

ПОЛИТИКИН

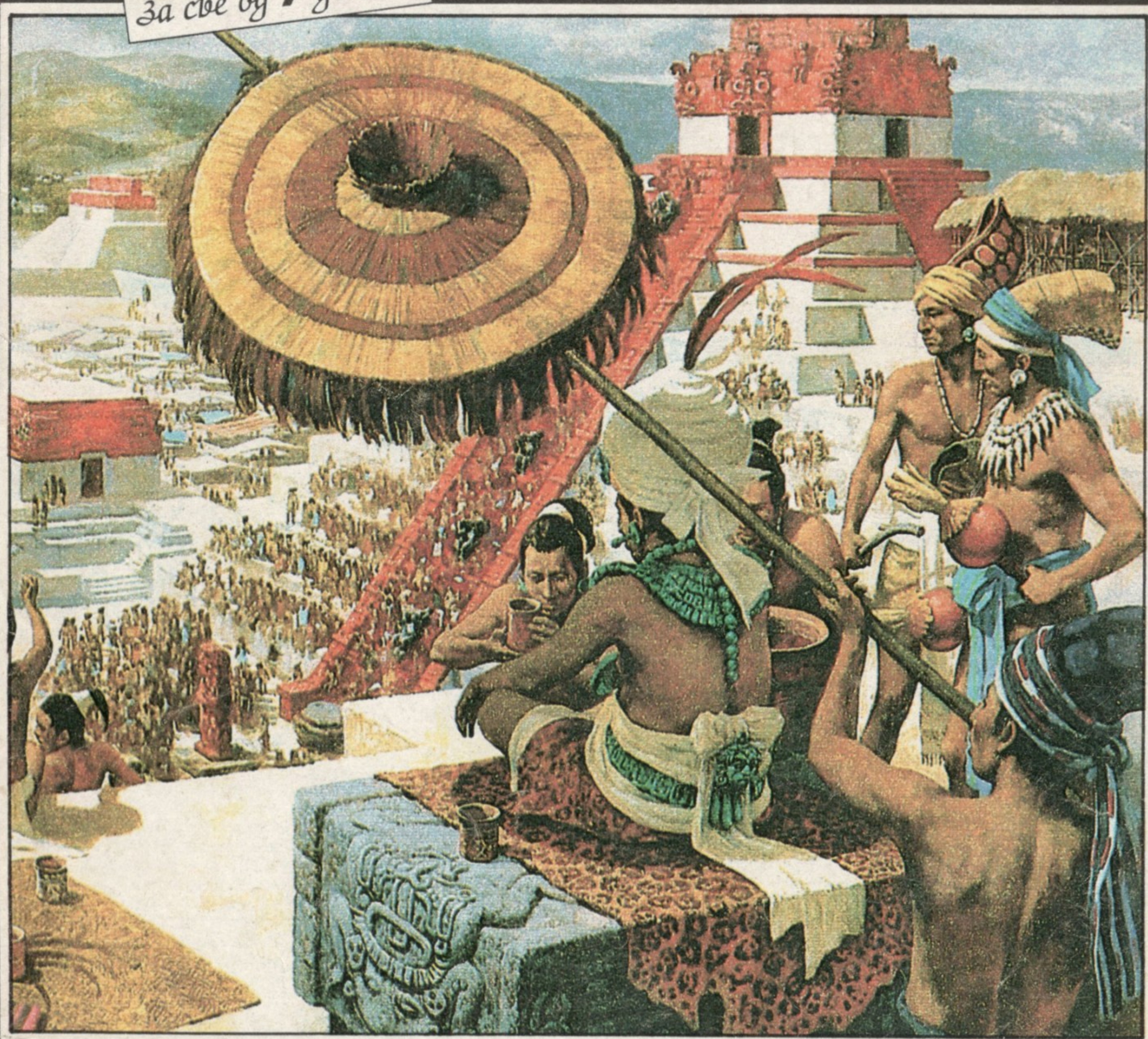
Немачка 3.00 DEM, САД 1.25 USD, Швајцарска 2.50 CHF,
Шведска 13.00 SEK, Аустрија 20.00 ATS, Грчка 600 GRD,
Енглеска 1.00 GBP, Словенија 100 SLT, Македонија 40
ДЕН. Р.С.А. 9 P.

ЗАБАВАНИК

26. VIII 1994. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LVI • ЦЕНА 2 ДИНАРА • БРОЈ 2225

За све од 7 до 77

И ТО СУ... ДРЕВНЕ МАЈЕ

ВЕРОВАЉЕ

Веровали или не!

**РУСКИ ПЛЕМИК
ПАВЕЛ СКАВРОНСКИ**
(1757-1793)

БИО ЈЕ ПРАВИ МУЗИЧКИ
ЗАНЕСЕЊАК. СВА ПИСМА
ЈЕ ПИСАО НОТАМА
А РАЗГОВОРЕ ЈЕ ВОДИО
САМО ПЕВАЈУКИ.

АЛИГАТОР

МУЖЈАК ЈЕДИНИ ЈЕ ГМИЗАВАК
С ГЛАСОМ. ЊЕГОВА РИКА ЧУЈЕ
СЕ НА КИЛОМЕТАР ДАЉИНЕ.

**КУЛУ
ПОКАЗАЊА**
У КОРДОБИ
(ШПАНИЈА)
ПОДИГАО ЈЕ ЈЕ-
ДАН ЉУБОМОРНИ
МУЖ 1406. ГОДИНЕ.
ОН ЈЕ УВИО СВОЈУ
СУПРУГУ И СУД МУ
ЈЕ ИЗРЕКАО КАЗНУ
ДА САЗИДА БЕ-
ЛИКУ КУЛУ.

ПЯРЯДЯЗ
У ОБЛИКУ КВЕТА
ЛАЛЕ ИЗРАСТАО ЈЕ
НА ИМАЊУ ЦАРСА РО-
ТЕЈНТА У БЛИЗИНИ
ЊУЈОРКА.

ОСТРВО

ДУГАЧКО 20 МЕТАРА С ЈЕДНИМ
ДРВЕТОМ НА ОБАЛИ ПОЈАВИЛО
СЕ ПРЕКО НОКИ ПРЕ 40 ГОДИНА
У ЈЕЗЕРУ ДИР, У БРИТАНСКОЈ
КОЛУМБИЈИ.

КАПУ ЛЕПОТЕ И ВРЛИНЕ

НОСЕ ДЕВОЈКЕ ИЗ АУСТРИЈ-
СКЕ ПОКРАЈИНЕ ФОРАРЛБЕР.
ОНА ПРЕДСТАВЉА ИМИТАЦИ-
ЈУ ЗЛАТНЕ КРУНЕ КАКВУ ЈЕ
ПРЕ 3 ВЕКА ДОБИЛА ЈЕДНА
ДЕВОЈКА НА КОНКУРСУ ЗА
ЛЕПОТУ И ВРЛИНУ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● ● ● да би сат откуцао
милион секунди потребно је
око једанаест и по дана. Да
би откуцао милијарду секун-
ди, скоро тридесет и две го-
дине.

● ● ● свакодневни разго-
вор, утврдили су научници,
састоји се две трећине од
гестова, а једну трећину од
речи.

● ● ● кад би човек путовао
најбржим лифтом њујоршког
Емпајр Стејт Билдинга, тре-
бало би му пола сата да се
спусти до највеће измерене
дубине Тихог океана, Мари-
јанског гребена који се на-
лази на 11.034 метра испод
површине мора.

● ● ● тањираста антена
радио-телескопа у Аресибу
(Порторико) највећа је и нај-
јача на свету - њен пречник
износи 305 метара. Од оп-
тичких телескопа највећи је
и најјачи на свету Кек на Ха-
вајима с огледалом од 10
метара у пречнику.

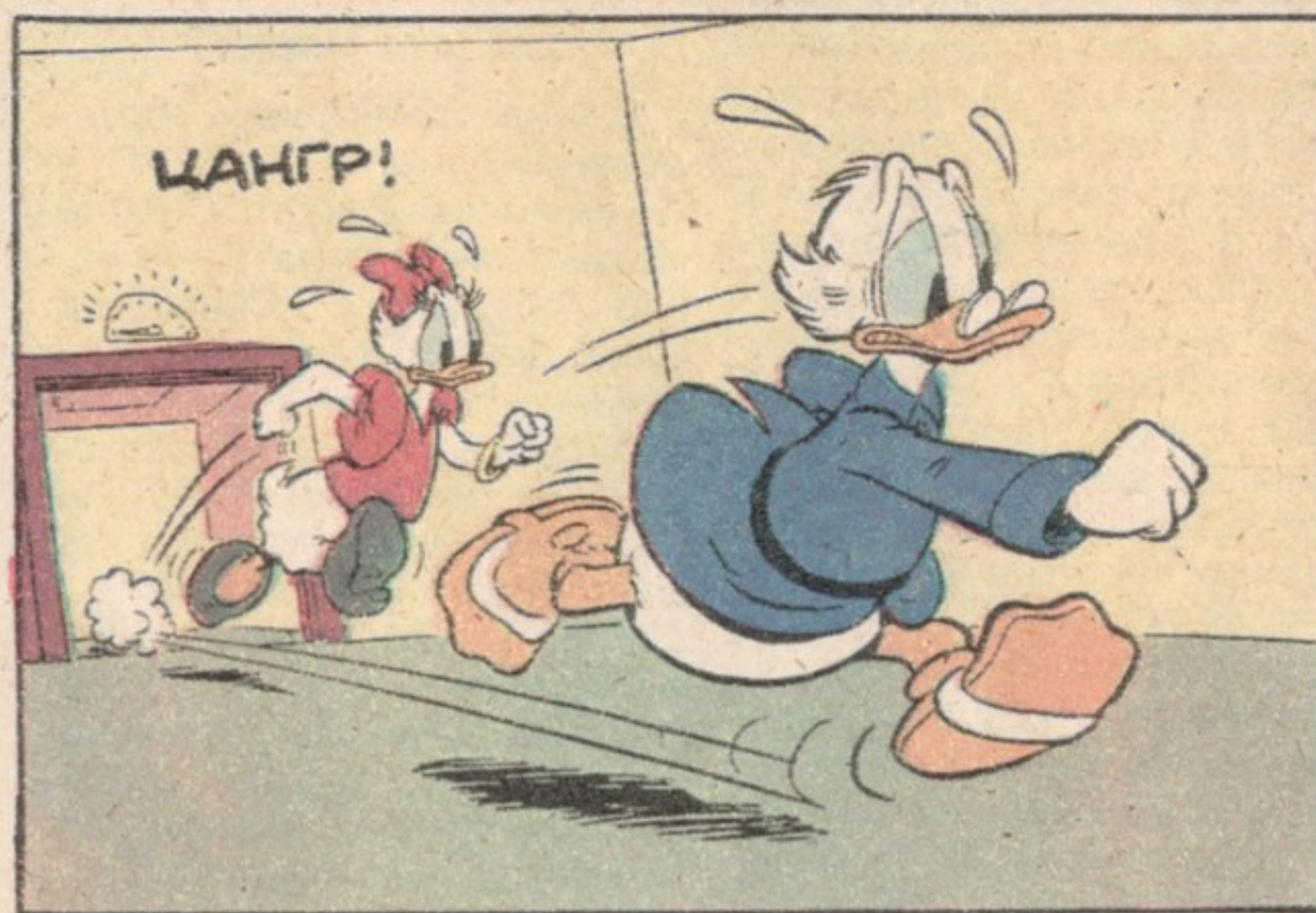
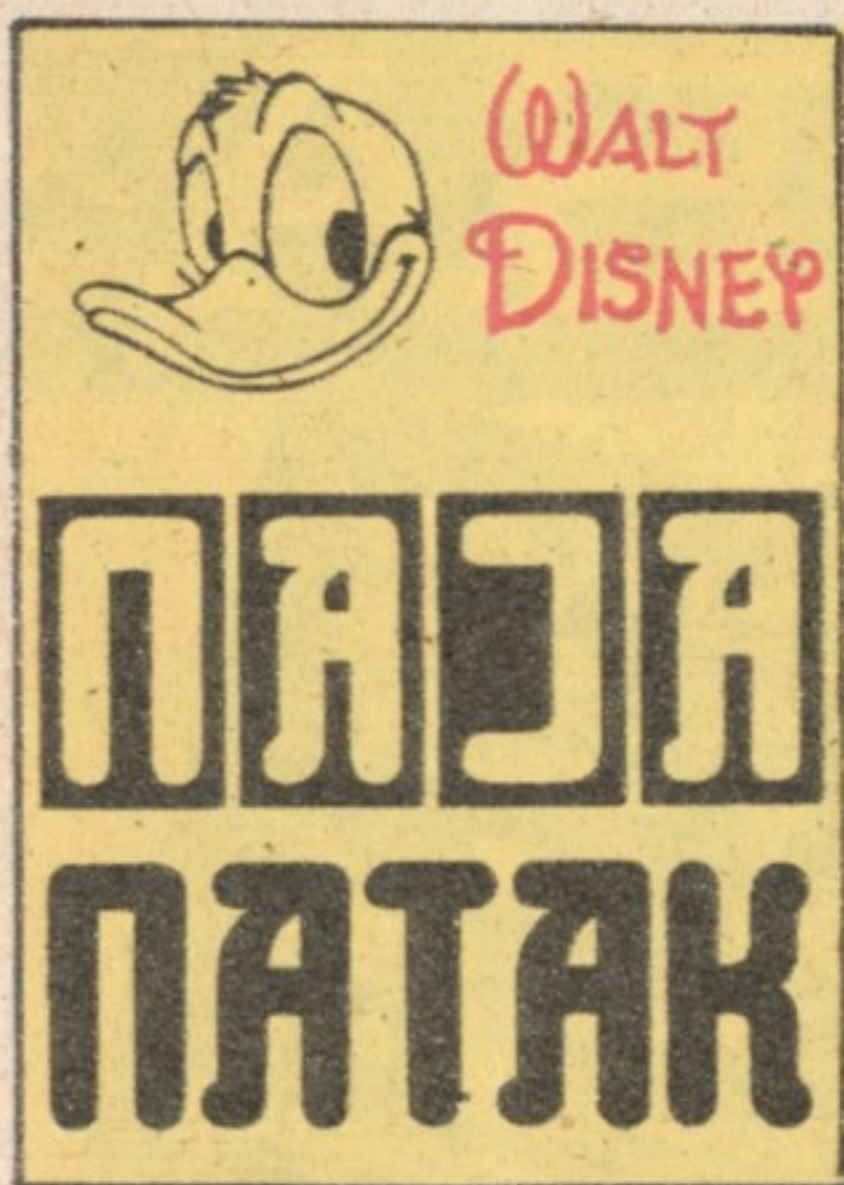
● ● ● њујоршки Централ
парк скоро је два пута већи
од друге најмање државе на
свету, Монака. Монако се
простире на површини од
1,5 квадратног километра,
Централ парк на нешто ма-
ње од три.

● ● ● сер Криспин Тикел,
директор Грин колеџа у Ок-
сфорду, известио је недавно
да су женке плавог кита, нај-
већег сисара на свету, због
недовољног броја мужјака
почеле да се паре са китом
перајаром и да су тако рође-
ни мешанци способни за жи-
вот. Нова врста китова при-
мећена је крај обала Ислан-
да.

● ● ● ових дана у њујор-
шком „Сотбију“ изнето је на
аукцију 237 предмета који
сведоче о совјетском осва-
јању васионе. Највише је ку-
пио један Американац: две
космичке капсуле, једно ас-
тронаутско одело, два ау-
тограма, од тога један Јури-
ја Гагарина, све то за 17,5
милиона франака. Срећник
је изјавио да се осећа као
привремени власник јер
очекује да ће их руска влада
откупити назад да би их
представила руској публици.
До тада ће предмети бити
изложени у Националном
космичком музеју у Вашинг-
тону.

Илустровао Зоран Петковић Петко

ЗНА СВЕ

Пилоти га никако не воле, баш никако! Доста им је и његовог старијег брата, флаит рикордера („црне кутије” — за коју већ сви знамо да не само да није црна, већ је дречаво наранџаста, са флуоресцентним тракама као што их имају добре патике). Сада им је, као додаток „уваљен” и овај малиша, радознао преко сваке мере пристojности. „Забадати нос у туђе послове” његово је основно и једино занимање. При том се држи врло самоуверено јер коме доделе прикључак са преко три стотине контаката, сигурно да није мачији кашаљ. Ако његов старији брат зна и бележи све што пилоти раде, овај млађи их „рендгенски” снима, зна и шта мисле и како дишу. Запише сваки, и најмањи, покрет, и онај добар и онај лош, и не-избрисиво чува, ако треба и до краја летачке каријере.

Док су флаит рикордер наменили озбиљним ситуацијама када се авион оштети, или оним трагичним када се, далеко било, сруши, да би сачувао податке неопходне истрази о узроцима и кривцима, овом другом дали су много лакши (и досаднији) посао: сакупљање свих могућих дневних података о раду и понашању авиона. Сакупља их попут досадног и немаштовитог књиговође, у огромним количинама, све што може да буде у било каквом интересу власника авиона, уз то, личи на правог малог брбљивца јер саобраћа са другима брзином од 512 речи у секунди (коме баш треба, може и да удесетостручи брзину). Мало је и размажен — чим му је хладно, неће да ради.

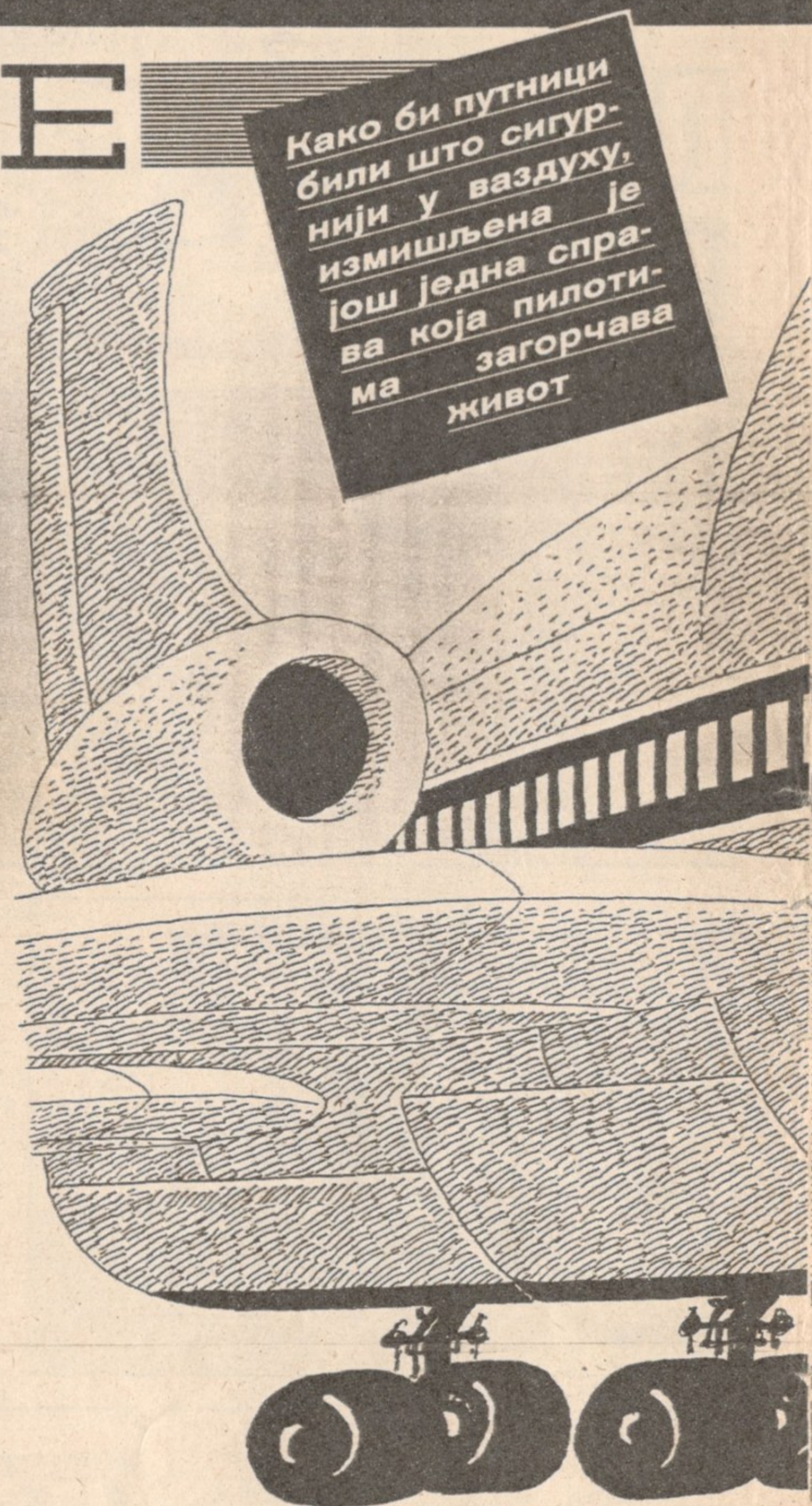
Шта раде старији...

Све ваздухопловне власти и компаније света договориле су се шта им треба у запису флаит рикордера. Договорени минимум мора испуњавати сваки авион који има намеру да изађе ван граница своје државе. Запис, при том, мора бити тако добро механички заштићен да остане не-оштећен ма шта се авиону десило. Ни најјачи ударци и

притисци, ни ватра ни вода, не смеју га дотаћи. Потоне ли и у дубоко море, јављаће се са дна трагачима и спасиоцима ултразвучном пиштаљком која може данима неуморно да се оглашава. А оно што је записано у искључивој је надлежности и ваздухопловних власти и власника авиона. Истина о удесу не сме да се сакрива или фалсификује, јер без ње не могу да се спрече могући будући удеси. Да би се снимљени подаци „прочитали” на најобјективнији начин, дају се на проучавање некој трећој, неутралној и незаинтересованој страни. Сваки удес је велика и озбиљна лекција произвођачима авиона, њиховим власницима, ваздухопловним властима, контроли лета, службама техничког одржавања авиона и још многим другим учесницима.

...А шта млађи?

Млађег су назвали „брзо-доступни снимач” — (QAR — Quick Access Recorder) јер је направљен тако да му је запис „на извол’те”. Снимљена трака брзо и једноставно се замени празном, и то се редовно, и рутински, свакодневно ради. Како су у питању свакодневне потребе, носач снимка није маханички заштићен као код флаит рикордера. Међутим, ту траку не може да чита баш свако ко пожели. Прво, она је материјално и правно власништво компаније. Да није заштићена, могао би неки популарности жељан службеник да се хвалише унаоколо како поуздано и само он зна да капетан Мика воли да точковима скида ТВ антене новобеоградских солитера, да капетан Лаза, нос авиона закопава у сурчинске кукурузе, а капетан Пера диже авион стрмије од лифта у Београђанки. Да се то не би дешавало; да подаци не би „цурили” из авиокомпаније, сваки запослени у служби читања података пре свог првог радног дана мора да положи заклетву која га обавезује на ћутање и најстроже придржавање прописане процедуре о руковању подацима. Оглуши ли се о то, следи

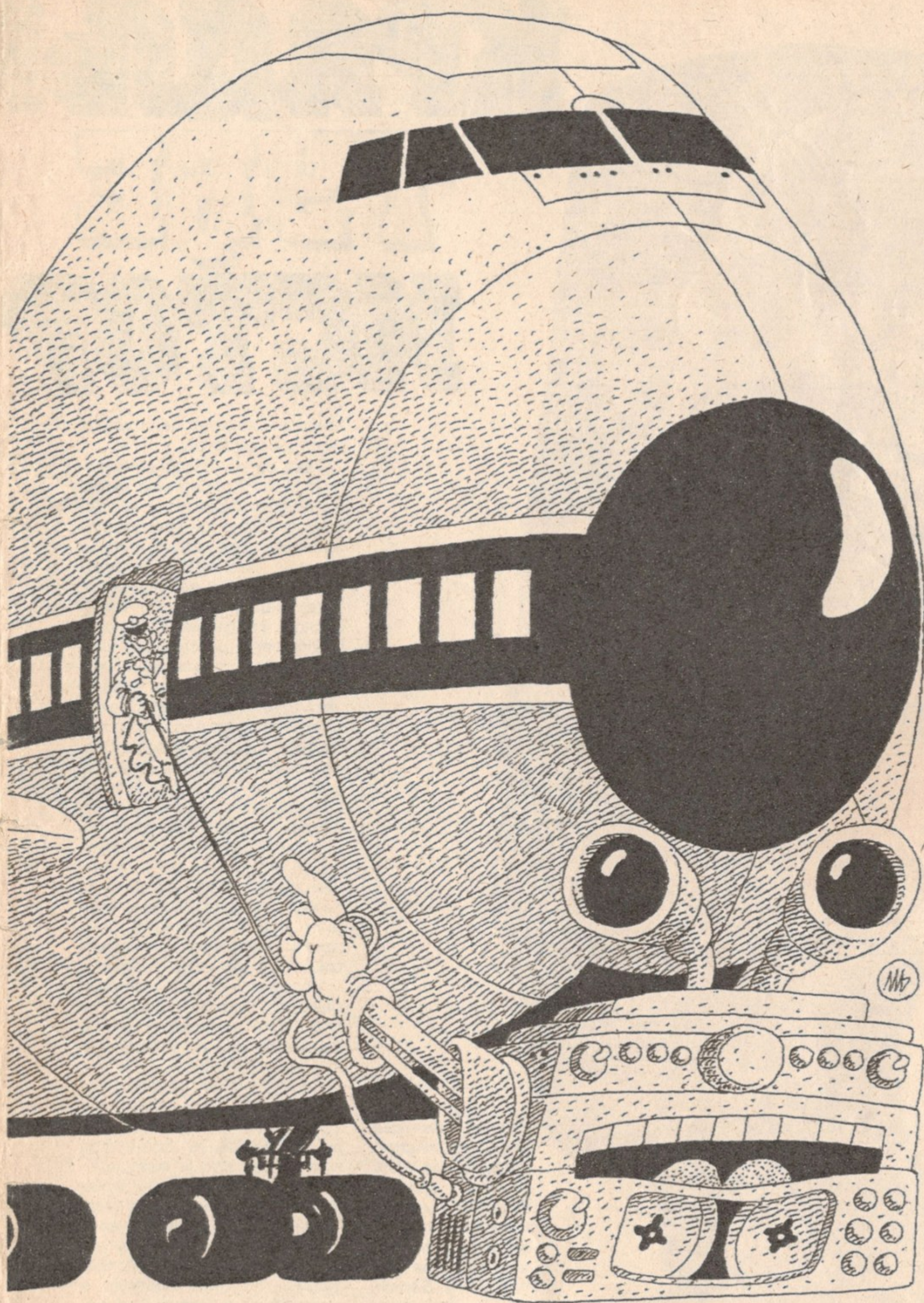

му шетња до кадровске службе по радну књижицу, можда и судско гоњење приде.

Пилотирање, један од најтежих послова, под додатним је психолошким оптерећењем ако су поступци пилота изложени јавном „претресању”, па није чудо што пилоти имају отпор према свим апаратима за снимање података

и разговора. Како QAR није неопходан за лет авиона, а електрични прекидач за његов рад налази се у пилотској кабини, пилоти су често у искушењу да га током лета „умире”. Да се то не би дешавало, компанија и пилоти имају другарски споразум о са-радњи.

С друге стране, оваквим записивањем доказује се да

је пилот поступао сасвим по правилима у случајевима када је неко други покушавао да свој пропуст превали на летаче. Проучавањем записа добија се тачна слика понашања сваког пилота понаособ, одвајају њихове врлине од мана и додатном обуком могу да се исправе сви уочени недостаци. А знајући за присуство тужибабе у авиону,

и пилоти се доследније придржавају правила.

Сваки лет, између било која два аеродрома, најдетаљније је испланиран, и просторно и временски. Колико се ко држи тог плана то ће сасвим прецизно показати снимак. Снимак је и драгоцен податак о раду најважнијих делова и уређаја на авиону, може, рецимо, савршено прецизно да

се сагледа стање мотора и квалитет његовог рада. Такође, према снимку може да се одреди и потребна „терапија“ за случај лакших „обољења“, а до тежих и не долази захваљујући баш овом систему.

Да би се све записало и запамтило што се жели, са авионских инструмената, сензора и прекидача од QUR-а се каблом доводе подаци, сви

на исто место и у истом тренутку. Рационалном организацијом програма и чипова направљен је распоред да се најважнији и брзо променљиви подаци узимају чешће. За оне друге, који су само „да-не“ одговор, може се записивати и сасвим ретко. Све се лепо сложи на магнетофонску траку, по јединственом и стандардизованом протоколу, и зна се тачно где који податак „леже“. Колико различитих података треба да се памти одређује сама компанија, према томе на који начин воли да лети и како хоће да одржава авионе, новцу којим располаже и развијености службе за тумачење записа. Број може ићи од неколико десетина па до неколико стотина.

Веће мудраца

Велике светске компаније у овом послу виде добро средство за сопствено унапређење. Служе се доста јаким рачунарима за обраду. Све снимке скинуте са авиона пропусте кроз свој рачунарску систем, који на папиру одштампа све што пролази дозвољене вредности; хартија иде на анализу стручном штабу, затим у архиву, а сви снимци, без разлике, чувају се дуге време. Стручни штаб који чине инжењери, искусни пилоти и анализатори лета доноси закључак (некад и „пресуду“) за сваки ванредни случај. Такво „веће мудраца“ улива страх многим у авио-компанији, и истовремено изазива велико уважавање због значаја који имају у побољшању рада компаније.

Када су произвођачи видели да за њихове снимаче постоји велико занимање, почели су да се утркују ко ће направити мањи, једноставнији, јефтинији, са већим капацитетом... Тренутно је модеран QAR који нема магнетофонску траку, него све снима на чипове. Узимање података обави се брзо и лако апаратом који у своју меморију пресними садржај са авиона. Тиме се избегава куповина трака и баратање њима.

У овај систем електронског записивања података о раду авиона, поред многих других, документује пут авијације од опасних, јуначких пионирских почетака ка лабораторијски прецизном, ситничавом обрађивању сваког, и најситнијег, детаља, да све то све више личи на васионску технологију.

Пожелимо свим путничким авионима нешто више досадних записа, а што мање оних ванредних и узбудљивих.

Милош Вујовић

Илустровао Растко Ђирић

КРАДЛЫ ТУБЕ ИСТОП

Ратни плен, чи-
та крађа или „ус-
помена“ на коло-
нијални период
— то су извори
највреднијих ко-
лекција светских
музеја. Хоће ли
уметничка дела
непроцењиве
вредности икад
бити враћена та-
мо одакле су
отета?

Од оног првог ратника који је упао у гробницу да би се домогао ратног плена историја је препуна пљачки културног блага које је неко назвао и „сећањем једног народа“. Постоје писана сведочанства да су фараонске гробнице пустошене још пре 5000 година. Асирски цар Асурбанипал наредио је да му се из земље фараона довуку два обелиска, а његовим стопама пошли су римски и византијски императори. Вековима су се велики владари трудили свим силама да повећају свој углед згрпући ко-

Биста египатске краљице Нефретете, коју је 1913. открио Немац Борхард, напустила је тајно земљу у сандуку пуном парчића грнчарије: у Берлину је изложена тек 1923. Тамо је и дан-данас, упркос захтевима Египта да буде враћена

лекције „старица“ не бирајући при том средства.

Тако се министар финансија Луја XIV Колбер није либио да позове Француску Академију у Риму да (дискретно) присвоји „све што је лепо у Италији“ како би том лепотом биле украшене версајске палате Краља Сунца. Са Француском грађанском револуцијом ова пракса добиће и филозофско оправдање: музеј Лувр основан је 1793. у част начела да је културно наслеђе власништво народа и да треба да служи образовању тог истог народа. Прве колекције за овај музеј биле су заправо благо заплењено од краља, цркве или племића који су побегли пред револуцијом. А онда су републиканске трупе добиле дозволу да почну да плевe суседне земље, „права складишта свих врста генијалних остварења треба да се нађу у рукама слободног човека“. Другим речима: култура никако не може бити цењена у земљама деспотије као у Француској, земљи слободе.

Од 1796–1797. генерал Бонапарта, који је командовао француским трупама у Италији, систематски је наставио да пљачка све што је лепо. Аполон из Белведереа или венецијански коњи из Светог Марка само су нека ремек-дела која су с великом помпом довучена у Париз 1798. за прославу „Празника слободе и уметности“. А исте године Наполеон наставља у истом правцу. Лувр се претвара у Наполеонов музеј 1803. и бива поверен Вивиану Данону — уметнику и дипломати, иначе ветерану из кампање на Египат, који ће од њега направити „европски музеј“. Збирке Народне библиотеке обогачене су, погађате како, десетинама хиљада рукописа и гравира.

Године 1815. Бечким споразумом побеђене земље успеле су да врате већину својих културних добара. Лувр је

ИВЦИ

ШТА ЈЕ ЧИЈЕ У

ВЕЛИКИМ
МУЗЕЈИМА

ИЈЕ

сачувао стотинак дела, али је морао да врати натраг 5000! Увређени Данон даје оставку. Али, музејска грозница не престаје.

Лудило звано Египат

Читав 19. век обележен је бесомучном трком за уметничким благом која се водила између Британског музеја и Лувра. Французи у Атини наилазе на отворено непријатељство. Није ни чудо. Од 1787. Шоазел-Гуфје успева да са Партенона покупи више скулптура које и данас красе Лувр („Однесите све што се може однети – саветовао је своје агенте, не пропуштајте ниједну прилику да опљачкате све што се може опљачкати“) пре но што ће лорд Елџин, британски амбасадор, извести плачку stoleћа и навући на себе вечни бес Грчке укрцавши велики део мермера са тог истог Партенона и продавши га Британском музеју 1816.

Године 1801. Енглези су однели победу над Бонапартином флотом код Абукира и самим тим стекли право на драгоцен ратни плен: чувени камен из Розете, кључ за дешифровање хијероглифа, који одмах стиже у Британски музеј. Египтоманија је потпуно обузела две силе. Крађа или, блаже речено, не баш часна трговина, постаје пракса археолога-авантуриста који почињу да пречешљавају обале Нила за рачун две земље. У првој линији су конзули: с једног бока напада Салт за Енглезе припомогнут живописном фигуром вашарског рвача, Италијана Белзонија, а са друге Дровети који „ради“ за рачун Луја XVIII. Највећи део египатских колекција у музејима Лондона и Париза потиче од тих њихових успешних ископавања, веште трговине, препродаје и превара.

Борба се распламсавала и на другим фронтима. Године 1851. Француз Плас уграбио је у Корсабаду, у Месопотамији, крилате бикове који данас красе ново Ришељеово крило Лувра, али су се зато Британци дочепали скулптура ловаца краља Асурбанипала којима се и данас дичи Британски музеј.

После античког света радозналост Запада окренула се према новим просторима који су се отворили колонизацијом: Африка и Азија, од Бенина до града Акгора, освежили су њихове музеје новом робом. Крајем прошлог века у игру су ушле нове силе: Немачка која је своје снаге усредредила на Малу Азију, Вавилон и Троју, а затим САД...

Листа археолошких плачки је бескрајна. У име културе учињене су непоправљиве грешке. Па ипак, звучи чудно, али плаћеничка ископавања су често значила спас за градове и предмете... Да су остале на свом месту, мермерне статуе Акропоља које је покрао лорд Елџин биле би уништене загађењем! Он се искрено укасуо кад је видео како велики Зевсов жртвеник, сматран за једно од седам светских чуда, служи као корито за гашење креча у Турској. А цар Виљем ће подићи монументалан музеј у Берлину да би сместио ове остатке античке цивилизације.

„Нестали“ предмети у приватним колекцијама

Истине ради, треба, међутим, поменути да су и власти похараних земаља често показивале невероватну сусретљивост, најчешће зато што нису придавале исту важност остацима прошлости као њихови моћни савезници или заштитници: Отоманска империја хладно је дала право Французима, Енглезима и Немцима да у пустињи черупају остатке асирских градова, а вице-краљ Египта сам је понудио по један обелиск Паризу, Лондону и, чак, Њујорку!

Оваква пракса која баца мрљу на највеће музеје света није сасвим престала ни данас само што су новије плачке прекривене потпуним велом тајне. Чак и оне из Другог светског рата кад су Немци, предвођени маршалом Герингом, систематски плачкали уметничке вредности из окупираних земаља, нису до краја расветљене. Многа дела која су „нестала“ у ствари чуче непријављена у депоима приватних или државних колекција. Још су дубља тајна најсвежије плачке као што је случај са Бангладешом чије је културно благо разграбљено на линији Делхи-Лондон-Карачи, затим судбина музеја у Кувајту, Кабулу или Вуковару. Упркос међународним кон-

венцијама за које се Унеско изборио, а потписале их већина земаља света (САД да, али западноевропске државе – не!) „законске“ крађе уметничких дела и даље се настављају.

Примери повратка укредене „робе“ у родну земљу врло су ретки. Тако је музеј у Сиднеју вратио Новој Гвинеји збирку дела Папуанаца, Белгија 70-их година Заиру део своје колонијалне збирке. Прошлог септембра француски председник Митеран свечано је уручио амбасадору Кореје један „позајмљени“ рукопис из Народне библиотеке. Али зато нема ништа од тога да Британија врати мермерне фигуре с Партенона иако их Грчка потржује још од 1832! Исти је случај и са бистом најчувеније египатске краљице Нефретете коју је 1913. године открио Немац Борхард, а земљу је напустила прокријумчарена у сандуку пуном парчића грнчарије. У Берлину је изложена тек 1923. а тамо је и дан-данас упркос упорним захтевима Египта да буде враћена. Ових дана отворен је и један нови спор: Украјина потражује од Русије „свој део“ скитског злата које чини најдрагоценије благо музеја Ермитаж у Санкт Петербургу. Бивша совјетска република полаже право на оне комаде културног наслеђа

номадског племена централне Азије (4. и 5. век пре наше ере) који су ископани на Криму!

И Библиотека Народне скупштине Француске важи као велики дужник. Она је 1826. године купила за мале паре (ПОШТЕНО!) ацтешки законик непроцењиве вредности, један од четири најстарија рукописа од открића Америке које су конквистадори случајно поштедели. Данас Мексико тражи натраг ово драгоцено парче тканине на коме је записано „памћење“ њихових далеких предака Ацтека. Шта ће оно у Паризу?

Свадба у Кани

ПЛАЧКА - ЦЕНА ЗА СЛОБОДУ

Италијанска штампа тражи да се чувена слика венецијанског мајстора Веронезеа врати у Сан Ђорџо Мађоре, за чију је трпезарију и насликана

Порекло: Сан Ђорџо Мађоре, Венеција
Музеј: Лувр, Париз

Године 1797. трупе генерала Бонапарте „ослободиле“ су Венецију аустријског ropства. Убрзо, међутим, баш као Парма, Модена, Милано или Болоња, и град дуждева морао је да плати цену своје слободе. Ватрени поборници ре-

КРАДЉИВЦИ ТУЂЕ ИСТОРИЈЕ

волуције направили су листу дела која се имају заплени-ти. Између осталих била је ту и чувена „Свадба у Кани“, монументално дело Вероне-зеа, насликано у 16. веку да краси трпезарију самостана Сан Ђорџо Мађоре.

Директоријум је био оду-шевљен: „Ремек-дела Ита-лије најдрагоценији су плод наших освајања“. У Фран-цуској је једино историчар Катрмер де Кинси устао против „освајачног духа... тако опасног по дух слобо-де“. Али овај усамљени глас ниуколико није покварио ве-лико славље организовано 27. јула 1798. кад је италијан-ско благо стигло у Париз.

Двапут покрадена лепа Јелена

Порекло: Хисарлик, Турска
Музеј: Пушкин, Москва

Осим овог привеска од позлаћеног сребра Шлиманова ризница садржи неколико хиљада комада накита. Очекује се да тачан списак буде готов до 1995. године.

Године 1815. Бечки кон-грес стао је иза ове „позај-мице“ Веронезеовог платна, али је неколико хиљада уметничких дела морало би-ти враћено матичној земљи. Да би смирила бес Венеци-јанаца, Француска је у заме-ну понудила неодговарајућу слику Ле Брина, што је из-гледа одбијено. „Свадба у Кани“ више није напуштала Лувр, осим 1940. кад је слика евакуисана у Шамбор, затим у Монтбан, да би се, као и читава колекција Лувра, спа-сила од грабежљивих окупа-тора. У француском азилу слика је живела мирно све док је недавно музеј, уз ве-лики публицитет, није реста-урирао. А онда је тиражни италијански лист „Коријере дела сера“ започео кампању тражећи да се одмах врати дело, назвавши његово при-свајање „највећом крађом у историји сликарства учиње-ном у име Републике“.

ЈЕЉЦИН ОТКРИВА ИСТИНУ

Друга Шлиманова жена, Гркиња Со-фија, волела је да носи накит ископан у Троји, а преко тур-ске границе једнос-тавно га је – про-шверцовала

Богати немачки трговац Хајнрих Шлиман про-вео је од 1868. пуних двадесет година тражећи места радње Илијаде и Оди-сеје. На брду Хисарлик у Турској открио је рушевине легендарне Троје, а 1873. ис-

копао накит који је требало да припада лепој Јелени. (У ствари, ризница је старија читав миленијум од догађаја о којима говори Хомер.) Ар-хеолог је своје благо кри-шом пребацио у Атину у тај-но спремиште. Отоманска

империја која се сматрала покраденом успела је да до-бије натраг само неколико мање вредних предмета и одштету од 50.000 златних франака.

Од 1880. „Пријамово бла-го“ изложено је у Берлин-ском музеју. Године 1945. склоњено је у пећину град-ског зоолошког врта где је нестало током бомбардова-ња. Сматрало се да је зау-век пропало. У ствари, сов-јетске трупе искористиле су гужву да се дочепају блага и авионом га пребаце у Мос-кву. Ту га је деценијама чу-вала Служба државне без-бедности (КГБ). Истину је обелоданио председник Ру-сије тек 1992. Тако се благо, које је данас смештено у де-

поима Пушкиновог музеја у Москви, нашло у жижи не-размрсивог правничког за-плета.

И заиста, ко има право на њега? Немачка, домовина Хајнриха Шлимана, Турска, у којој је накит ископан, Грчка, чије су то „историјске земље“? Или Русија која га, једноставно, има у рукама?

Преговори се воде у пот-пуној тајности али се из по-узданих извора сазнаје да ће баснословни проналазак Хајнриха Шлимана по свој прилици бити враћен у – Берлин.

Врата Иштара

НАБУКОДОНОСОР, ХИТЛЕР, САДАМ...

Порекло: Вавилон, Ирак
Музеј: Вордериатишес музеј, Берлин

Вавилон! Средином 19. века овај град који је некада пао пред неза-држивим трупама Алексан-дра Великог, постао је пра-ва опсесија за Француску Наполеона III и Британско краљевство. Две земље су се утркивале која ће да по-шаље бројнију и опремље-нију експедицију, али све су се оне враћале празних руку – ништа осим безобличног

шута нису могле да открију. Град је полако пао у забо-рав. Године 1899, међутим, Немци предузимају велику акцију ископавања којом ру-ководи угледни археолог Роберт Колдвее. Он ће на граду радити све до 1917. го-дине када је коначно про-крчен прилаз до зидова улазних врата Иштара иза којих се указао тајни прилаз дуг 900 метара који је водио до легендарне Вавилонске куле. Био је то један од нај-већих археолошких прона-лазака на Оријенту.

Монументална врата висо-ка петнаест а широка седам метара саграђена су од емајлиране цигле обојене у плаво прахом лазурита, а ук-

Да би заменио оригинал који су Тур-ци великодушно поклонили Немци-ма, Садам Хусеин је реконструисао вавилонска врата

рашена светим животињама у више боја и оивичена цветним фризом. Набукодоносор II, освајач Јерусалима, наредио је у 6. веку пре наше ере да се саграде додавши да би „цело човечанство испред њих требало да застане и размишља са дивљењем“. Данас се овим величанственим вратима могу дивити у Немачкој: она су растављена и пребачена у Берлински музеј с одобрењем Отоманског царства које је на тај начин доказивало своју владавину над територијом која ће постати Ирак.

Посвећена вавилонској богињи рата врата Иштара изгледа да су била предодређена да служе мегаломанским тежњама разних диктатора. Ако је вођа Трећег рајха искористио њихове циновске димензије да би истакао моћ свога крвавог царства, Садам Хусеин учинио је исто започевши 1978. реконструкцију Набукодоносоровог Вавилона са јасном тежњом да се поистовети с великим освајачем античког

света. Остаје да се каже да су врата Иштара која се данас могу видети на обалама Еуфрата само бледа копија величанственог оригинала.

О враћању, бар засад, нема ни говора.

**Похаране
Маје**

КОНЗУЛ КОЈИ ЈЕ НАЈМАЊЕ БИО ДИПЛОМАТА

**Порекло: Чичен Ица, Мексико
Музеј: Пибоди, САД**

Археолог Едвард Томпсон стигао је 1885. у Мексико као амерички конзул. Ту ће штићеник музеја Пибоди у Харварду све своје слободно време посветити ископавањима скупљајући цртеже и одливке споменика Маја. Један богати мецена помоћи ће му да купи земљиште на коме су се криле рушевине светилишта Чичен Ица. Задивљен бунарима у које су бацане жртве, Томпсон предузима вађење 1904. године и до 1911. његова ће гњурања довести плен од 30.000 предмета: накита, оружја, костију, статуета. Сваком колеги који би му дошао у посету за његовог скоро тридесетогодишњег конзуловања Томпсон је поверавао део плена који је слао у музеј Пибоди.

Кад је 1923. објавио своје резултате, увређена мексичка влада протерала га је. Музеј Харвард морао је да врати део колекције што је и учинио али тек 1959. и 1976. године!

Да би поправили слику о себи Американци су (Институт Карнеги из Вашингтона) започели реставрацију Чичен Ице, у исто време кад су резултати илегалних ископавања „вредног“ конзула били изложени у Антрополошком музеју у – Мексику.

Ратник
од
јада
један
је
од
30.000
предмета
извучених
из
Чичен
Ице

В. Милићевић

МА ШТА

КАЖЕШ

ТАЛИЧНО МИНИСТАРСТВО

Недавно је британска штампа објавила да је међу свим министарствима најпопуларније оно у чијој је надлежности здравље. Међутим, не због тога што су његови службеници, не дај Боже, вреднији и бољи, већ зато што се из њега најлакше краде! Тако је за последње три године из Министарства здравља нестало 45 компјутера, 22 телефонске секретарице, папира на тоне а остале „ситнице“ не могу ни да се наброје. Одмах после овог, омиљено поље рада лопова је Уред за Северну Ирску: што да не кад се из његовог дворишта без икаквих тешкоћа извезе све што има четири точка па макар то био и камион. Разне пуњене птице и друге животиње да и не спомињемо. На трећем месту лоповске ранг-листе је Министарство трговине: из њега се у неограниченом броју поред телефона износе и видео рекордери. А прича се да је, потпуно неопажено, изнета и цела телефонска централа ■

МОЋ УБЕЂИВАЊА

Да најмоћније средство убеђивања нису чињенице него сила показао је и догађај са скупа индијских астролога. Цела ствар је почела када је Прабир Гош, шеф Индијског удружења рационалиста, заједно са четири истомишљеника упао на 17. годишњу конференцију астролога и још с врата затражио да звездочатци сместа прорекну тачан датум смрти пет угледних личности међу којима је и премијер Нарасиме Рао. Уколико погоде свих пет датума наградиће их са 150.000 рупија, обе-

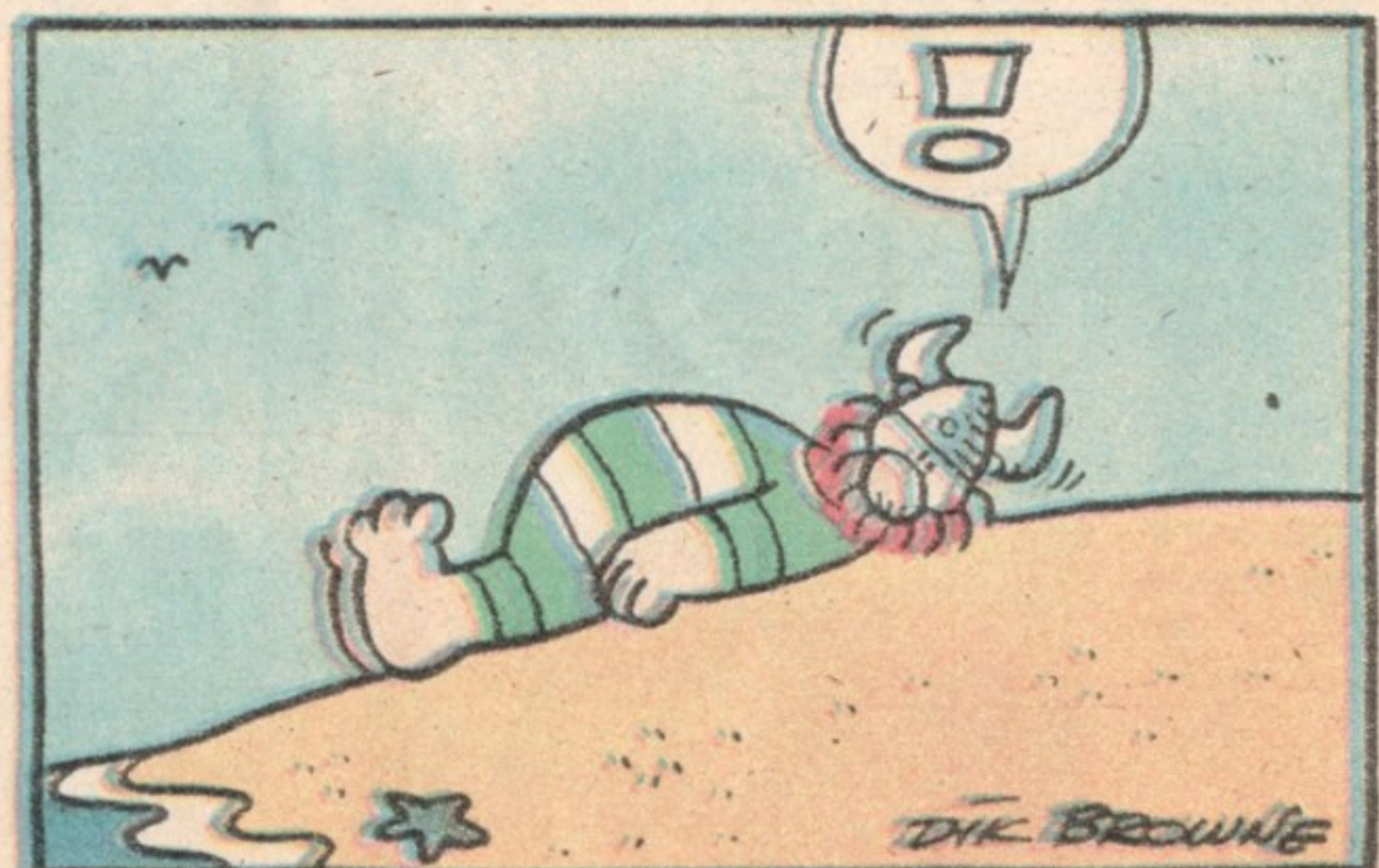
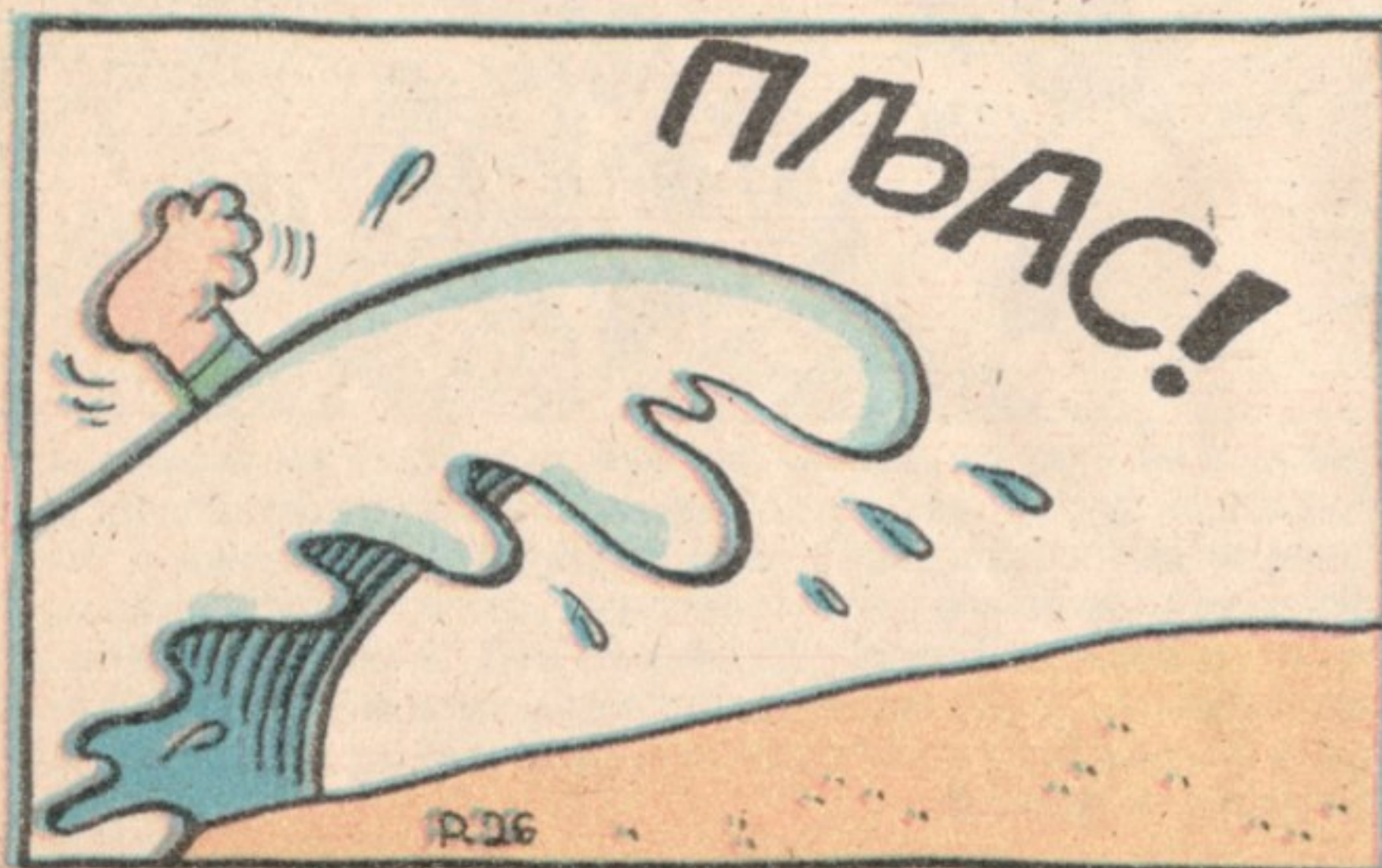
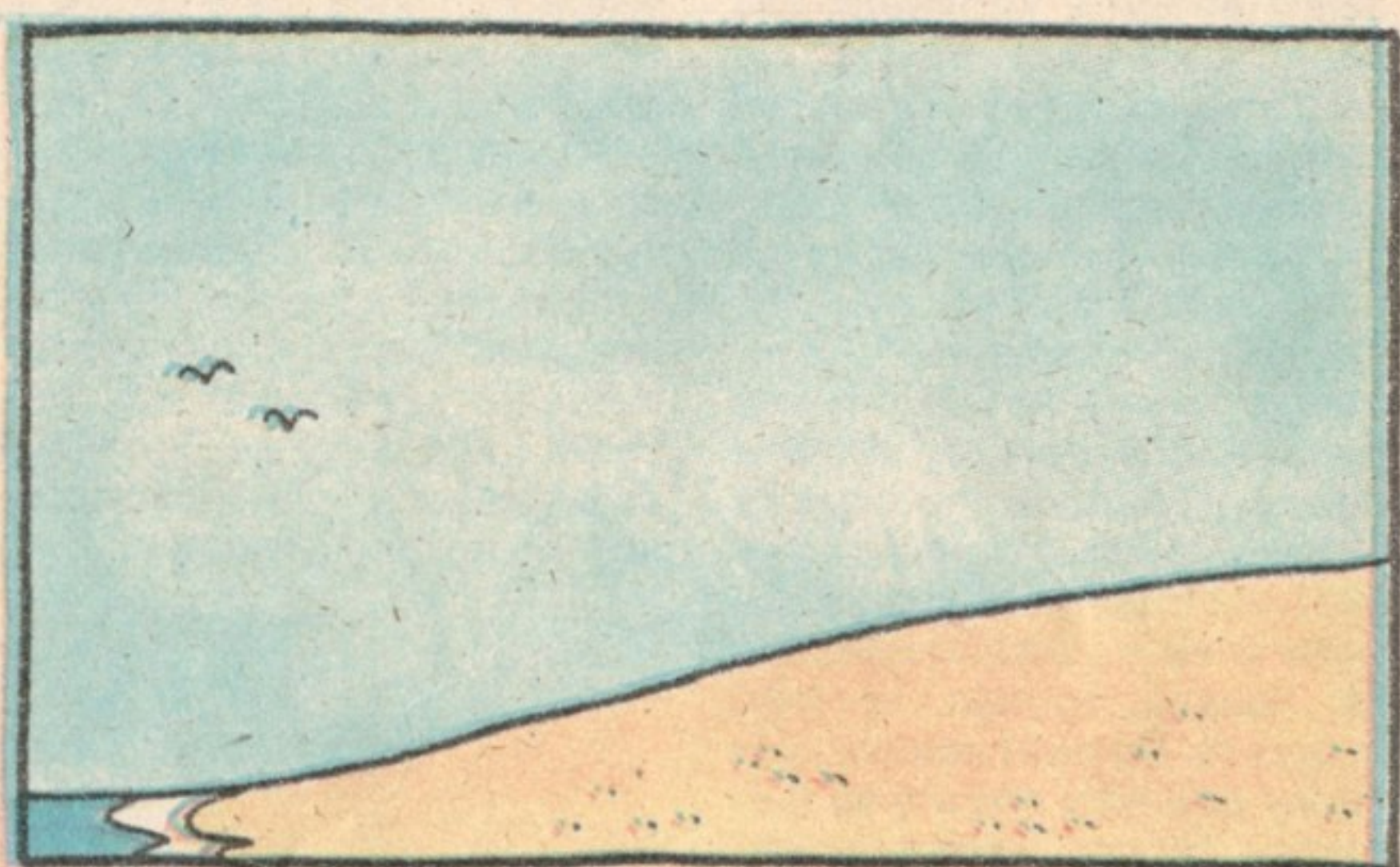
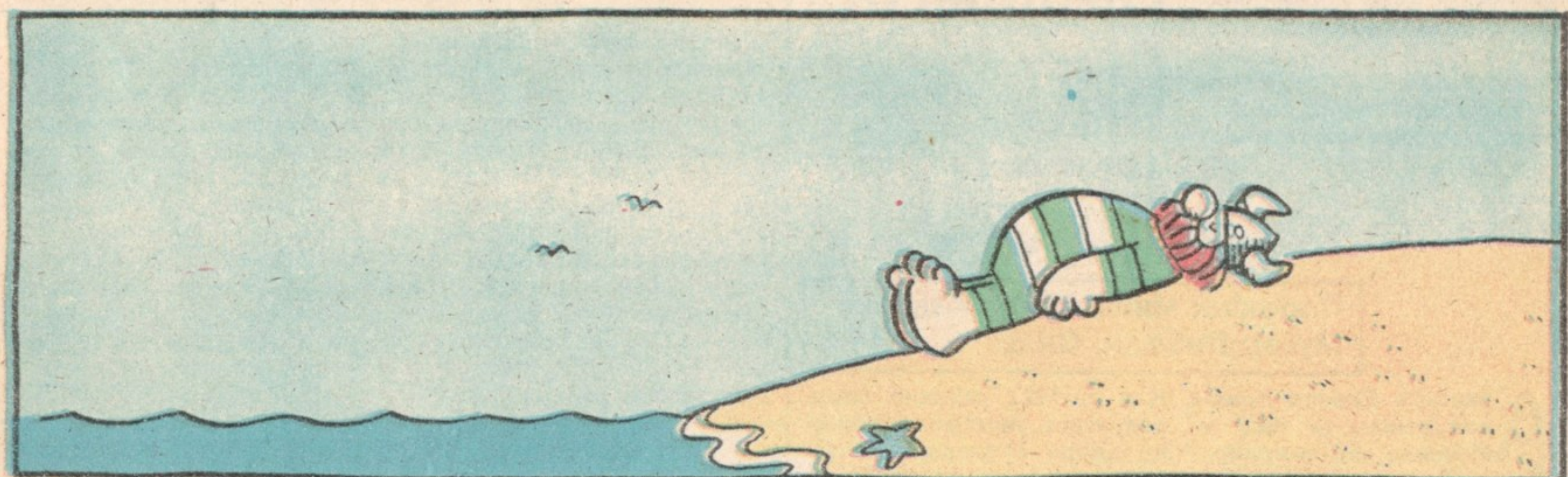
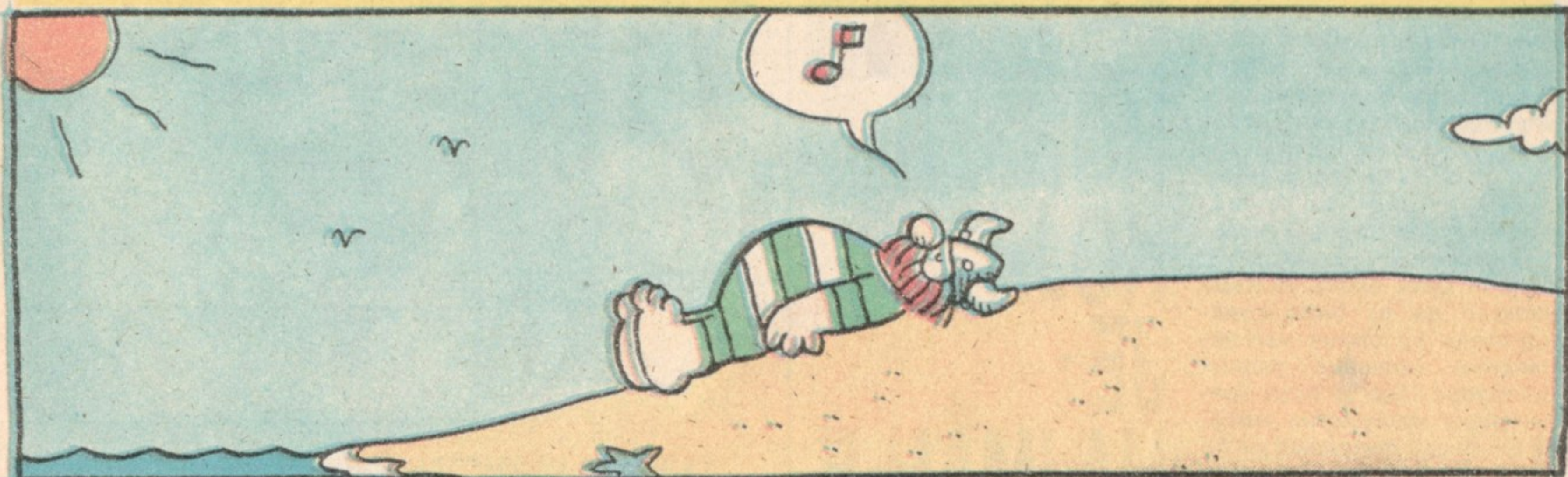

ћао је, а не буду ли „уболи“ бар два, растуриће им удружење. Астролози су с гнушањем одбили изазов и од рационалиста затражили да напусте салу у којој се конференција држала. Међутим, како је овима у том тренутку понестао здрав разум, одлучно су одбили. Епилог убеђивања које је уследило била је општа туча у којој су песнице севале по главама и оних који верују у разум и оних који предност дају звездама. Дебљи крај су извукли они први. ■

Илустровао Љубомир Милојевић-Љубац

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ВАНЗЕМАЉАЦ КОГА СМО УПОЗНАЛИ

Сребрнасти
остаци
НЛО
који су нађени
крај Розвела
(али не прави
него филмски)
који су
Џесија Марсела
(игра га Кајл Меклеклен)
навели
да посумња
у званичну
верзију
догађаја.
У доњем
левом углу
Мартин Шин,
други
протагониста
филма

ЧЕТИРИ ПРСТА, СРЕДЊИ РОД!

Пре 47 година
надомак једне
војне базе у САД
нађени су остаци
некакве летели-
це. Сведоци који
су тек недавно
проговорили
тврде: реч је о
ванземаљском
броду и посади
чији је један
члан преживео
удес... О овом
догађају сним-
љен је филм чија
премијера креће
ових дана у САД

Јула 1947. нешто се сруши-
ло недалеко од војне ба-
зе Розвел у Новом Мек-
сику. Америчка армија хтела
би да верујемо како се ради-
ло о метеоролошком балону.
Али, стотине очевидца, уг-
лавном војних лица која се
дуго нису усуђивала да пре-
крше заклетву ћутања, помог-
ло је да се током година ипак
сазна и за незваничну верзију
догађаја.

Дванаест величанствених

Према тој верзији, јула
1947. крај Розвела се срушио
ванземаљски
свемирски

брод са посадом. Један ванземаљац био је још жив када је војска стигла на лице места и издахнуо је тек касније, у бази. Војска је детаљно испитала и брод и посаду, али јавност о томе никада није обавештена. Сви очевици и случајни сведоци догађаја обавезали су се на доживотно ћутање. Све што се јула 1947. догодило код Розвела проглашено је за државну тајну.

Ових дана у САД креће премијерно приказивање филма „Розвел“ снимљеног по књизи „Хаварија НЛО код Розвела“ коју су на основу истинитих чињеница и сведочења очевидаца и учесника догађаја написали Кевин Рендал и Доналд Шмит. Филм је режирао Џереми Кејген, а главне улоге поверене су Кајлу Меклеклену („Твин Пикс“) и Мартину Шину („Апокалипса, данас“).

Филм почиње прославом годишњице 509. авио-пука из базе у Розвелу 1977. године. Неколико официра који су учествовали у истрази и заташкавању догађаја поверава се мајору Џесију Марселу (игра га Кајл Меклеклен), некадашњем обавештајном официру базе који у време прославе има већ седамдесетак година. Један по један, људи причају своје приче и пред гледаоцима се лагано испреда прича сасвим различита од званичне верзије о метеоролошком балону.

На неколико места у Лос Анђелесу где се филм снимао представник за штампу стрпљиво је понављао новинарима: „Ово није научнофантастични филм. Радња је заснована на истинитим догађајима...“ У филму се неколико пута помињу завере ћутања и заташкавања у којима је учествовао сам врх америчке владе: реч је о „Величанствених дванаест“ (тајној организацији коју је, наводно, основао још председник Хари Труман са искључивим задатком да, сваки пут кад је то потребно, заташка сазнања о НЛО која би могла да узнемире јавност) у „Области 51“ (место на територији САД где су, наводно, ванземаљци којима је брод уништен при-слетању на Земљу градили нову летелицу којом је требало да наставе путовање).

Споре уместо загрљаја

Извршни продуцент филма Пол Дејвис, човек који је изабрао Рендалову и Шмитову књигу као основ за сценарио филма, каже да се за ову тему одлучио зато што је, 25.

јануара 1987. године усред бела дана, својим очима гледао како један „сребрнасти диск“ маневрише изнад његове куће у Пасадени. Сведочења очевидаца, и то не само она везана за Розвел, него уопште људи који су током те 1947. године (када је, узгред буди речено, баш поводом случаја Розвел скован и први пут употребљен израз неидентификовани летећи објекат, НЛО) до те мере се поклапају с оним што је и сам видео да, објашњава Дејвидс, што се њега тиче, сумње нема: „Они нас посећују и посећивали су нас, а америчка влада о томе зна више него што је вољна да нам каже...“

Што се Мартина Шина и Кајла Меклеклена тиче, ни један од њих двојице за сада није имао сусрет било које врсте са ванземаљцима или њиховим летелицама. Они су глумци и зато их, неупоредиво више од питања: „Постоје ли ванземаљци и да ли нас посећују?“ брине колико ће бити уверљиви на екрану – током филма њих двојица, наиме, треба да остане тридесетак година. Они који су видели немонтирани снимљени материјал кажу да Кајл и Мартин немају разлога за бригу. Маске од латекса које је изредио Манлио Рокети су савршене... Питате ли новинаре који су пратили снимање, најснажнији утисак на њих оставила је сцена у којој једини преживели ванземаљац умире – али не пре него што је присутна људска створења благословио. У следећем кадру благословени га стручно, а да им при том ни једном не задрхти рука, сецирају...

Силиконско створење, дело мајстора за специјалне ефекте Стива Џонсона, има по четири прста на рукама и ногама и ни једно обележје пола.

То је, отприлике, крај филма. По једној теорији о случају Розвел, ванземаљци чији се брод срушио надомак америчке војне базе били су у ствари, људи из блиске будућности којима се покварила машина за путовање кроз време.

На питање новинара везано за изглед ванземаљца, ни мушког ни женског бића, бар по нашим мерилима, Пол Дејвидс одговара: „Тужно. Али није немогуће да се људском роду у будућности спрема слична судбина. Ипак, ја се надам да се прича о нама неће завршити тако што ћемо се размножавати помоћу спора...“

М. Илић

И ТО СУ...

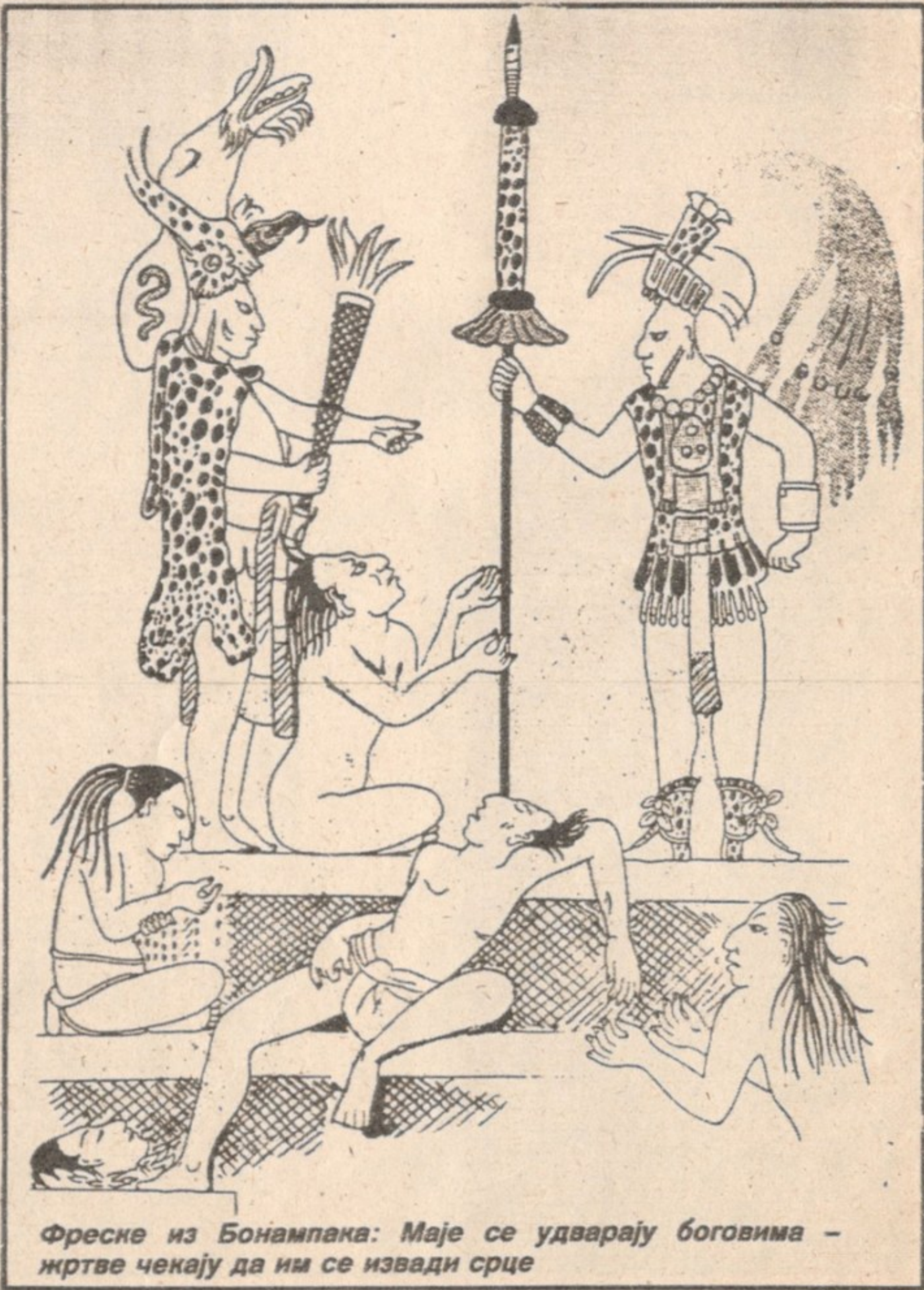
Народ који је од 300. до 1200. године насељавао подручја данашње Гватемале, Хондураса и јужног Мексика изградио је чудесну цивилизацију која се тајанствено распала

● Идеал лепоте код старих Маја био је: издужена глава, искошено чело, што већи, орловски нос и разроке очи. Деци су зато чврсто увијали

главу тканином и стављали им огрлице низ чело да би постали разроки.

● Плећство и свештеници Маја плембировали су зубе и у њих уграђивали полудраго камење.

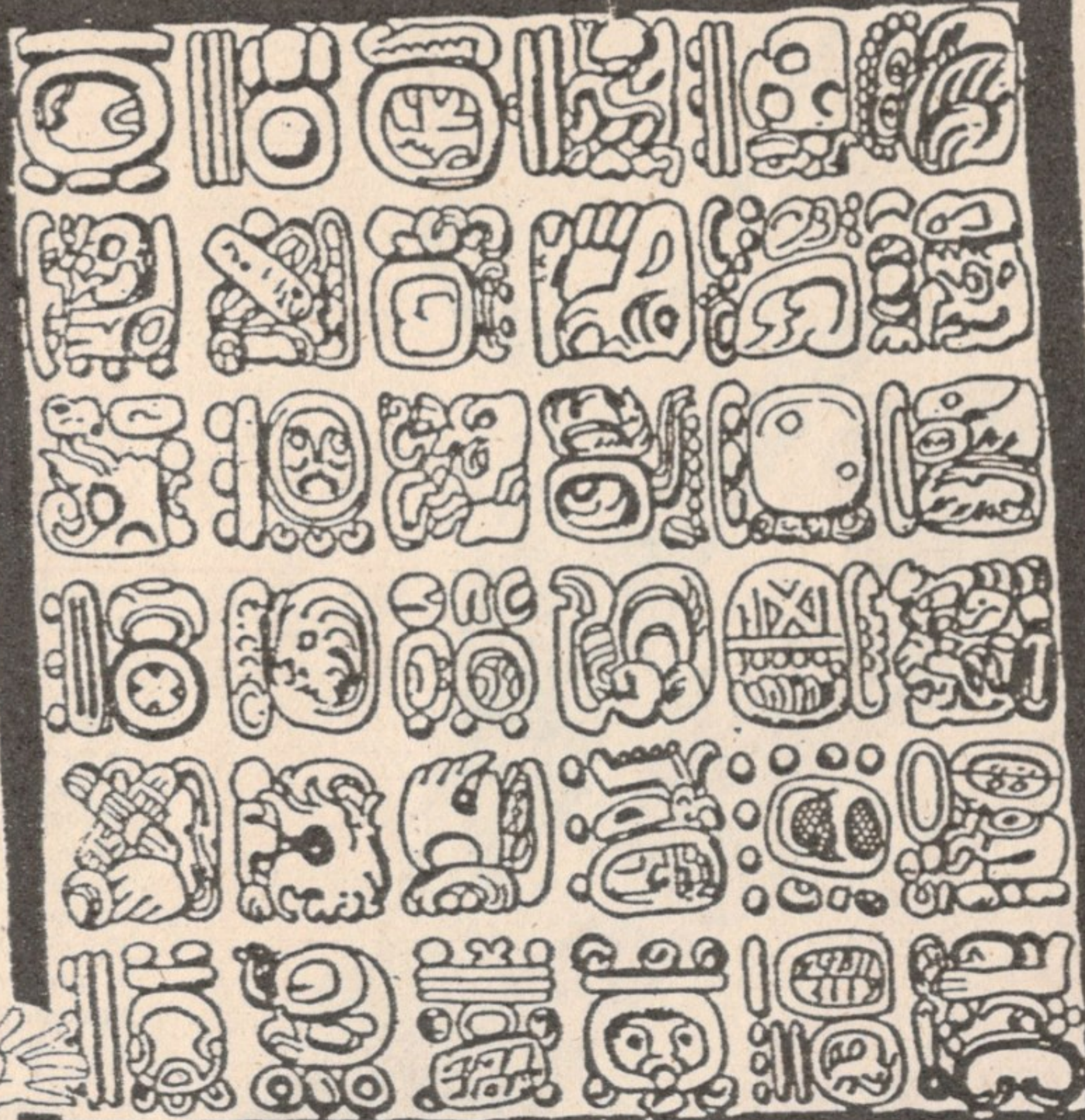
● Од древних народа Америке једино су Маје имале своје писмо састављено од тачака, правоугаоника, лица и руку, а до данас је дешифрована тек четвртина записа. Своја необична слова усећали су по зидовима храмова и споменика по предметима од нефрита и шкољки, сликали их на керамици и уписивали у књиге. Сачуване су свега три књиге које су Маје написале. У тим књигама, названим „кодекси“, странице суизрађене од коре стабла дивље смокве.

Фреске из Бонампака: Маје се удварају боговима – жртве чекају да им се извади срце

ДРЕВНЕ МАЈЕ

Писмо
старих
Маја
— још
увек
недешифровано

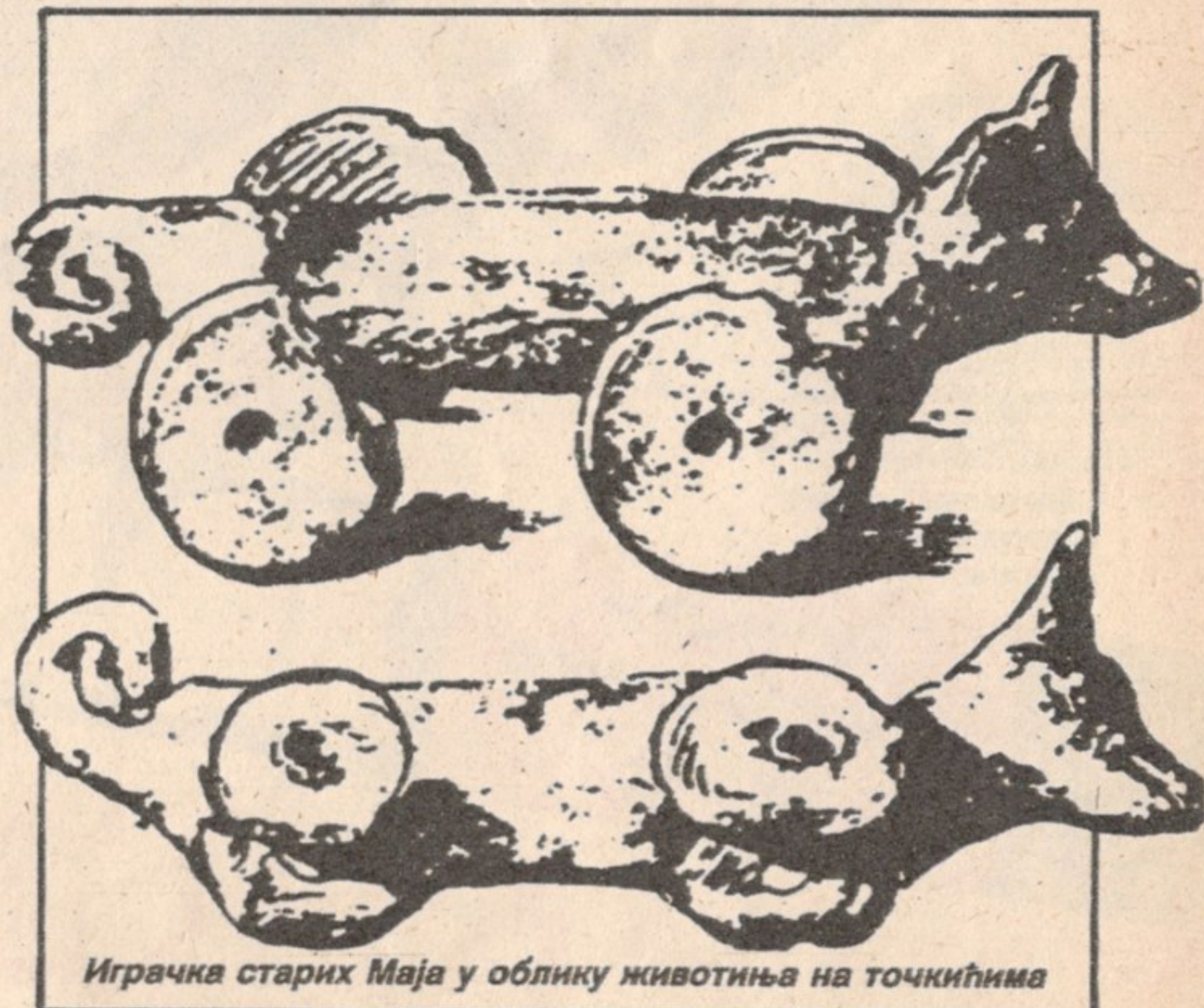
● Познавање математике и астрономије је велики тријумф интелекта Маја. Знали су да броје и рачунају. Познавали су све битне чиниоце данашње аритметике (укључујући и појам нуле) и то 1000 година пре него што су та знања стигла до Западне Европе са Истока. имали су прецизан календар. Дуготрајним астрономским посматрањима тачно су предвиђали кретање Сунца, Месеца и Венере. Знали су колико траје једна година. Одржавали су скупове о математици и календару.

● Запањујућа знања Маја из архитектуре и астрономије најбоље доказује феномен који сваке године привлачи хиљаде туриста у Чичен Ицу, добро очуван град Маја на полуострву Јукатану. На степеништу Храма бога Кукулкана (Пернате Змије) сваке године, у време пролећне

и јесење равнодневице, око три сата после подне, огромне светлости и сенке појављује се змија која се полако спушта низ степениште дугачко око 25 метара. Призор траје око 10 минута.

● У свим већим градовима Маја постојала су одређена места за игре лоптом. На њима би два тима играла комбинацију фудбала и кошарке лоптом од тврде гуме, налик примитивној тениској лопти. Циљ је био да се лопта пребаци кроз камен прстен који се налазио веома високо са једне стране игралишта. Играчи нису смели да користе руке. Игра се завршавала након првог поготка, а капитену победничке екипе била би — одрубљена глава. Циљ игре је био да се боговима принесе жртва. За утеху, изгледа да су Маје то сматрале посебном чашћу.

● Да би одобривољили своје многобројне богове, Маје су им приносиле жртве — младе девојке живе су бацали у бунар, обожавали су самоповређивање и сакаћења (пробијање сопственог језика дрвеним штапом, на при-

Играчка старих Маја у облику животиња на топкићима

мер) или су вадили срца из живих људи. Ови ритуали жртвовања најбоље се виде на фрескама у налазишту Бонампак, на Јукатану.

● Маје су се ко зна зашто, дивиле јагуарима који заузимају посебна места на њихо-

вим скулптурама и рељефима. Облачили су се у позлаћену јагуарову кожу, а на главу стављали кациге у облику јагуарове главе. Касније се овој звери придружила и змија, па је створен култ ове две животиње.

● Као ни остали народи старог Мексика ни Маје нису употребљавале точак у свакодневном животу иако су знали за њега. Пронађене су, наиме, њихове играчке у облику животиња на постољу са топкићима. То што се нису досетили да точак и практично употребе лежи можда у чињеници да у целом древном Мексику нису постојале снажне животиње за вучу, као што су коњ, магарец или во. Маје нису имале развијено сточарство.

● Своје величанствене градове са пирамидама, рељефима и скулптурама Маја Индијанци су изградили помоћу мишића, стрпљења и оруђа од тврђег камена. Нису знали за оруђа од метала, а од оружја су користили само дрвена копља и камене ножеве.

● Сви народи древног Мексика, па и Маје, нису ни слутили да постоји остатак света. Окружени океанима, живели су у потпуној изолацији.

Они се нису, као европски и азијски центри цивилизаци-

је, развијали кроз узајамну размену знања, идеја и достигнућа и зато домети њихових самониклих цивилизација запрепашћују научнике и туристе.

Слободанка Лазаревић

Најновији модел „најки“ има на самом ђону посебну ознаку, (5 и 25 psi: фунте по квадратном инчу) као што и сами видите. Да би се обезбедила могућност да човек у њима лакше трчи, већи притисак је у коморама с ваздухом у ивичном делу ђона него постављеним у средишњем.

Када су се 1979. појавиле прве ваздушне „најке“, била је то прекретница у прављењу ове спортске обуће. Од тада се врхунске компаније такмиче која ће купцима понудити што боље „ножне амортизере“

ма које се праве по најновијој технологији, добро зна разлику. То је, како тврде произвођачи, као да стари, добри „шевролет“ замените последњим моделом „мерцедеса“.

Поређење са колима није случајно. Баш као и аутомобили, и патике се израђују тако да имају што бољу аеродинамичност и амортизацију. Произвођачи се просто утркују да купце привуку што савршенијим моделима за човекове „точкове“.

Обућа на надувавање

Док се на тржишту нису појавиле „најке“ које су рекламиране као прве патике које

„Бруксове“ патике с посебном полугом.

Најпознатији произвођачи патика поручују:

ХОДАЈТЕ НА ЈАСТУЦИМА!

пркос свим тешкоћама, и наши купци, додуше дубоког џепа, углавном су у прилици да набаве најновије моделе патика светских фирми. Свако ко је у могућности да, рецимо, обичне „ол-старке“ од платна и са гуменим ђоном замени патика-

су користиле „ваздушну технологију“, добро се знало: израдити ову врсту спортске обуће није било нимало тешко – гумени ђон доле, горњи део од платна или коже.

Када су 1979. купци схватили да у најновијим „најкама“ ходају знатно лагодније, као на јастуцима, тржиште је поставило нове захтеве. Углавном су почеле да се продају патике које су у ђоновима имале коморе испуњене ваздухом.

„Најк“ више није једини произвођач „ваздушних“ патика. Свака иоле познатија фирма нуди неки само свој

Попречни пресек „конверс бекџем”

И ПАТИКЕ ИМАЈУ ДУШУ

Пертле различите
дебљине
и шара

Мекани
унутрашњи
део

Каиш који се
подешава

Анатомски
израђен држач
глежња

Бочни
сигурносни
појачивач

Двострука „стопала”
од лаког али
издржљивог ма-
теријала

„Прозори”
ваздушних
комора
у задњем
делу патике

Средишњи део
ћона по облику
стопала

„Дугме” – пумпа
за ваздушне
коморе

Провидни део ћона

Део ћона код прстију,
с појачивачем

Технологијом познатом као „инста-
памп” „Рибок” обезбеђује надувавање
комора у деловима који се виде на
слици. Без обзира на кабаст изглед,
ове „рибок” патике лакше су од оста-
лих

Поред класич-
них, „Адидас”
осваја тржиште
и патикама које,
у различитим
бојама, више
немају пертле
него користе
посебан облик
и растегљив ма-
теријал да би
се несметано
обуле

изум, Шта ће се носити ове
године?

„Конверс” користи техно-
логију познату под називом
„риект џус”. Да би патике
имале што већу стабилност и
ономе ко их носи омогућиле
лакши и сигурнији ход. „Кон-
верс” се рекламира комора-
ма испуњеним ваздухом и
течношћу које су смештене у
пети и око ножног зглоба.

Други велики произвођач
„Рибок” осваја тржиште „хек-
салајт” технологијом. У патике
са препознатљивим знаком
уграђује се систем који може
да се упореди са пчелињим
саћем. Ти рупичасти „аморти-
зери” смештени су у петама и
на предњем делу патика.

Није само то ново из „Ри-
бока”. До сада су се мало-
бројни срећници (бар кад се
ради о нашој земљи) хвалили
свом друштву патикама које,
притиском прста, могу да се
„надувају”. Ти ваздушни јасту-
ци углавном су били смеште-
ни у горњем делу патика. Ус-
коро треба да се појави „пум-
па” која ће бити повезана са
ваздушним јастуцима у разли-
читим деловима. Свако ће,
сходно својим жељама, „на-
дувати” онај део који њему
одговара.

Не треба посебно наглаша-
вати да је у ову трку укључена
и чувена фирма „Адидас” са
„тубјулар” технологијом.
Слично „Рибок” (без обзира
на разлике, ради се о врло
сличним технологијама) и
„Адидас” нуди купцима пати-
ке са одвојеним коморама
распоређеним углавном у
задњем и предњем делу.
Онај ко носи „адидас” патике,

моћи ће контролишући при-
тисак на уграђеном дисплеју,
да надува коморе до оног
степенa који му је тренер, или
он сам, одредио као најпри-
јатнији за стопала.

Код нас су нешто мање по-
знате патике с потписом „Л.
А. Гир”. Користећи проверену
технологију „донзис флек” ко-
јом су били заштићени поје-
дини модели америчких вој-
них хеликоптера у вијетнам-
ском рату, „Л. А. Гир” патике
разликују се од осталих. У пе-
ти, на средњем делу ћона и у
горњем делу на бочним стра-
нама уграђен је материјал ко-
ји подсећа на пасту за брија-
ње.

Поред удобности и што
лакшег хода, произвођачи
строго воде рачуна још о не-
чему: чему сви ти ваздушни
јастуци уколико човеку који
носи патике није обезбеђена
и стабилност?

Ште модерније, то скупље

У нашим патикама, будите у
то сигурни, теже ћете пасти
него у неким другим – овако
се рекламирају „Брукс” пати-
ке које носе помало чудан на-
зив – „истина”. У средишњем
делу ћона уграђена је посеб-
на полуга од мешавине гра-
фита, карбонских влакана и
уретана. Из „Брукса” поручују
да ће, истина је, њихова „ис-
тина” трајати дужи него пати-
ке других произвођача.

Фирма „Тенел”, позната као
један од највећих снабдевача
патикама за различите врсте
спорта, такође се по нече-
му разликује од осталих. Куп-
це освајају патикама које је-
дине имају и „ножни систем
раскладних уређаја”. Овај не-
убичајени еркондишн, на
принципу уграђених вентила,
дозвољава стопалима да ди-
шу уз непрекидно струјање
ваздуха.

Оно што је заједничко свим
произвођачима патика је на-
стојање да побољшају и мате-
ријал од којег се израђује
горњи део. Да би патика
држала ногу што чвршће, ра-
ди се на добијању материјала
који ће бити растегљив, као
нека врста стреча.

Новинама никад краја. У
борби за купце, дизајнери се
труде да их привуку и што
лепшим изгледом патика.
Можда ће пертле и језик на
патикама ускоро бити ствар
прошлости. Ти нови материја-
ли, уз дубљи отвор изнад пе-
те, омогућиће обување без
пертли и каишева.

И на крају: баш као и најно-
вији модели аутомобила и па-
тике ће бити изузетно скупе.
Између 100 и 200 долара по
пару.

В. С.

НЕ ХВАТАЈ МЕ ЗА КОСУ!

Мада су се знали годинама и много пута пловили Скадарским језером, Марко је тек сада сазнао да Стеван не зна да плива. Били су два километра далеко од обале, усред огромних таласа и распомамљеног завијања ветра... Непливач је имао стотинак килограма, овај други тридесет мање

око шест метара испод површине. Стеванов глас се претворио у крклање. Сигурно му је вода наваљивала у уста. Неће ваљда, од саме примисли Марко је уздрхтао, ово бити други, и евентуално, тре-

Сунце је умукло тамо за висовима Румије и Созине, планина које са наше стране бдију над Скадарским језером. Тројица младића – зваћемо их Марко, Стеван и Екрем, јер је то био услов да нам први детаљно опише драму која се догодила у ноћи 10. јуна ове године – задовољни обављеним послом морали су натраг. Цео дан су провели у Враки, насељу на албанској обали језера проверавајући могућности за превоз, односно шверц нафте преко воде. Било је ту још неких ситница које имају кудикамо бољу цену на југословенској страни.

Мада је мрак већ наткрилио целу област, задржали су се још неко време ћаскајући с пријатељима и рођацима које одавно нису видели. Наиме, сва тројица су пре три године пребегли из Албаније у Црну Гору и доскора није било могућности да обиђу завичај. Ово је била јединствена прилика да слободно удахну мирис дома свог.

Невелика „Еланова“ барка са два јака мотора дремљиво их је чекала. Било је око 22 сата, помрчина налик разређеном битумену. До пристаништа Цла, надамак Остроса, није било више од осам километара воденог пута. И поред ветра који је почео да од Враке тера таласе ка другој страни језера, веровали су да ће без мукe безбедно стићи куд су наумили. Уосталом, зато су и имали два мотора, за случај да један откаже.

Био је петак, претпоследња недеља пролећа. Или, како је то касније приметио Марко (јунак наше приче), тачно два месеца од његове женидбе.

Неподношљива тежина шињела

Барка је мирно секла таласе вођена искусном Екремовом руком. Марко и Стеван су се шћућурили у дно чамца скривајући се од хладног ветра и уз пут распо­ређујући ствари које су купили за продају, тек да намире путне трошкове.

Још су иза себе назирали светла Враке кад је мотор почео да кашљуца. Након стотинак метара коначно је умукао. Лош бензин, очигледно. Ништа зато, ту је други мотор. Таласи су расли попут теста. Морају их пажљиво сећи, да их неки не би ба­цио у загрљај језера. А то је значило заобилазан пут до одредишта у пристаништу Цла.

Против Марка, Стевана и Екрема, трговца нафтом, те вечери заверила се – нафта. Нису возили ни пуних петнаест минута кад је закркљао и други мотор. Онда се и он умирио. „Еланова“ барка је потонула до саме ивице палубе. Вода је у таласима почела да надире у чамац. Колико ће још успети да одолевају ђудима језера? Могу ли сами против недогледне воде?

Није било друге но да се пође по помоћ. Екрем, као најјачи, отпливаће до Враке, два километра. Можда успут налетити на неке ноћне колеге које под окриљем мрака шпартају овим просторима не би ли умукли контроли?!

Једно време човек у језеру и људи на чамцу успевали су гласовима да одржавају какву-такву везу. Ускоро је, међутим, ветар постао јачи, а вода у барци све дубља. Гласови су ишчезли. Марку и Стевану ваљало је мислити како да спасавају живе главе. Залудно су избацивали воду: канте су биле мале а вода све већа. И онда је чамац прамцем почео незауостављиво да тоне.

У непрозирној тами чуло се само клоктање воде и језив хук ветра.

Мада су се знали годинама и много пута пловили језером, Марко је тек сада сазнао да Стеван не зна да плива. Његов успаничени глас бежао је низ ветар.

– Полако, Стеване, полако... Не млата­рај рукама... Само мирно – довикивао му је Марко покушавајући, неколико метара од сапатника, да скине шињел и цокуле натопљене водом.

Барка је вероватно већ била у муљу,

ћи – а можда и Екрем неће успети – случај да језеро узме живот на нафтном путу? Јесенас је страдао младић из оближње Врање.

Једва се некако ослободивши одеће и обуће, Марко је допливао до Стевана који је очајнички млатао по води у залудним покушајима да се дочепа нечег чврстог. Потонуо је једном, па други пут. Из уста препуних воде више није могао да изиђе никакав звук. Када је хтео да га зграби за косу прсти су му само прошли кроз њу. Стеван је имао стотинак килограма, Марко ни седамдесет.

У последњем тренутку успео је да га зграби за оковратник капута. Боже, колико је тежак, пролетело му је кроз главу док је, стискајући зубе, покушавао да друга извуче на површину, до ваздуха! Снага је неумољиво отицала из Маркових слабаших мишица.

Натчовечанским напорима, ни сам не знајући откуд црпе ту снагу, успео је да Стеванову главу довуче до себе. Ноге више није осећао, а једино је њима могао да на површини одржи и себе и Стевана.

Мрак се усидрио свуда околу. Ни трага од звезда. Само хук ветра и бели траг грбе таласа.

Еј, Стеване...

– Стеване, еј, Стеване, дај бар ногама размахуј... само полако... Марко је гово-

рио другу који није показивао знаке живота.

Није веровао – мада је одрастао уз њега – да језеро може да буде тако ђудљиво. Покушао је да, уз ветар, дозове Екрема. Он је спремнији, јачи и боље зна ову велику воду. Узалуд. Глас се враћао попут еха. Ко зна шта је и с њим било?!

Метар по метар, а сваки налик на километар, Марко је беспомоћног Стевана вукао према Враки, тамо где је обала најближа. Осећао је да ће тешко и он сам стићи куд је наумио, а још са Стеваном?!

– Стеване, дај, не дај се... Еј, Стеване – покушавао је у ноћи без граница да осколи пријатеља који, непомичан, никако да се огласи.

У неколико наврата, већ на ивици избежљивости и за сопствени живот, Марко је покушавао да Стевану да вештачко дисање. Ништа. Његове хладне усне нису одговарале. Не, немогуће је да такав и толики човек тек тако ућути. Није ваљда...

Минути су наликовали сатима. Ако постоји бесконачност, онда јој никада није био ближи... Можда је Екрем наишао на помоћ па, ето, стижу... Само што нису...

Наравно, Стевану није ништа... Само га

је послушао и примирио се. Тако су се договорили...

– Еј, Стеване... само што нисмо...

Рука на оковратнику Стеванове јакне као да се укочила... Идемо даље. Неће нам, ваљда, једно језеро тако пркосити... Јачи смо од њега...

Три и по сата касније наишао је чамац са великом рибарском лампом. У њему и Екрем.

Око петсто метара од обале, надомак Враке, Стеван и Марко су извучени у чамац. Стевану, помодрих усана и укрупљеног тела, није било помоћи. Марко је дошао себи након масирања од два-три сата.

Тек после два дана саопштили су му да је Стеван страдао. Марко није имао снаге ни да заплаче, толико је био исцрпљен.

Туга је стигла много касније. И траје и данас.

П. Милетовић

ТВ УЗД

Пре седамдесет година британски физичар Џон Берд направио је први апарат за преношење слике на даљину и то од картона кутије за шешире (ротирајући перфорирани круг), делова лампе с обичног бицикла (сочиво које скупља слику у целину), кутије чаја и игала за крпљење чарапа. Убрзо затим Француз Рене Бартелеми смишља први реџептор, апарат за пријем слике док Рус Владимир Зоркин у САД 1926. патентира иконоскоп, претечу телевизијске камере и, што је још важније, катодну цев, уређај за електронску анализу слике.

Од тих далеких времена па све до данас телевизија, без обзира што је слика од црно-

-беле постала бојена и добила у јасноћи, и даље користи исти поступак. Једина права револуција која је на помолу јесте телевизија у три димензије. Наиме, Француз Пјер Алио успео је да постигне утисак рељефности слике без оних наочара чија су стакла у две различите боје. Његов метод састоји се у следећем: мрежа микрорула смештених

у објективу камере дели и усмерава информације које су садржане у светлости према четири зоне суперосетљивог колектора. Нумерички подаци се овде синтетизују у „црној кутији“ мозгу читавог система јер преписује и селекционише слике две по две да би се добила илузија рељефа која може да се види и голим оком. „Алиоскопија“ користи са-

мо једну камеру док технике које су измислили Американци и Јапанци укључују употребу и других оптичких апарата као и посебан угао снимања да би се добио рељеф.

Не зна се кад ће широка публика моћи да гледа телевизију у три димензије, али се она већ користи у неким областима науке, у медицинском снимању, на пример

Џон Берд први је успео да пренесе слику на даљину, уз помоћ кутије за шешире и лампе са старог бицикла

МАФИОНИЧАРИ СА НОЖЕМ У РУЦИ

Шарена штампа не пропушта да нас редовно извештава о томе колико је ребара повадила Шер да би имала тањи струк, колико је Џоан Колинс платила да би изгледала млађа од своје млађе кћерке, да ли Мајкл Џексон и Латоја толико личе због заједничког маме и тате или зато што су изашли из исте докторске радионице, где је Лела Брена оперисала своје ноге, ко је креирао нови нос Драгани Мирковић. И тако даље, и тако даље. Због поплаве медијских личности које покушавају, уз помоћ естетске хирургије, да трају вечно, готово потпуно се заборавља шта та иста хирургија значи за оне који су имали несрећу да се роде са тешким деформитетима или остану унакажени после саобраћајног удеса, болести.

— Такви људи — каже познати неуропсихијатар Борис Сирилник — често код своје околине изазивају одбојност па чак и агресију. Нарочито ако им је унакажено лице, огледало емоција и средиште комуникације. Такав хендикеп може да постане прави пакао, да доведе до прекида са светом: личност не прихвата ни свој лик, нити поглед других.

Срећом, пластична хирургија, која је последњих деце-

Сцена из филма „Бразил“ режисера Терија Џилијена у коме се исмејавају претеривања естетске хирургије

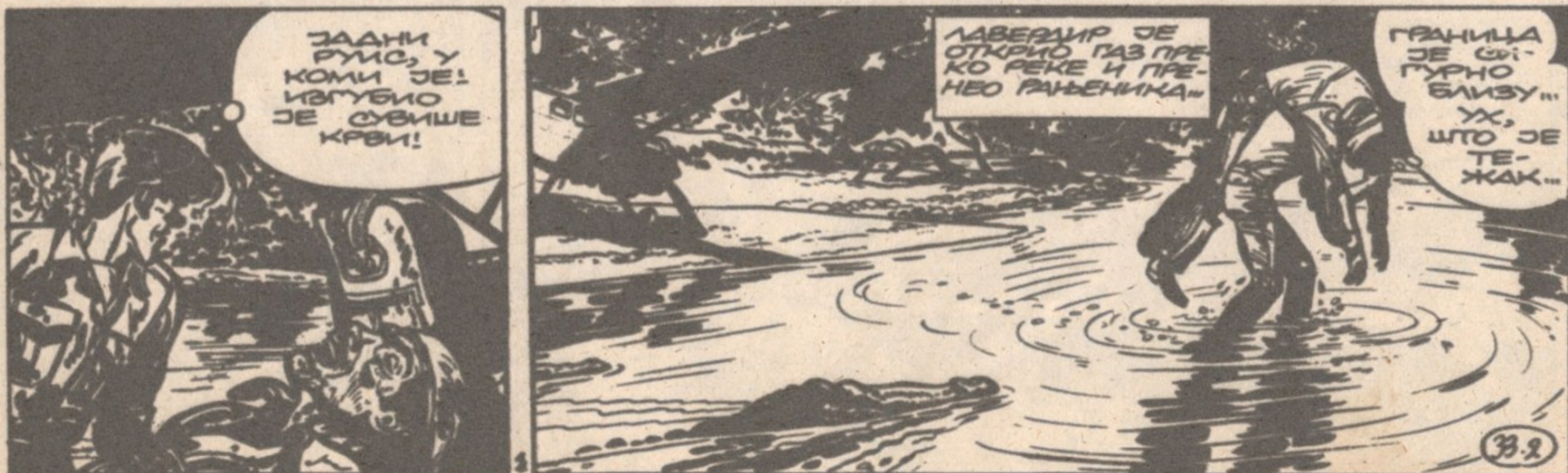
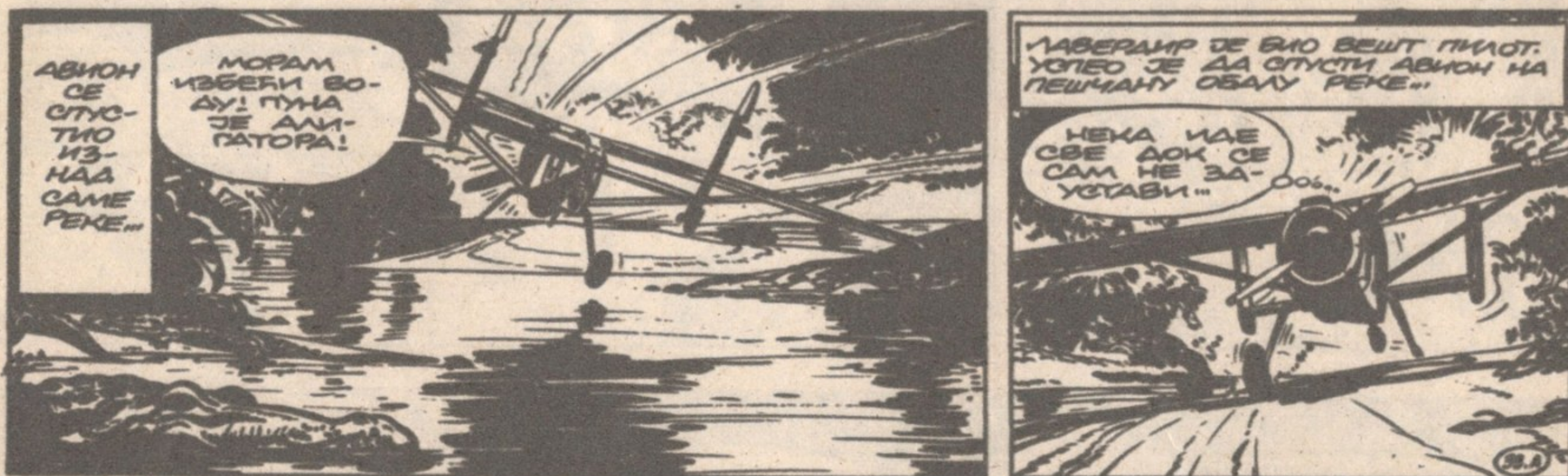
нија доживела фантастичан напредак, омогућава данас унесрећенима и обележенима да умногоме поправе свој изглед и да их прихвате најпре њихове породице, па школа, околина на послу, једном речју да живе нормално.

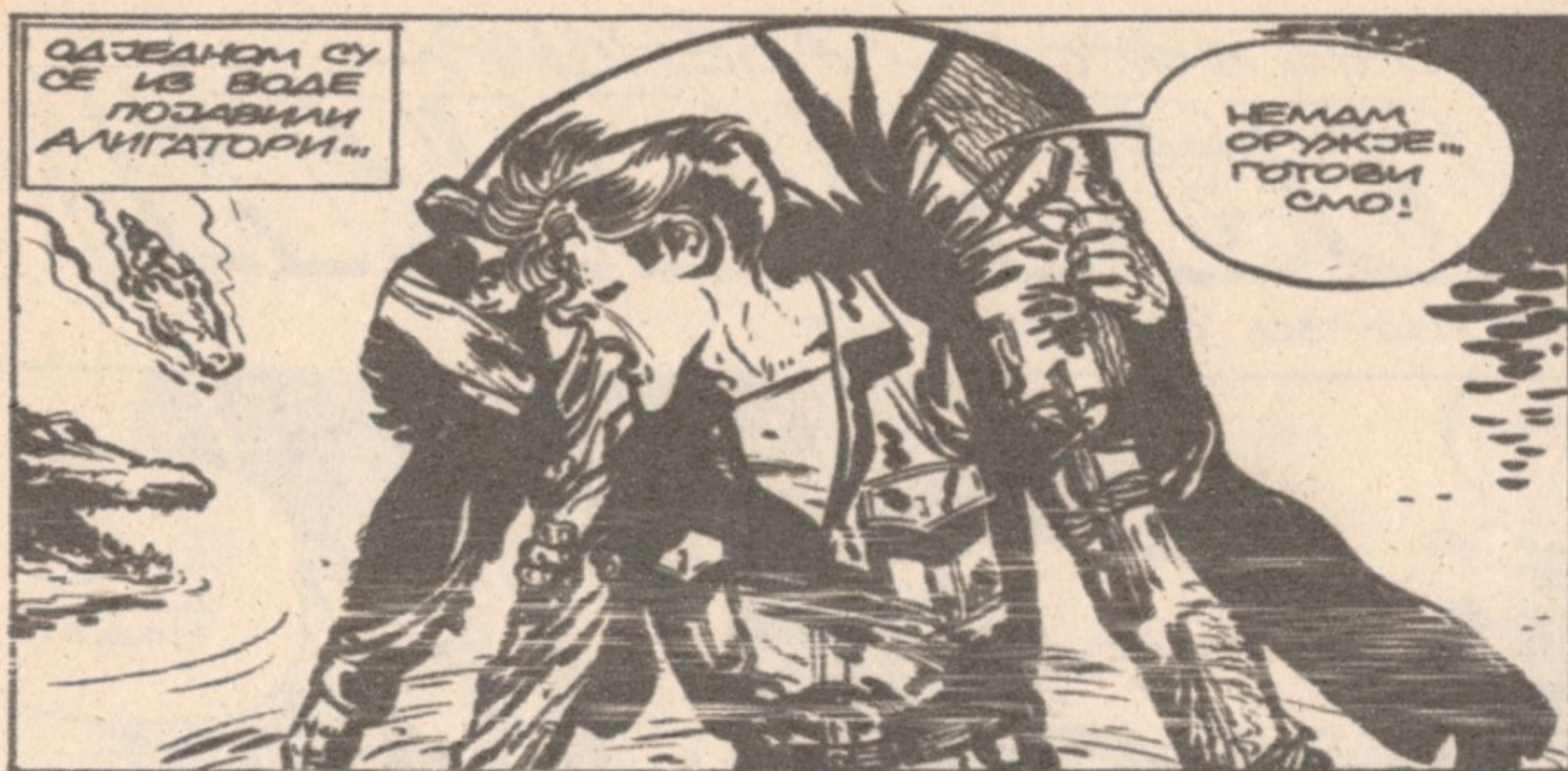
Данас се бројне урођене мане уклањају са успехом, посебно такозвана „зечја усна“ (на сваких 1000 беба роди се једна с просеченом горњом усном и без дела непца), затим циновски младежи (дете-вук), скврчено стопало (у 90 одсто случајева добијају се повољни резултати). И срасли прсти или сувишан број прстију, баш као и клемпаве уши, спуштени капци, такође се могу оперисати код деце и помоћи им да живе као сав остали свет. Хирурзи данас могу да „направе“ палац — најважнији прст — пресађујући кажипрст или ножни палац. Такође могу да створе ново уво, нос, усне.

Наравно, после ових „поправки“ пацијенти не могу баш пред телевизијске камере. Али, особе које пате од тешких деформитета и немају потребу да изгледају савршено — каже Борис Сирилник. „Њима је важно само да прихвате сами себе и да се за њима на улици не окрећу, па да буду више него срећни.“

АВАНТУРЕ ТАНГИЗА И ЛАВЕРДИРА БЕЗ ОЗНАКА

ЦРТА: ИДЕРЗО ПИШЕ: ШАРНИЈЕ

ОДЈЕАНОМ СУ
СЕ ИЗ ВОДЕ
ПОЈАВИЛИ
АВИГАТОРИ!!!

НЕМАМ
ОРУЖЈЕ!!!
ПОТОВИ
СМО!

АМ!!!

Оох!

ВЖЖЖ!

БУМ!

ТАНГИ!
ОТКУДА
ТИ?

ПОЖУРИ,
НАНОТЕ!

ПИЈАЈТЕ
У СВЕ ШТО
МРАА!

НА
ПЛИВАЊУ
МАНАГВА
НАЦА
НЕКО ЈЕ
ОДГОВОРИО
ЗАПРОМ!!!

ТО
У МЕНЕ
ПЛА-
ДУ!

ТА-ТА-ТА-ТА!

39. А

ПИЈАЈТЕ
У МОРЕ! ХО-
РЕМО ГА
ЖИВОТ!

ЈЕДИНИ НАЧИН
ДА СЕ СПАСЕ
ЈЕ УМИТИТИ
АВНОН!

ИЗ
ПРЕ-
ЛОЖЕ!
ДЕ!

ОКДА ЈЕ ТАНГИ НА-
ПЛИВАЊО И!!

БУМ!

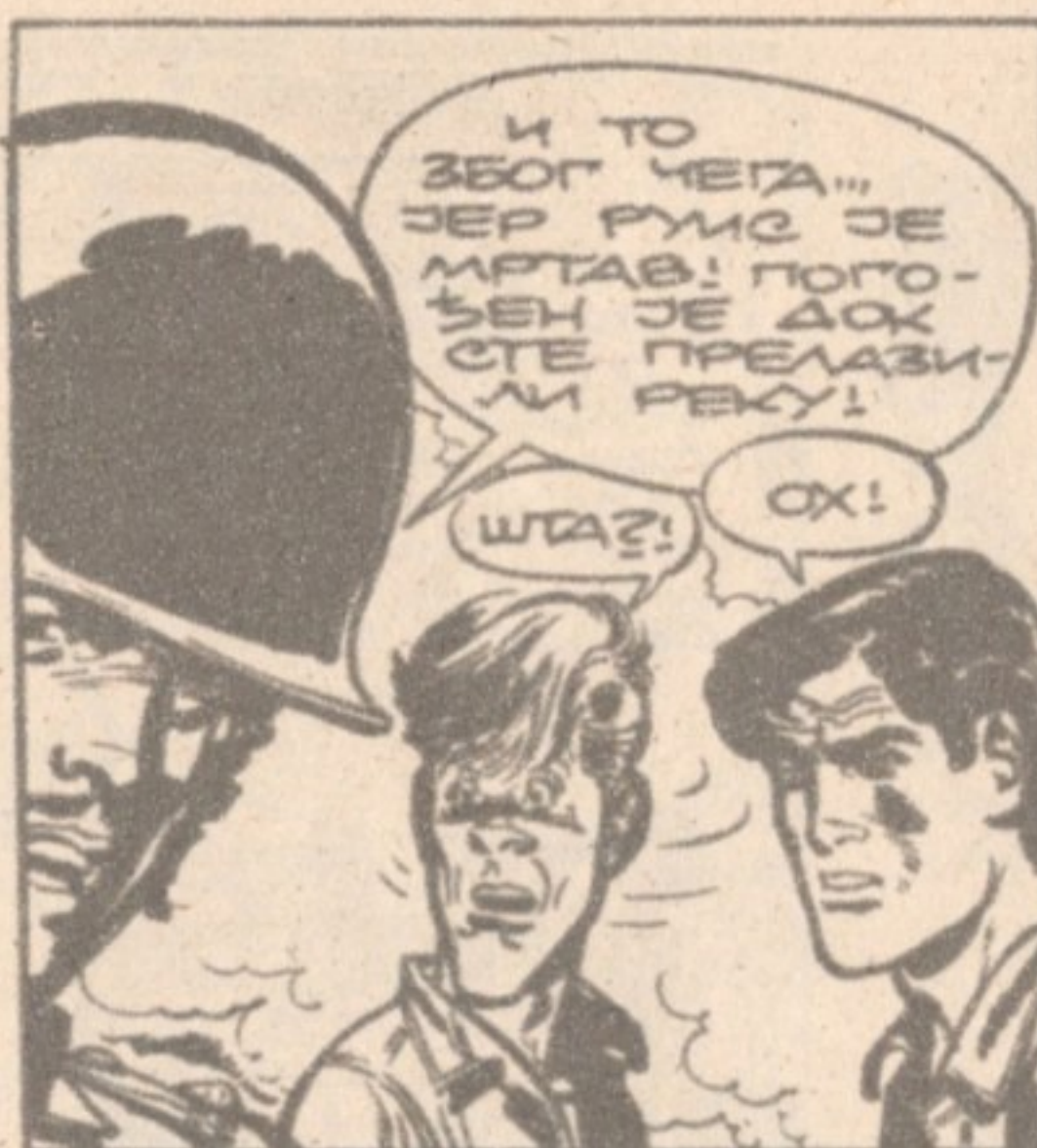
ТРЕЊУТАК КАСНИЈЕ АВНОН
ЈЕ БИО У ПЛАМЕНУ А ИЗМЕ-
ЊУ ЛАВЕРДИРА И ЊЕГОВИХ
НАПАДАЧА АИВАЛА СЕ
ДИМНА ЗАВЕСА!!!

ОЈАДАН
ПОГОНАК!
САД НАС НЕ
МОГУ ОПТУ
ЖИВАТИ
ЗБОГ ОЛУ-
ПНЕ!!!

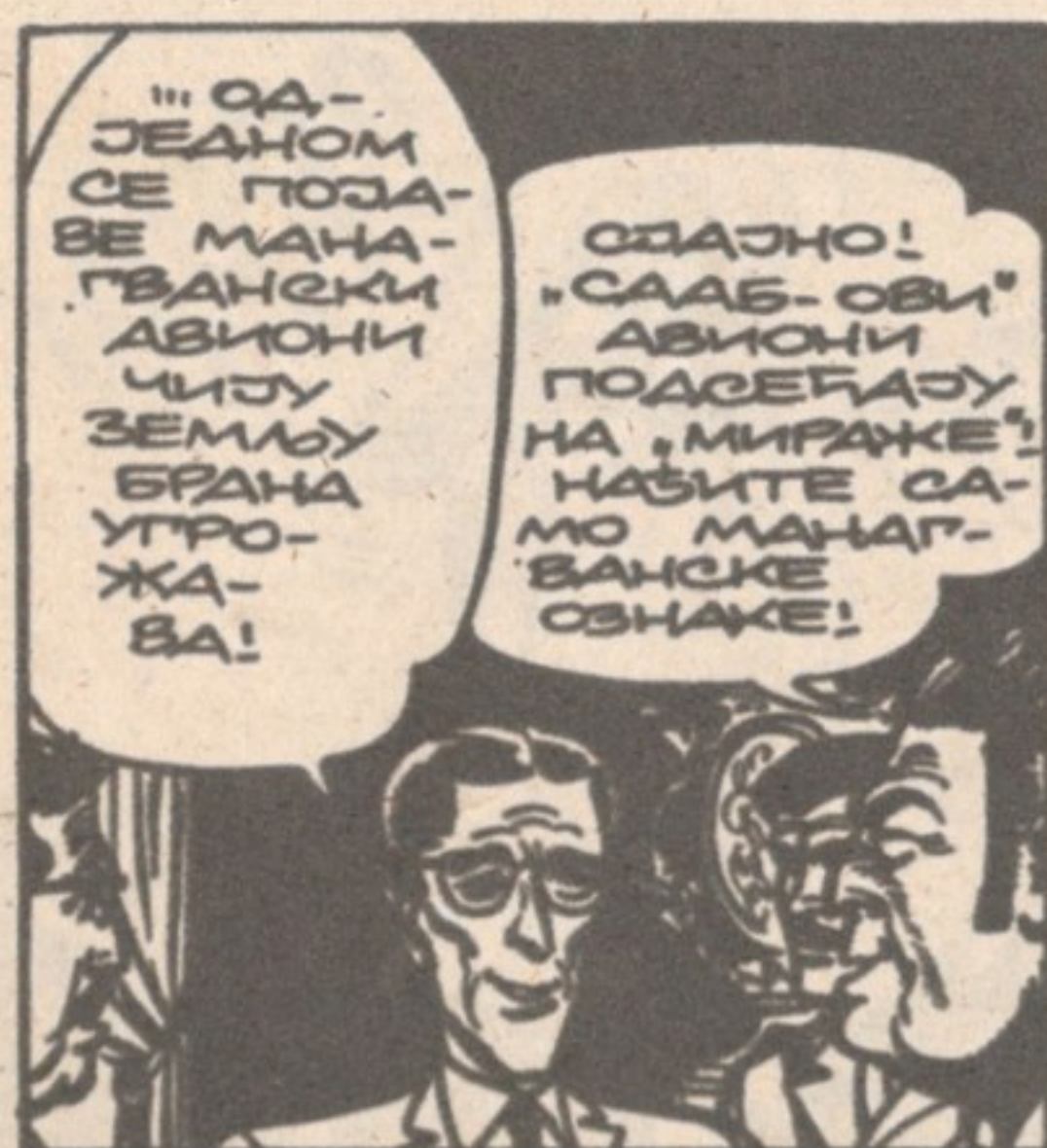

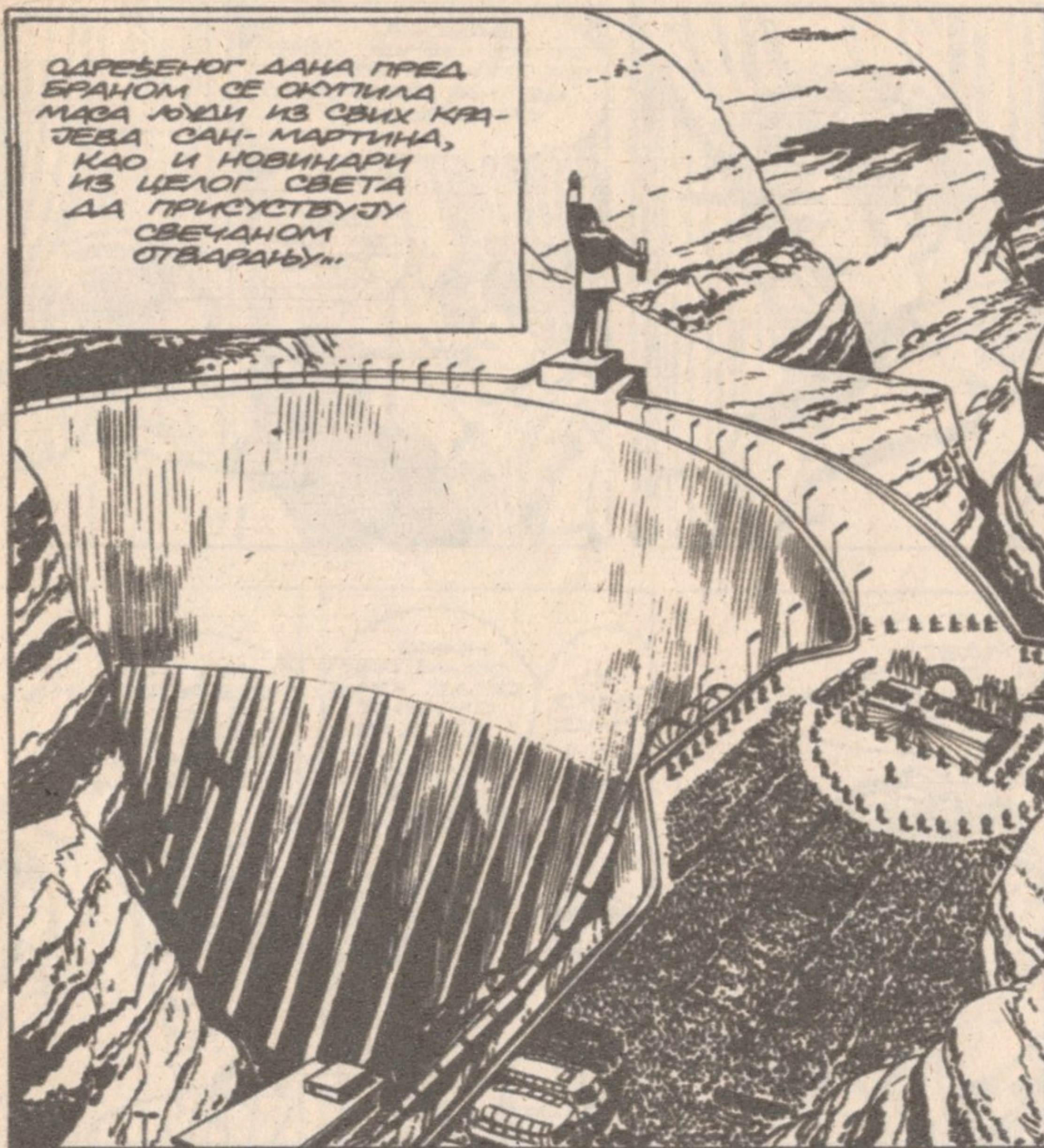
МИ-
ШЕЛ!
КАКО СИ
УСПЕО
ДА ДО-
БЕШ ДО
ДЕ?

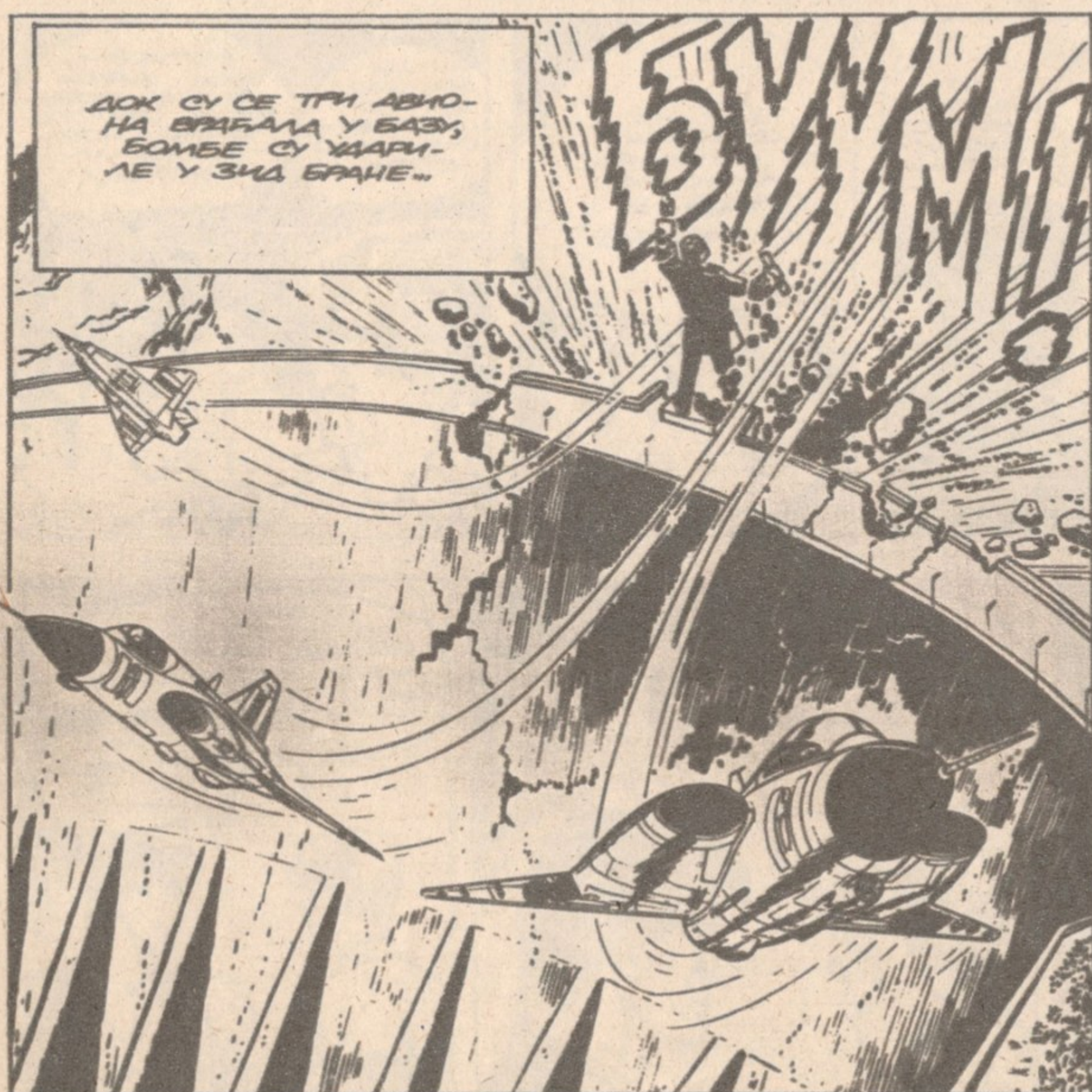
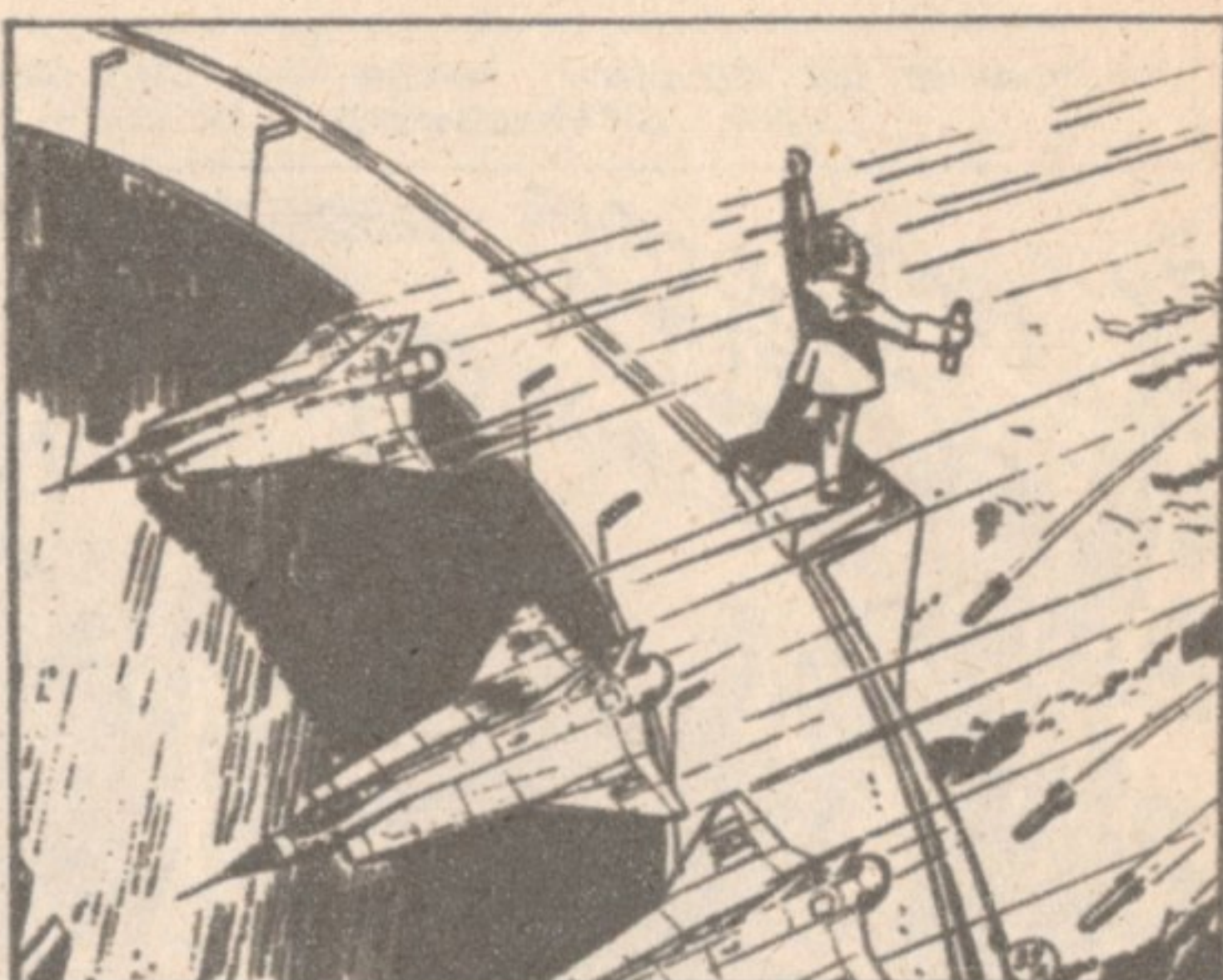
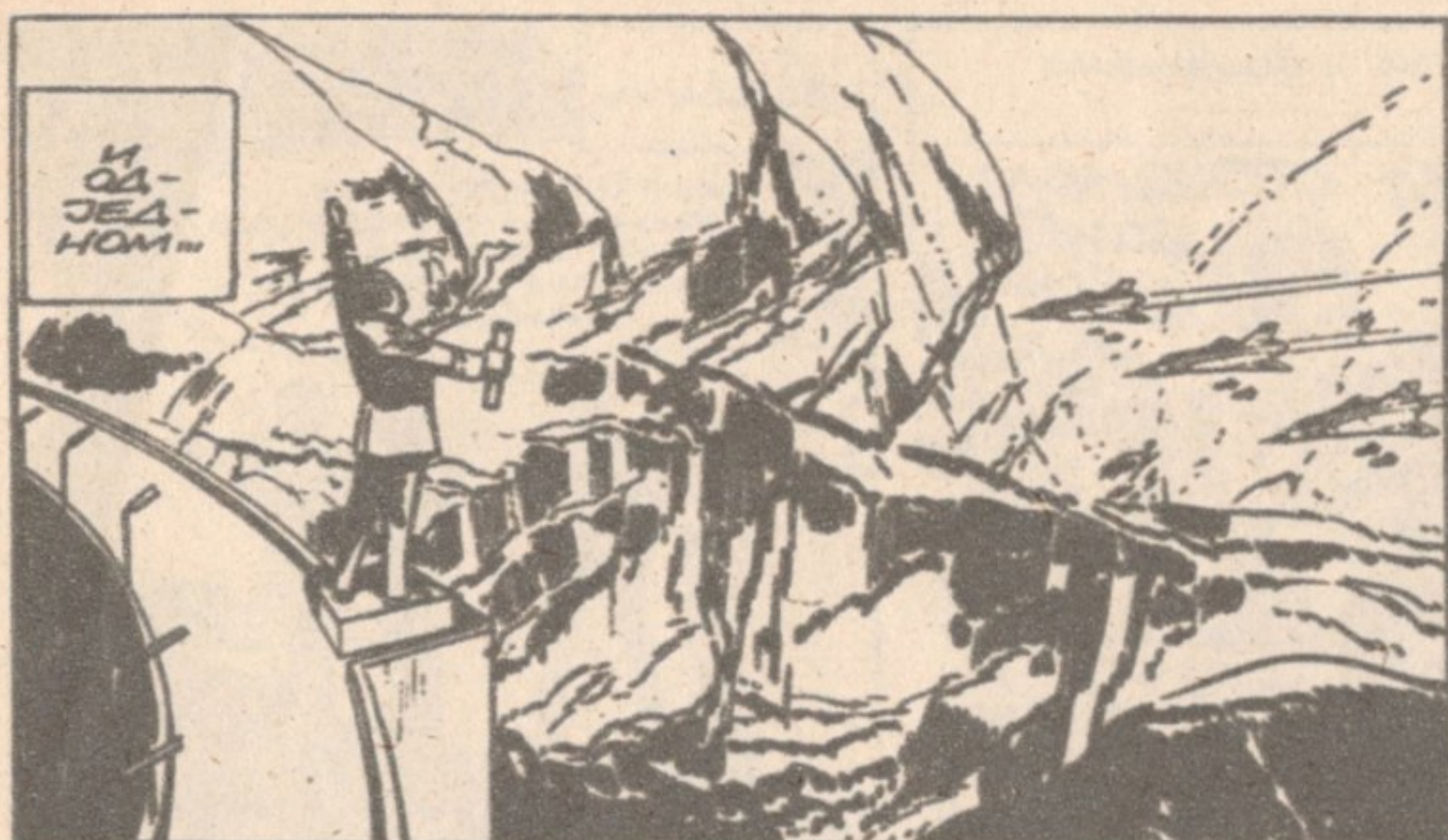
ДОСТА!
ПОРУЧИ-
ТЕ, СМА-
ТРАЈТЕ
СЕ УХАП-
ШЕНИМ ЈОШ
ОД ПО-
ЛАСКА!

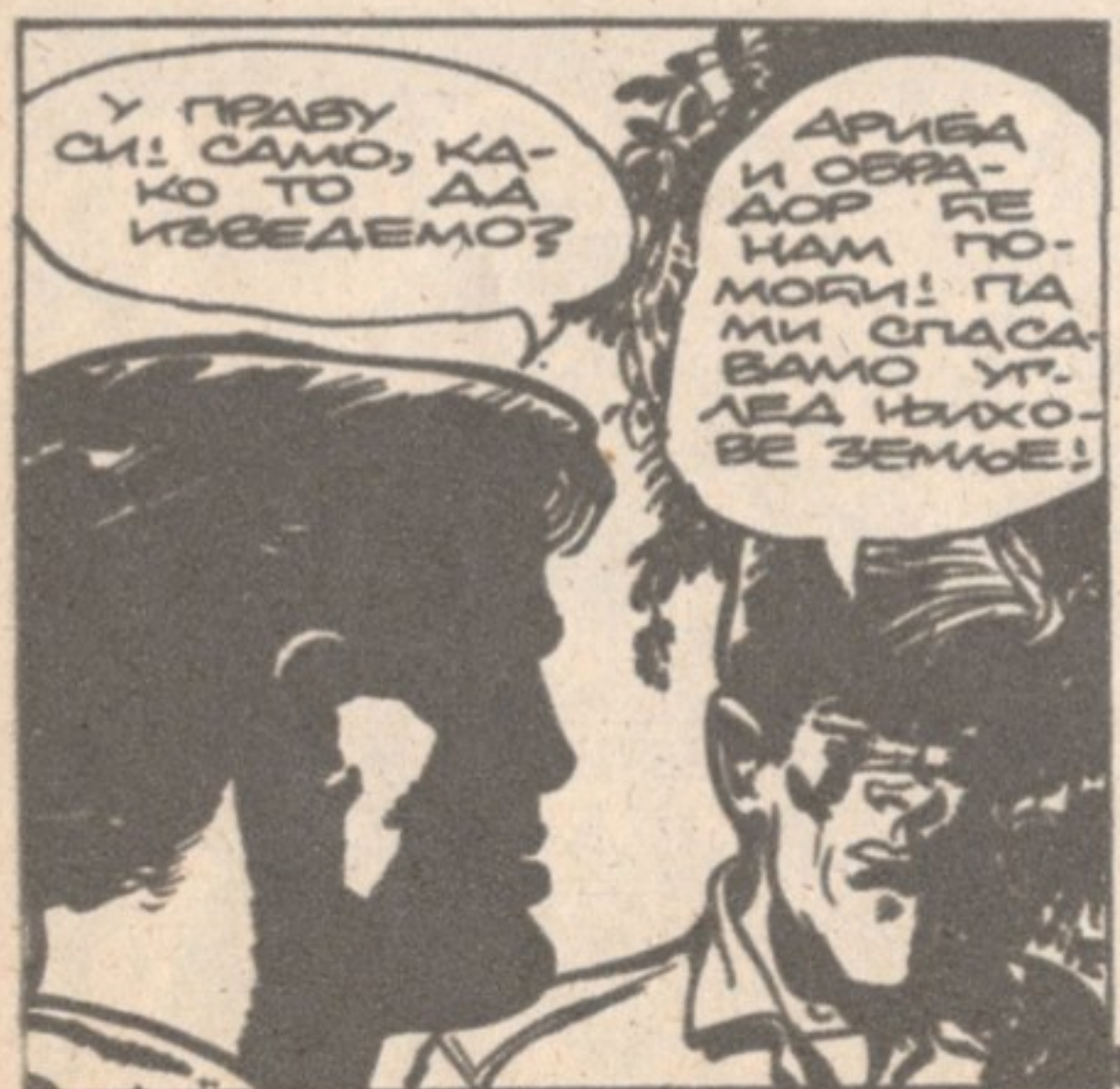
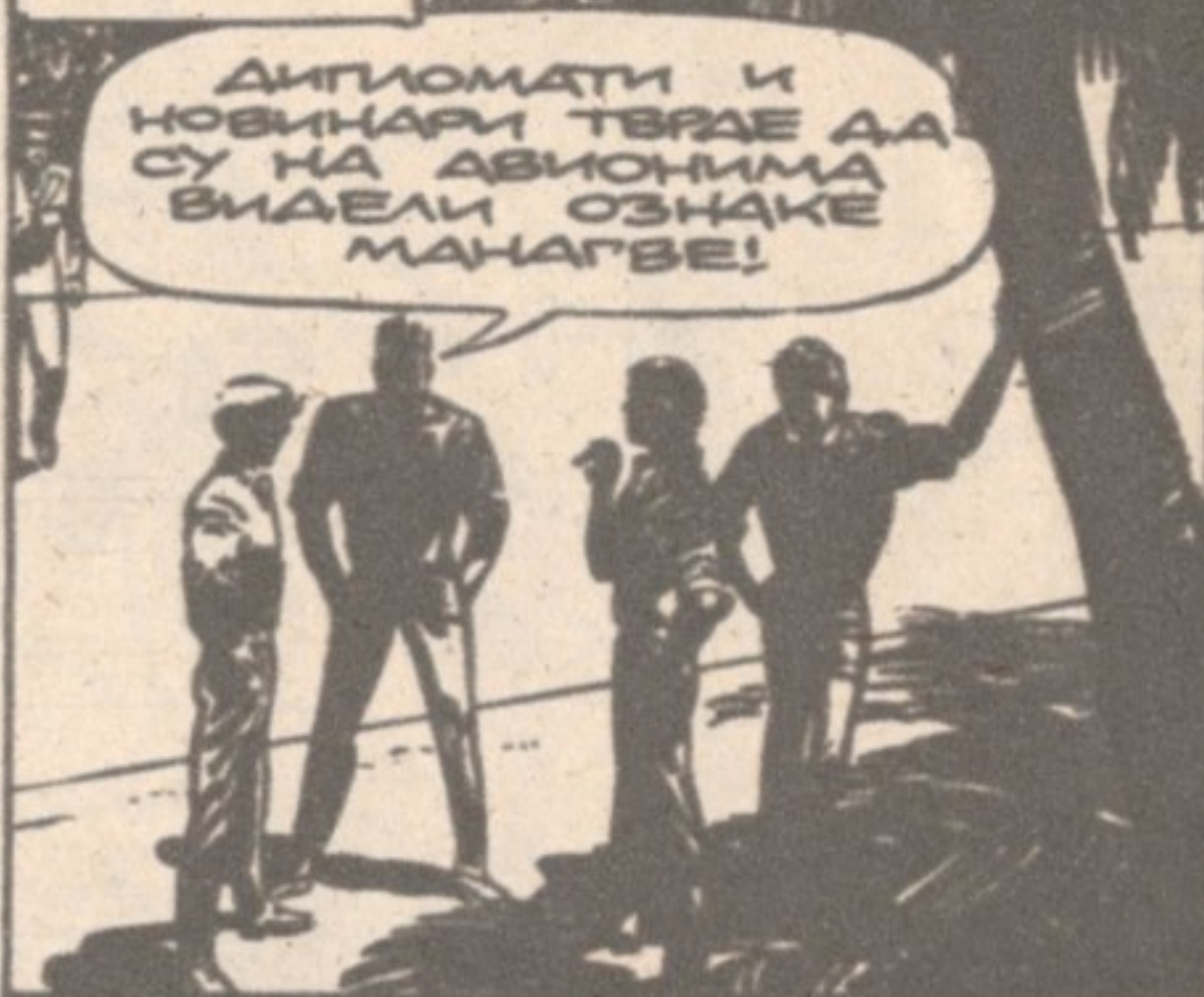

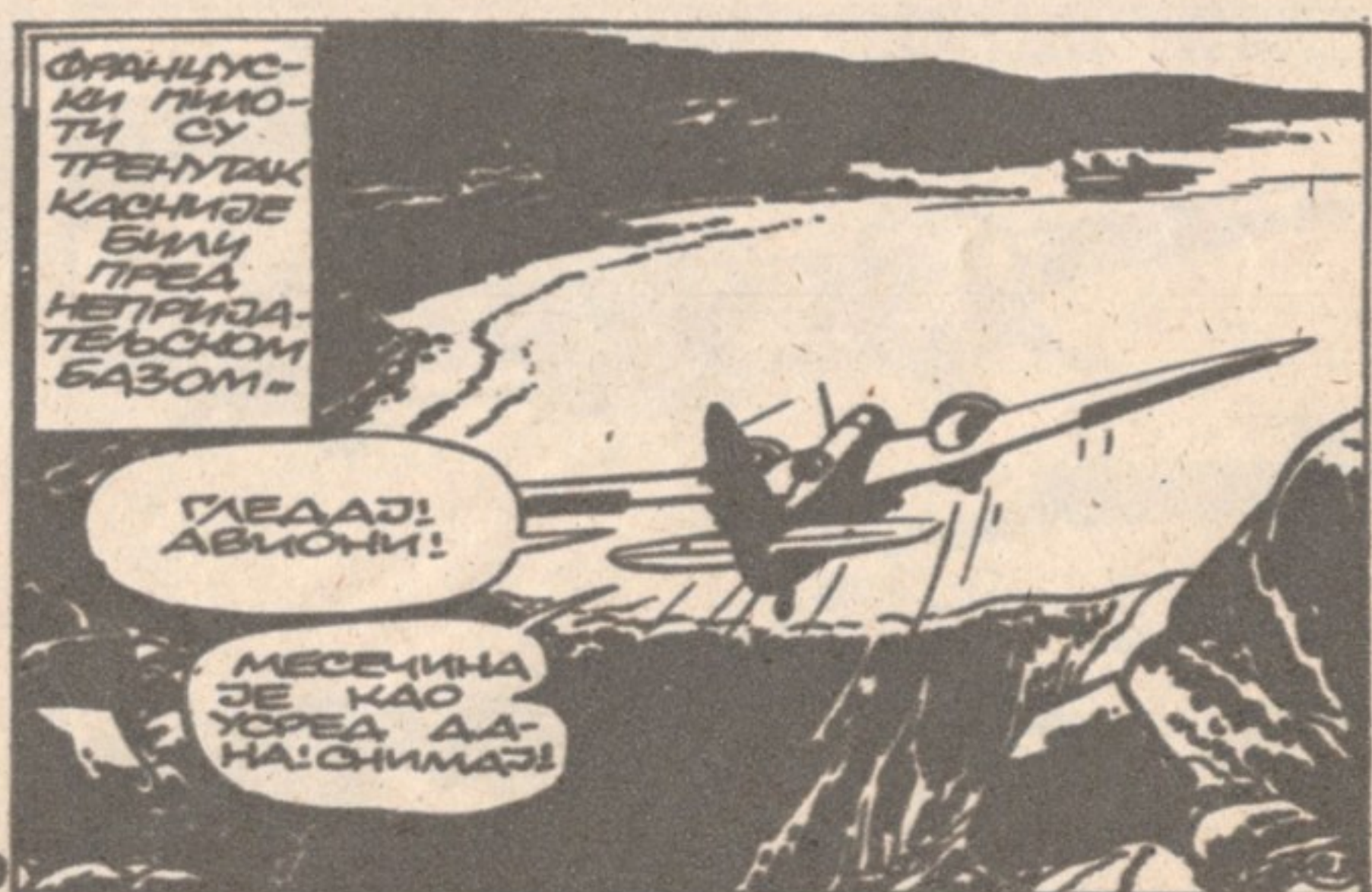
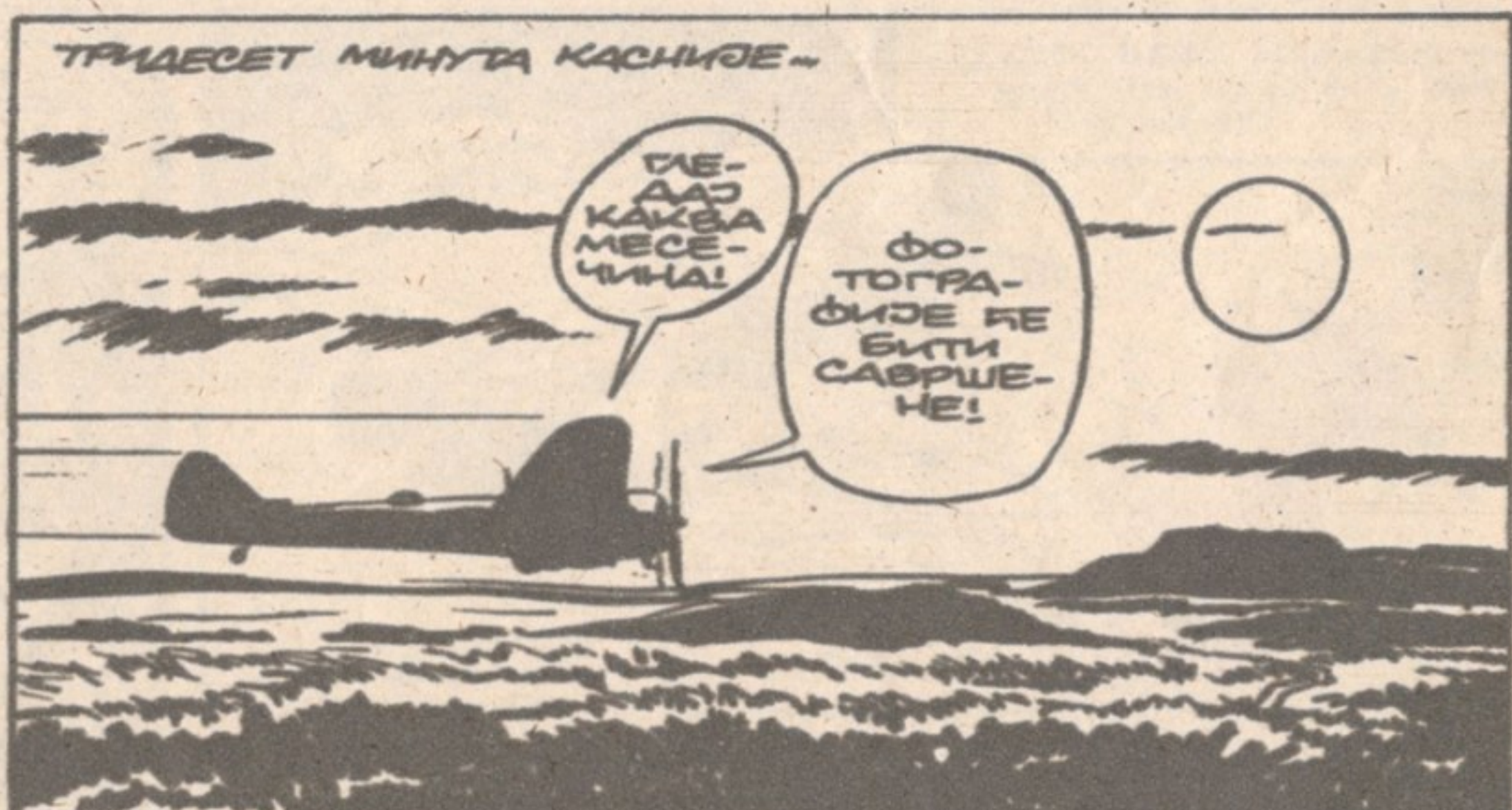

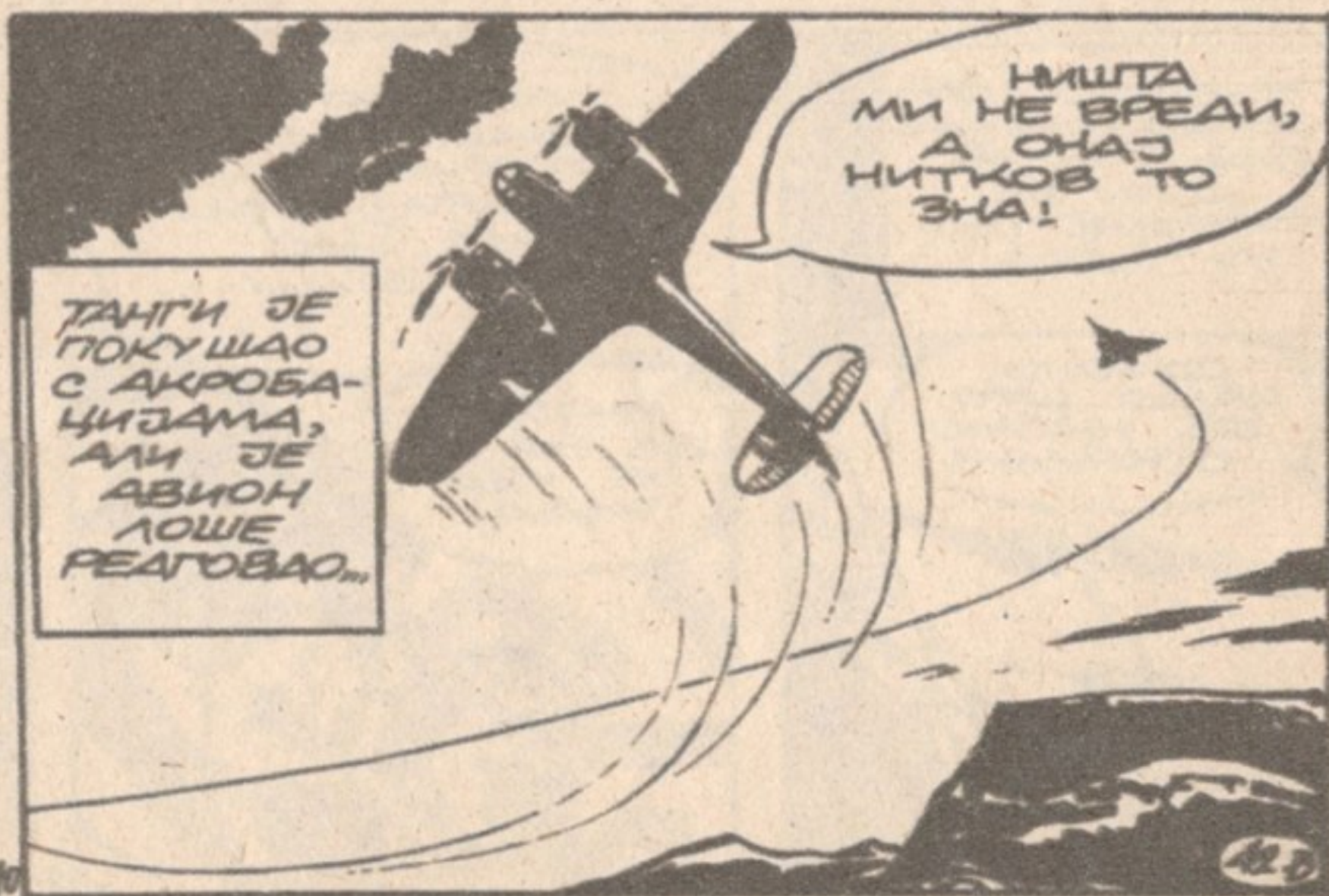
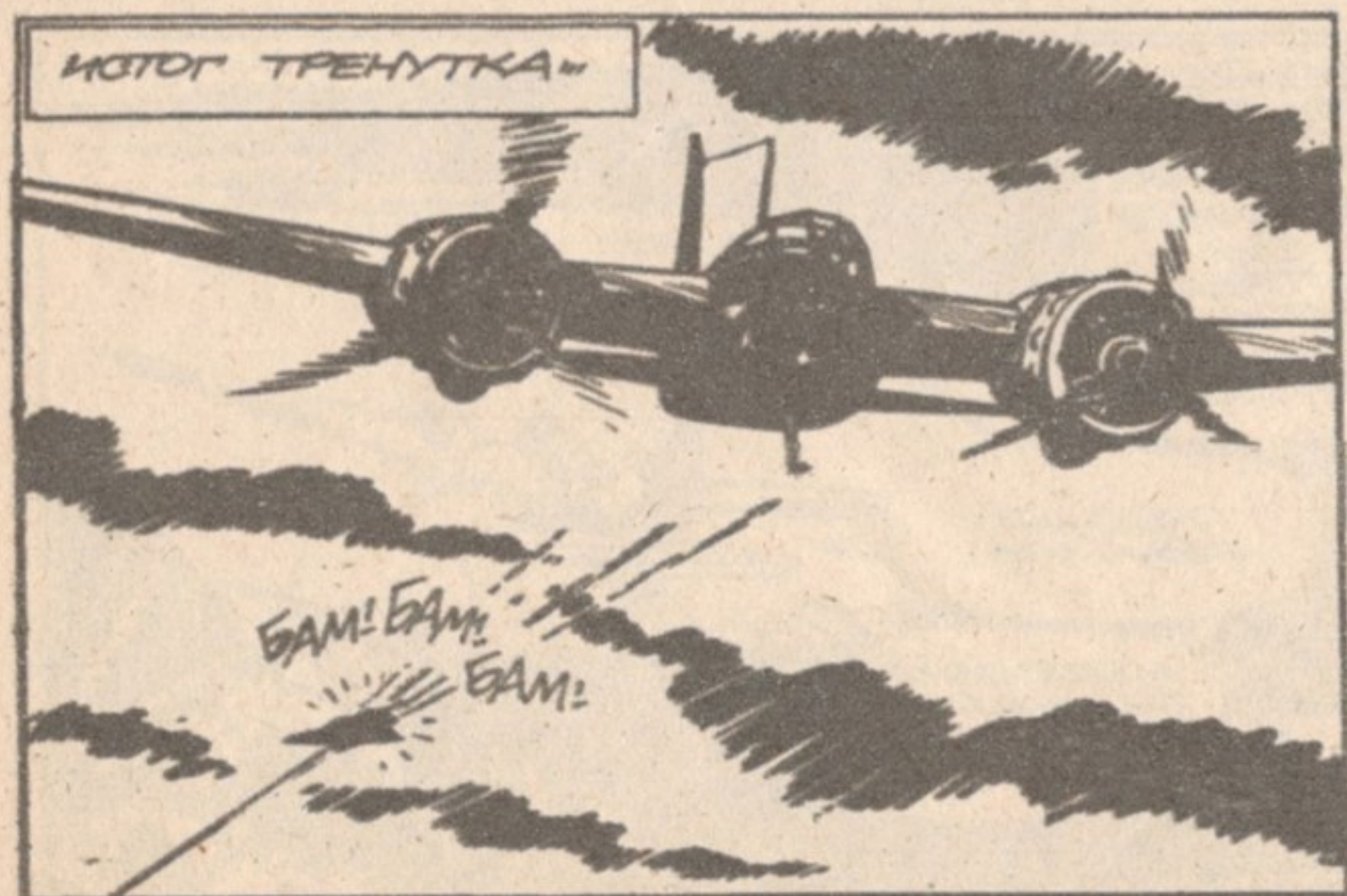
ЗА МАЊЕ ОД ЈЕДНОГ ЧАСА ШИРОМ СВЕТА ОБЈАВЉЕНА
ЈЕ СТРАВИЧНА ВЕСТ—

А У
ГВАДАНУ—

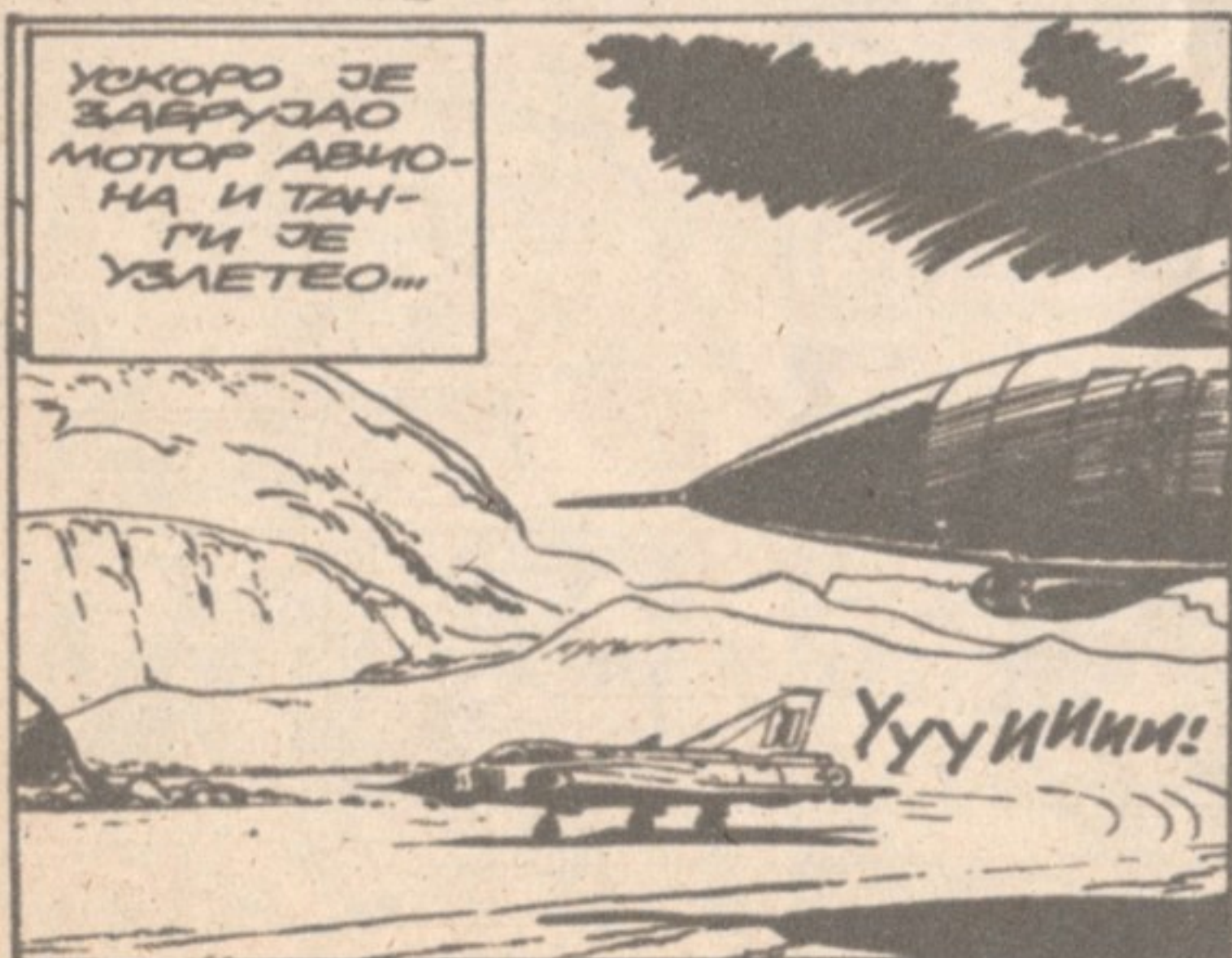
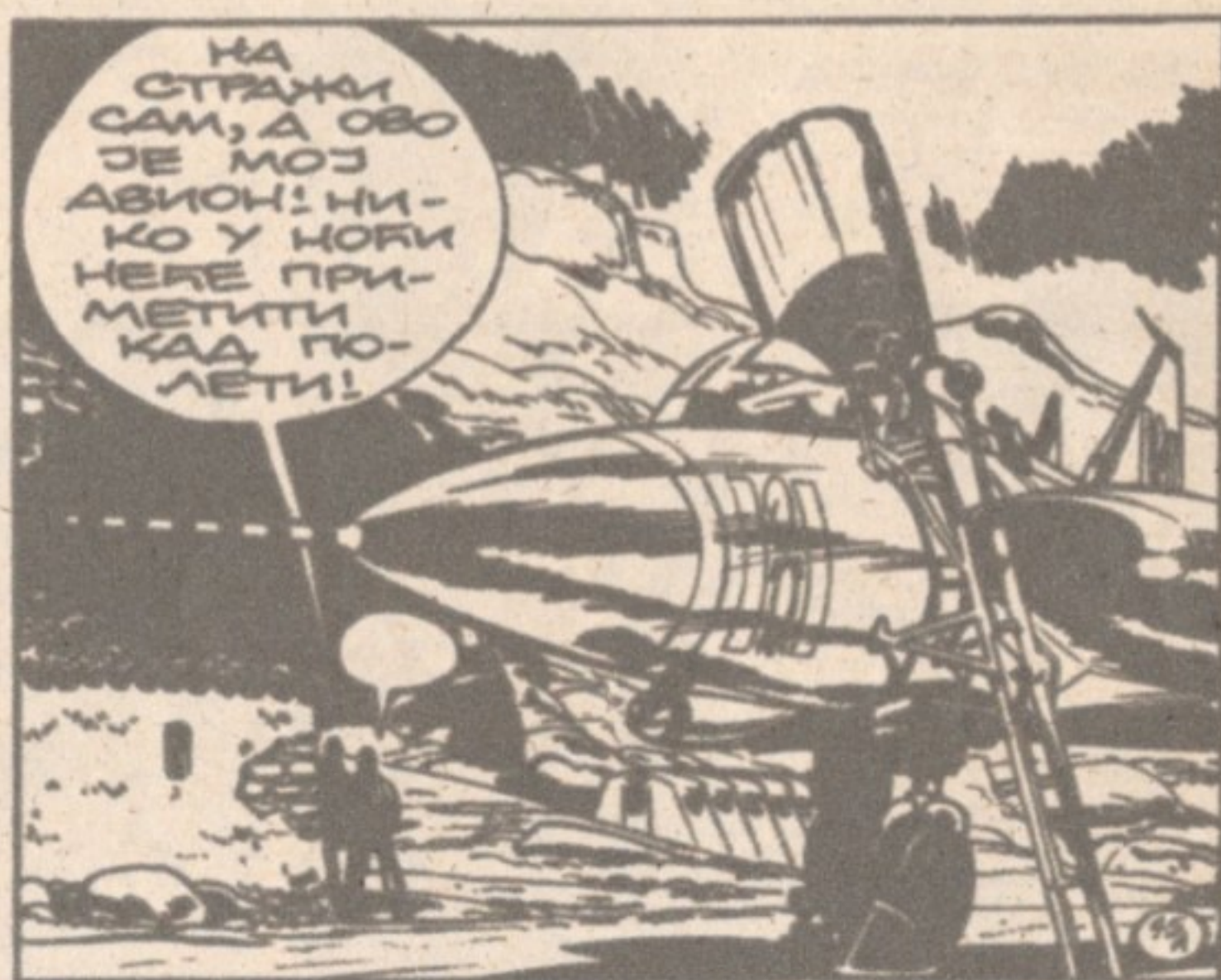

ТАНГИ ЈЕ УСКОРО
ЛЕТЕО НАД
МАНАГВОМ...

ДОК СУ
СХВАТИЛИ ШТА
СЕ ДЕСИЛО, ЈА
САМ ИМ УМАКАО!
ЈАДНИ ЛАМПРОН!
УСИЈАНА ГЛАВА...

САД
МИ НАШИ НЕ-
ЋЕ ДОЗВОЛИТИ
ДА СЕ СПУСТИМ
СА "СААБОМ" НА-
КО НОСИ МАНАГ-
ВАНСКИ ЗНАК!

ПОКУШАЈУ
ДА ИХ ДОБИЈЕМ
РАДИО-ВЕЗОМ!

ЗА ТО ВРЕМЕ
ЛАВЕРДИР ЈЕ
НЕОПАСИТЕЛНО ПРЕ-
ШАО ГРАНИЦУ...

У ГВАЈАНУ...

ЈАВЉА СЕ ФРАН-
ЦУСКИ КАПЕТАН СА НЕПРИ-
ЈАТЕЉСКОГ "СААБА" КОЈИ
НОСИ НАШЕ ОЗНАКЕ!

ЗАБО-
ГА!

ШТА?

МАЛО КАСНИЈЕ,
ТАНГИ СЕ СИНЈО
УЗ БУРНО КИ-
ЦАЊЕ...

ЗА ТО ВРЕМЕ
ЛАВЕРДИР ЈЕ
НАИШАО НА МА-
НАГВАНСКИ ПАТРОЛУ...

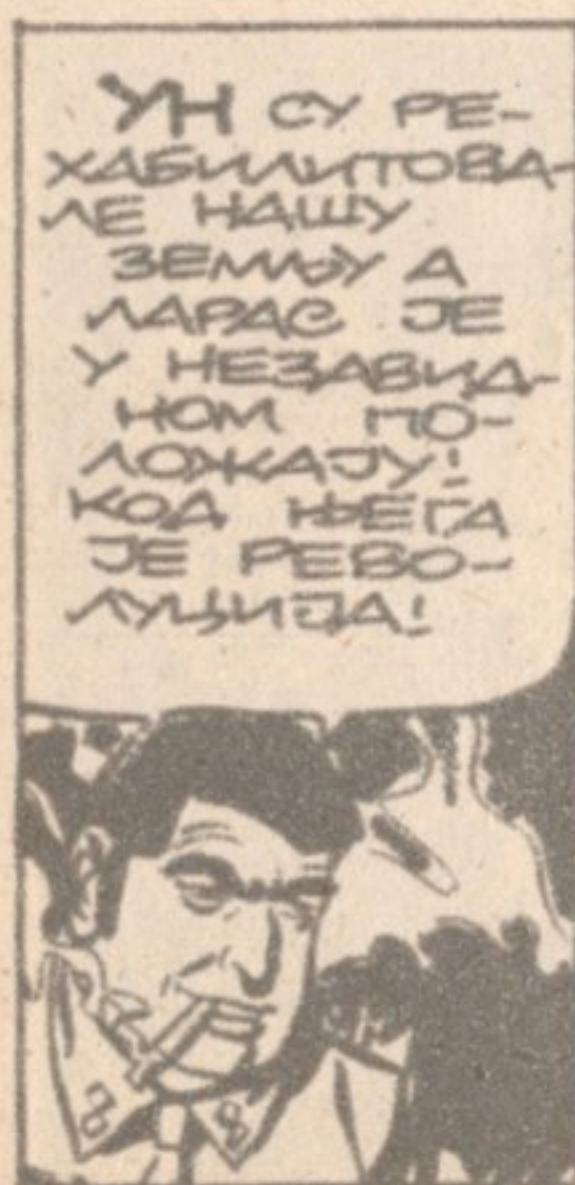
ХИТНО У
ГВАЈАНО!

СУТРА-
ДАН...

ВАШИ
СНИМЦИ СУ
ФАНТАСТИЧНИ
И ВЕЋ СУ ПО-
СЛАТИ, ГДЕ
ТРЕБА!

А "СААБ"
СМО ПОСЛАЛИ
У ПРЕСТОНИЦУ
ГДЕ ЋЕ СТРАНИ
ДИПЛОМАТИ
МОЋИ ДА ГА
ВИДЕ!

ОНИ СУ РЕ-
ХАБИЛИТОВА-
ЛИ НАШУ
ЗЕМЉУ А
ЛАРАС ЈЕ
У НЕЗАВИС-
НОМ ПО-
ЛОЖАЈУ!
КОД НЕГА
ЈЕ РЕВО-
ЛУЦИЈА!

САМО
ЗАХВАЉУЈУЋИ ВАМА
ДВОЈИЦИ, МАНАГВА
ЋЕ ЛУДО ЖИВЕТИ У
МИРУ! НЕ ЗНАМО КАКО
ДА ВАМ СЕ ОДЖИМО...

ЛАКО!
НИШТА НЕ
ПОМИЊАТЕ
НАШЕМ
ШЕФУ!

НЕ БИ
БИО ОДУ-
ШЕВЉЕН!

КРАЈ

КРИМИ-КВИЗ

КО ЈЕ УБИО АНУ КЛЕМЕНТИ?

Пре него што је одлучио да изађе на увиђај на место злочина, комесар Мари је захтевао да разговара са Франком Гренинијем, човеком који је обавестио полицију. Он је чекао у приземљу виле. Изузетно узбуђен, седео је у друштву агента Занија.

„Господине Гренини, потпуно схватам у каквом сте стању, али је неопходно да ми испричате све, до детаља. Почните, молим вас”, охрабрио га је Мари.

Гренини је дубоко уздахнуо и почео: „Шетао сам као и сваке вечери око седам сати. Пут ме је сасвим случајно нанео баш поред ове куће када сам чуо два пучња. Затим сам видео човека како, све брже и брже, јури путељком низ врт. Одмах ми је било јасно да се иза ових зидова догодило нешто страшно и хтео сам да видим да ли је некоме потребна помоћ. Некако сам савладао страх и ушао у кућу. Чим сам пронашао жртву, схватио сам да је смртно рањена и да јој, нажалост, више нема помоћи...”

„Убијена жена зове се Ана Клементи. Јесте ли је познавали?” упитао је Мари.

„Нисам, комесаре. Чим сам уочио да се догодио злочин, позвао сам полицију... Свакако, био сам узбуђен и потресен. И сада, иако раније никада нисам крочио у ову кућу, лик те непознате жене ме прогони... Не знам како ћу га се ослободити...”

Мари је запалио цигарету и погледао мало унаоколо. Била је одиота лепа, удобна и велика вила са бројним собама и салонима који су се скривали иза тешких затворених врата.

„Могу ли да идем, комесаре?”, упитао је Гренини.

„Мало стрпљења, молим вас” промрмљао је Мари.

Агент Зани који је помно пратио све што се догађа, без размишљања је рекао: „Комесаре, по мени, мирне душе можете да пустите господина Гренинија. Све што је испричао одговара истини.”

„Је ли? А шта ти о свему мислиш?” запита Мари.

„Па... чињеница је да су његови отисци прстију нађени само на два места — на спољашњој кваки врата собе на првом спрату, оној у којој је почињено убиство и на телефонској слушалици у предсобљу.”

„И шта то, по теби, треба да значи?” мало заједљиво запита Мари.

„Па... значи да смо Гренинијеве отиске пронашли на месту где је и било логично да их остави. Све се то поклапа са исказом...”

„Ја не делим твоје мишљење, драги Зани.”

„Како!”, ускликнуо је Гренини неким чудним крештавим гласом. „Шта то покушавате да кажете? Нећете ваљда мене да оптужите?”

Мари је додао: „Да, господине Гренини. Управо сте ви осумњичени и молим вас да пођете са мном у комесаријат. Постоји једна ситница због које никако не могу да поверујем у истинитост ваше приче и то хоћу да рашчистим...”

На коју је то ситницу мислио комесар Мари, прочитајте на странама Мале поште.

Брзина је неопходна за хватање мува, али не и за писање књига.

Михаил Шолохов
руски писац
(1905-)

Чудно је уређен људски живот: после година тере-та долази терет година.
Јохан Волфганг фон Гете
немачки песник
(1749-1832)

Бити богат је лепо само ако сте сиромашни.
Жан Ануј
француски драматург
(1910-1987)

Сви ми волимо људе који отворено исказују своје мисли – под условом да мисле као и ми.

Марк Твен
амерички писац
(1835-1910)

Свуда и свима исказивати своју добру вољу – знак је слабе воље.

Руперт Шицбах
немачки афористичар
(1993-)

Многи људи запостављају ситну срећу док узалуд чекају ону велику.

Перл С. Бак
америчка књижевница
(1892-1973)

Патња, заблуда и отпорност одржавају нас у животу.

Готфрид Келер
швајцарски писац
(1819-1890)

Љубав према миру почиње тиме што ћемо престати да говоримо о праведним ратовима.

Сигмунд Граф
немачки афористичар
(1898-1979)

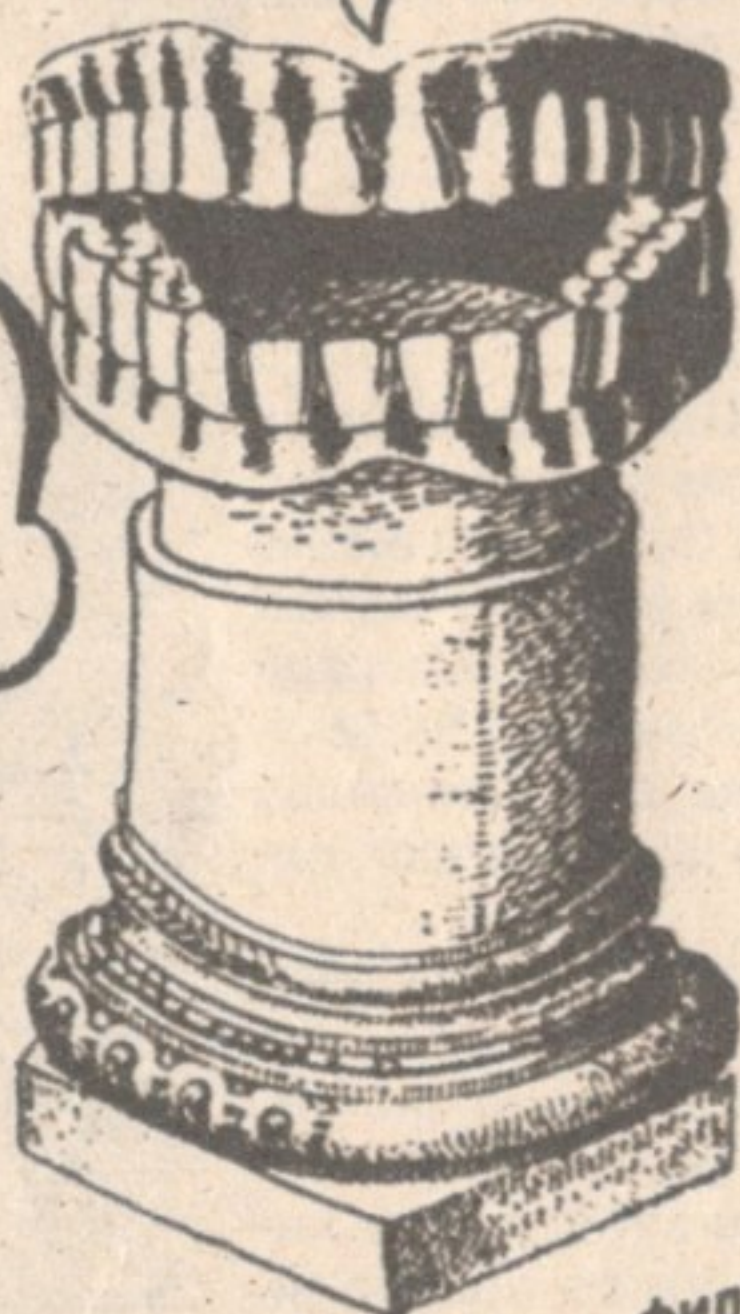
Отпор по сваку цену је највећа бесмислица на свету.

Фридрих Диренмат
швајцарски писац
(1921-1990)

Много је боље да се Исток и Запад сусретну на врху него на рубу провалије.

Џон Кенеди
35. председник САД
(1917-1963)

РЕКЛИ СУ...

Пецање је једина филозофија која може човеку да утоли глад.

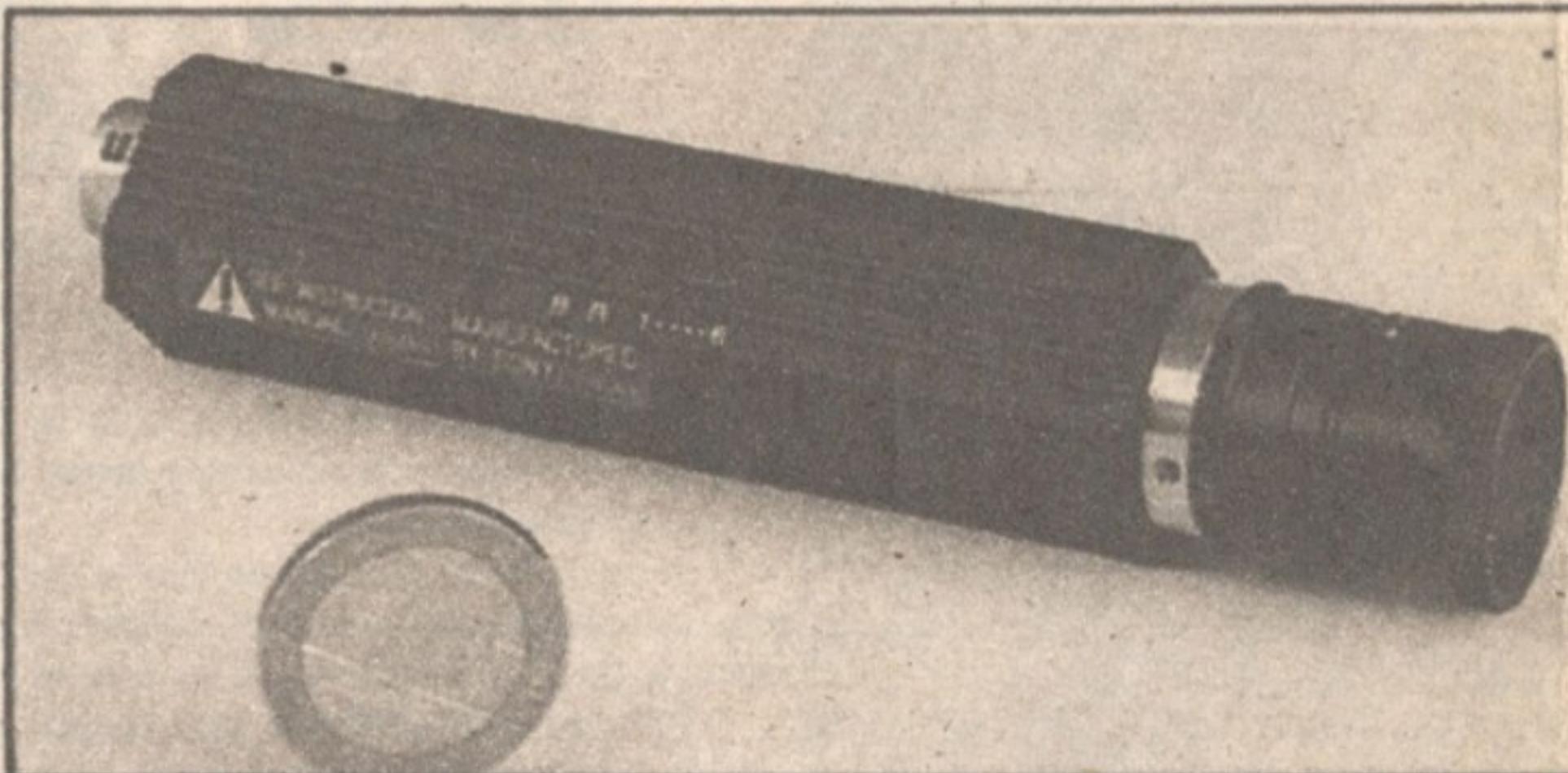
Петер Бам
немачки писац
(1897-1975)

ИЗУМИ, ОТКРИЋА,

ЗА ШПИЈУНЕ

Најмања на свету видео камера која снима у боји. Ако сте тајни агент, само је држите у стиснутој шаци и она сн-

ма а да то противник и не сумња. Наравно, под условом да је, опет тајно, повезана с камескопом или магнетоскопом. (Жичицом кроз рукав сакоа, рецимо.)

ЗА СПОРТСКЕ ГРУДИ

Спортисткиње одувек муче муку с грудњацима. Најзад се нашао неко ко је решио ову невољу. То је фирма „Гилда Маркс“ која је од овог лета почела да производи мајице с уграђеним брусхалтерима – потпуно невидљивим, с корпицама без шавова, бретелама које неће склизнути с рамена у најнезгоднијем часу. Цена повисока – 100 марака.

С ЈАСТУКОМ НА ЛЕЂИМА

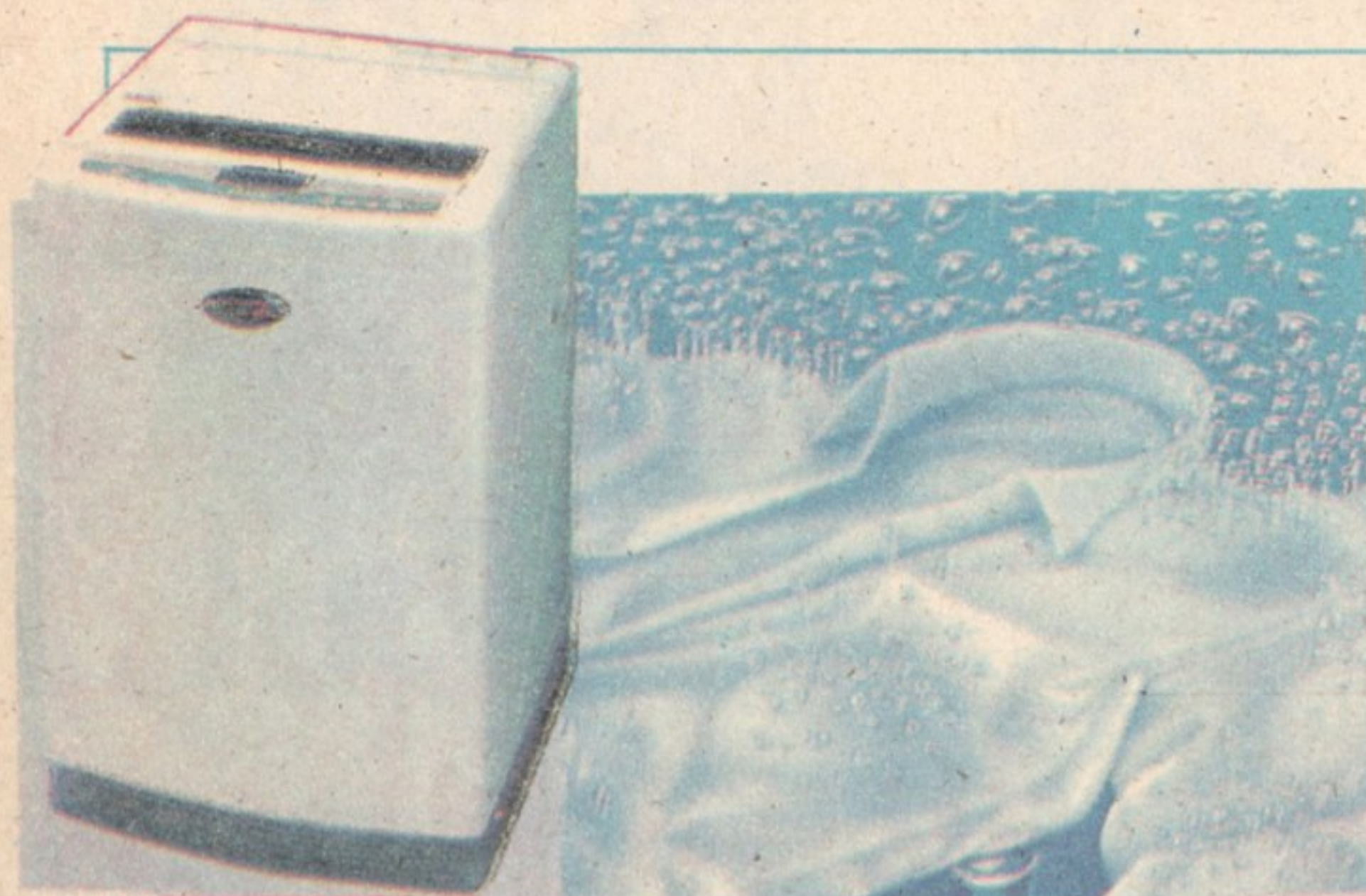
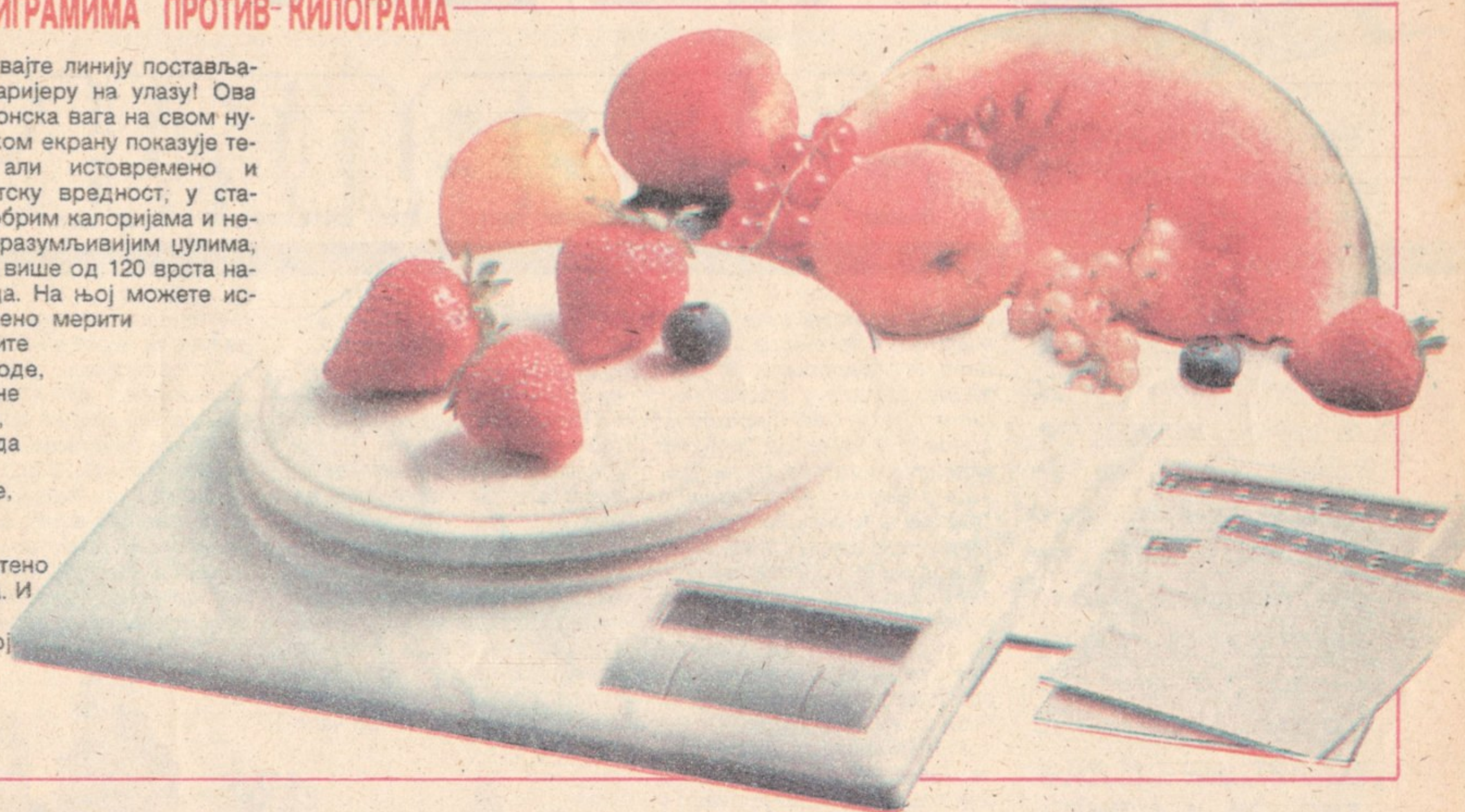
Овај велики ранац (90 л) има заштитни појас који може да се надува како би био што удобнији за леђа онога који га вуче на море, планину... Има безброј џепова, преграду за ски штапове, цепине... А кад на путу за Килиманџаро седнете да се одморите, наслоните се на њега као на најмекши јастук. Скуп, врло скуп – око 550 DEM.

ДОСТИГНУЋА • ИЗУМИ, ОТКРИЋА, ДОСТИГНУЋА

МИЛИГРАМИМА ПРОТИВ-КИЛОГРАМА

Сачувајте линију постављајући баријеру на улазу! Ова електронска вага на свом нумеричком екрану показује тежину али истовремено и енергетску вредност; у старим добрим калоријама и нешто неразумљивијим џулима; и то за више од 120 врста намирница. На њој можете истовремено мерити различите производе, ништа не побрка, за све да тачне податке, а све остало препуштено је вама. И вашој челичној вољи.

ПЕНИ УМЕСТО ВАС

У потпуно нови тип машине за прање рубља уграђен је генератор који производи пет милиона мехурића воде! Због тога у њу готово да уопште не треба сипати детерџент. Турбина која се тако брзо окреће да разбија воду на мехуриће побољшава умногоме квалитет прања: тканина се не гужва чиме се избегава набијање влакана. (Није без везе пословица наших бака „И корито има зубе“.) Нова машина

такође је у стању да готово насуво пере оне комаде одеће које иначе односимо на хемијско чишћење. Под условом да се користи специјалан прахак (Дритен) захваљујући коме влакна упијају врло мало воде.

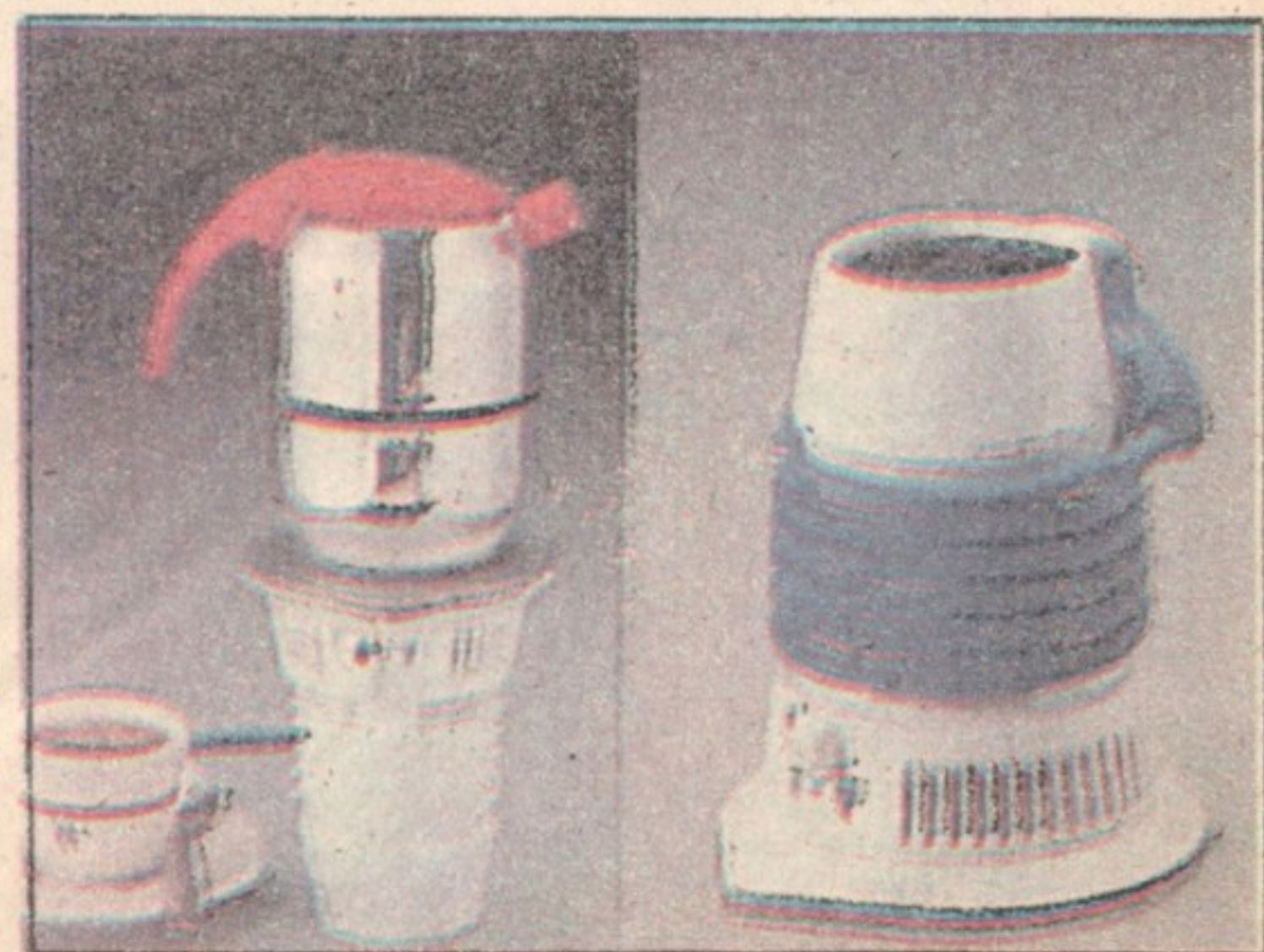
Можда ће овај кореански проналазак, надају се еколози, смањити и загађење воде детерџентима. Производи је фирма „Даево“, у продаји ће се наћи крајем ове године, капацитет јој је пет литара, а зна се и цена – око 2000 немачких марака.

ЗУ1

Кренете на пут и понесете само једну справицу којом ћете подједнако успешно моћи да сушите косу, испеглате изгужвану мајицу или загрејете кафу. Добра досетка.

В. Милићевећ

**БИО САМ
ХИТЛЕРОВ
СОБАР**

УМРЕТИ

У БЕРЛИНУ

Хајнц Линге служио је десет година као лични собар Адолфа Хитлера. Он је био последњи човек који га је видео живог и први који га је сутрадан видео мртвог. После Хитлерове смрти Лингеа су заробиле совјетске трупе. Изашао је из затвора и вратио се у Немачку. Убрзо је објавио утиске о последњим данима Трећег рајха и Адолфа Хитлера. Ово је део његовог казивања

Тридесетог априла 1945. године изјутра ушао сам у Хитлерову спаваћу собу. Лежао је на својој постељи блед и укочен. Поред њега налазила се Ева Браун која је, изгледа, умрла неколико минута раније. Она је прогутала капсулу са отровом, а Хитлер је поред капсуле испалио себи и метак у главу.

Претходно, Хитлер је наредио да се убију његов омиљени пас Блонди и друга два пса који су се све време налазили у бункеру његовог штаба у Берлину.

Пет дана пре тога, 25. априла после подне позван сам у

собу са картама која је служила као Хитлеров главни штаб и представљала средиште државе у распадању. Хитлер је у овој просторији доносио одлуке од тренутка када су совјетске трупе улазиле у Берлин. Просторија је била мала и скромно намештена. Једна врата с леве стране водила су у Хитлерову спаваћу собу, а са супротне стране у спаваћу собу његове љубавнице и другбенице Еве Браун. Ја сам спавао поред просторија одређених за Гебелсову породицу.

Хитлер је стајао поред стола. Лице му је било бледо а очи хладне. Гледао је право у мене.

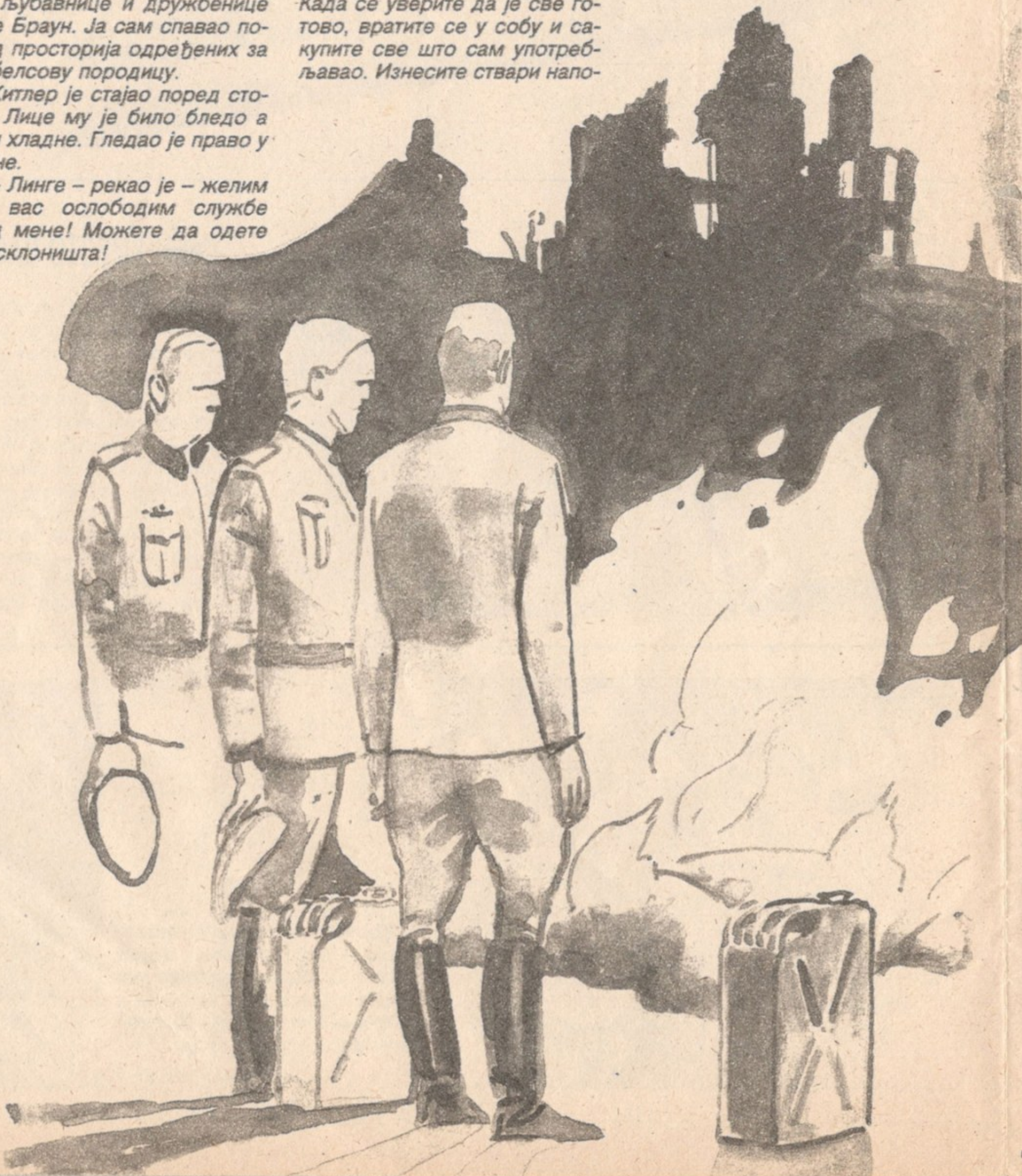
— Линге — рекао је — желим да вас ослободим службе код мене! Можете да одете из склоништа!

Наравно, ја сам одбио, а он је такву одлуку и очекивао.

— Онда, имам једну посебну дужност за вас! — додао је. — Одлучио сам да заједно умрем са госпођицом Браун. Ваша дужност ће бити да се постарате за спаљивање наших тела. Нико не сме да ме препозна после рата. Набавите довољну количину бензина, увијте наша тела у ћебад, полијте бензином и запалите! Када се уверите да је све готово, вратите се у собу и сакупите све што сам употребљавао. Изнесите ствари напо-

ље те и њих спалите! Јесте ли разумели наређење, Линге?!

Потврдио сам. Слутио сам да је Хитлер одлучио да умре у Берлину, а не да покуша да се спасе бекством у неку неутралну земљу. Страховао је да ће га Руси ухватити живог или да ће пронаћи његово тело. Поучен искуством Мусолинија и његове љубавнице, Хитлер је одлучио да за собом остави само пепео.

Сећам се колико је Хитлер бринуо за здравље Еве Браун док су живели у подземном склоништу. По његовом наређењу често сам је пратио у шетњи између берлинских рушевина. Једном ми се поверила:

— Ако чудо не спасе Немачку, највећа ми је жеља да са Фирером умрем као његова законита жена!

Сетио сам се ових реч и када ме је Хитлер позвао 29. априла, дан уочи своје смрти. Ћутке смо прешли у собу за састанке. Код врата је застао и рекао да припремим просторију за његово венчање са Евом Браун.

— Седелимо за овим столом са мојим сведоцима Борманом и Гебелсом! Траже Валтера Вагнера који је венчао Гебелсове!

Нагло се окренуо и отишао. Венчање је требало да се одржи тог поподнева, али како нису могли дуго да нађу свештеника Вагнера, веза између Хитлера и Еве Браун озакоњена је тек око поноћи. Одржана је мала забава са шампањцем. Фирер је, као и увек, пио искључиво чај. Гости су се грабили да пољубе руку млади.

Све то пролетело ми је кроз главу док сам посматрао непомична тела супружника. Званично, у браку су били тек неколико часова.

Пажљиво сам умотао њихова тела у ћебад и уз помоћ двојице гардиста изнео их у башту. Еву Браун је носио мајор Гинше, Хитлеров ађутант. На себи је имала тамноплаву свилену хаљину, свилене чарапе и италијанске ципеле светле боје. Од накита носила је само сат од платине, Хитлеров поклон.

Изручио сам неколико канти бензина на тела. Помагали су ми Гинше и други официри. У близини су гравале експлозије граната. Чуло се и штектање митраљеза. Било је јасно да нам не преостаје много времена. Бацио сам упаљену шибицу на бензином натопљену ћебад. Букнуо је пламен, али се ватра брзо угасила јер је ово био авионски бензин који је нагло сагоревао. Хитлерова униформа била је уништена, као и Евина хаљина, али су се ликови могли препознати.

Мартин Борман је преузео даље уништавање Хитлеровог и Евиног тела. Нисам смео да противречим јер је он био један од Фирерових највећих пријатеља. Отишао сам у склониште да сакупим Хитлерове личне ствари. Када сам се после пола часа вратио речено ми је да је гарда однела тела и сахранила негде у близини.

После пропасти Немачке читао сам у штампи којешта о Хитлеру. Од часа када сам постао његов собар, а то је било 1935. године, Ева Браун је већ увелико ушла у његов живот.

Пред сваки важнији говор Хитлер се темељито припремао. Нарочито је вежбао гестове и израз лица. Текст говора читао је пред огледалом све време држећи штоперичу у руци. Никада није био потпуно задовољан собом.

Хитлер је морао да употребљава наочаре. Међутим, никако није желео да га виде с њима. Због кратковидости

за њега је направљена нарочита писаћа машина са великим словима на којој су куцани говори. Тако је на јавним местима читао текст без наочара али их је, за сваки случај, редовно носио у џепу. Током говора наочаре је инстинктивно стезао и на врхунцу казивања редовно би их здружио!

У време битке за Стаљинград Хитлеру је почела да дрхти лева рука. Зато на свим сликама из тог времена и касније Хитлер држи леву руку припијену уз тело. На састанцима је леву руку придржавао десном како би спречио дрхтање.

Када је започела пропаст Трећег рајха, Хитлер је готово преко ноћи постао старац. Мало је људи у Немачкој знало да он вуче леву ногу, да му лево око непрестано подрхтава и да му коса седи због напрегнутих живаца. У помоћ је прискакао лични лекар Морел. Поред болова у стомаку, Хитлер је патио и од несанице. Имао је сијасет разноврсних пилула којима се успављивао. У последње време, пре сваког јавног наступа, добијао је инјекције против грчева у стомаку.

Ужасавао се гојазности. Просто би побеснео када би му неко рекао, васпитања ради, да лепо изгледа и да се поправио! Тада би узимао средство за брзо чишћење црева, а потом неки лек који је требало да му очисти организам од бацила! Временом сам се и ја извежбао да му дајем инјекције па сам стално са собом вукао коферче са лековима, ампулама и шприцевима.

Мучиле су га и главобоље. Веровао је да долазе од високог притиска па је захтевао да му пијавицама пуштају крв.

Болови у стомаку временом су постајали све чешћи и јачи и Хитлер је закључио да ће престати само ако једе дијеталну храну. Имао је посебну куварицу која му је припремала само поврће и то оно које рађа на земљи претходно дезинфикованој!

Када су ме заробиле совјетске трупе, одведен сам до места где је Хитлер требало да буде закопан. Међутим, његово тело није се ту налазило. Верујем, то је моје мишљење, да су гардисти сахранили Хитлера и Еву Браун у масовну раку у близини Рајхсканцеларије где се њихови остаци и данас налазе.

Хајнц Линге

Илустровао: Брана Јовановић

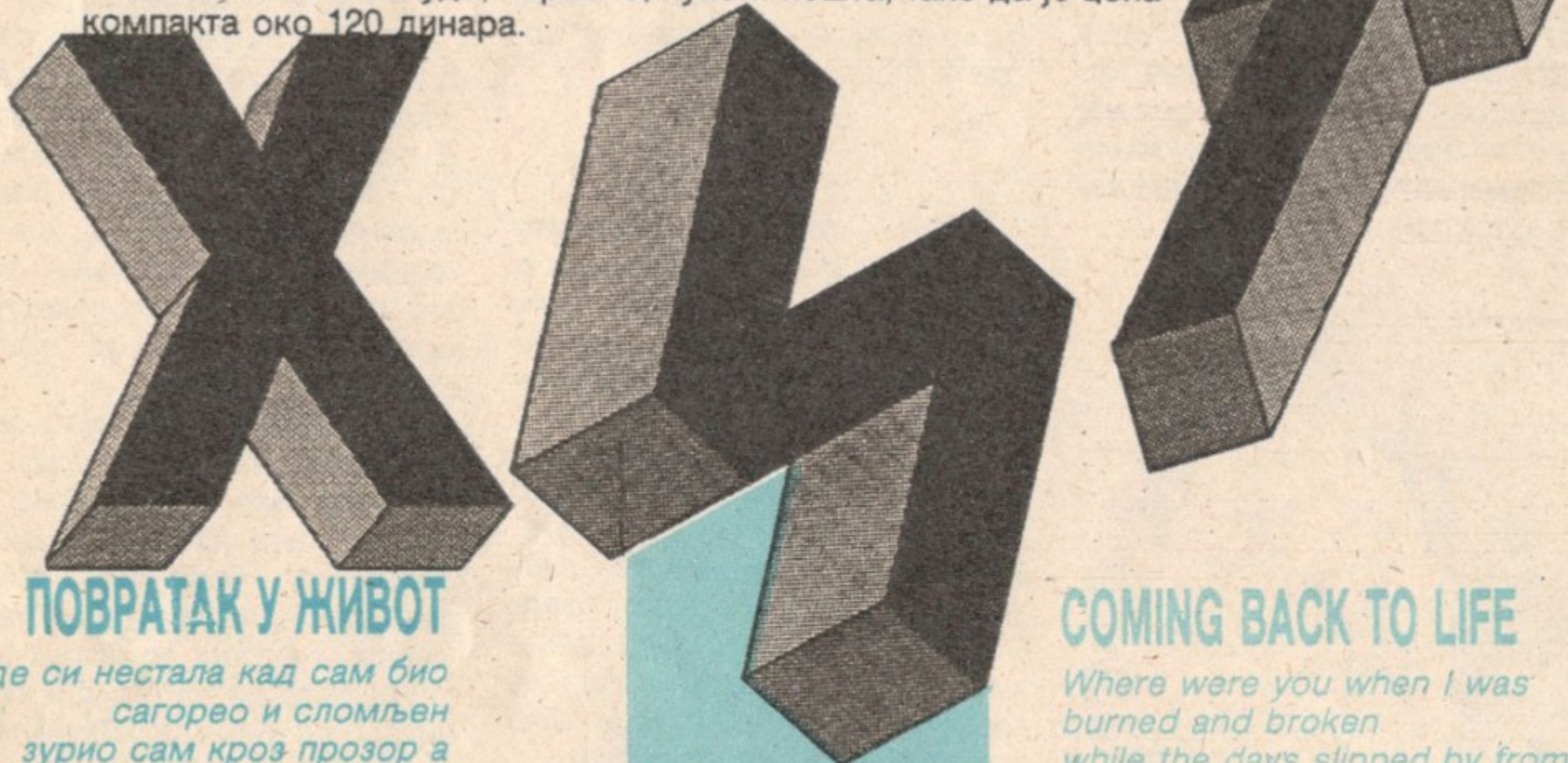
ОЧИ, УШИ И МОЗАК

Најновији имиџ непредвидивог Принца резултат је најсавременије технологије, комбинација музике, графике и видео материјала, а све на компакт диску. За почетак, одлучио је да се више не зове Принц. Његово ново име не може да се изговори – ново име му је знак (види слику) који је сам дизајнирао.

Крајем прошлог јуна појавио се његов нови компакт „Interactive” који има и видео снимке убележене специјалном технологијом. Диско обухвата спотове, компјутерску анимацију и 52 семплована видео клипа. Како кажу у реклами, купцима се нуди „авантура за очи, уши и мозак, а то их приближава уметнику и његовој музици”. На диску се, такође, налази ремикс његовог последњег сингла „Rise” видео снимак његове спаваће собе, студија, салона за игру и библиотеке. Ту је и његова детаљна биографија. Принц је један од првих музичара који је почео да користи CD-Rom.

Најпознатији CD до сада је „Xplore” Питера Гебријела, али Принц је први понудио нов материјал на овај начин. Купци који поседују ову технологију могу по вољи да мењају песме, да бирају другачији микс звука и да се, на неки начин, осећају као да су са аутором у студију. Принц је на свој CD ставио и хит „Kiss” из 1988, у коме може да се уклони вокал тако да, у караоки стилу, може да запева уместо извођача. На CD-у се налазе компјутерске игре у којима је централни знак његов нови симбол. Најуспешнији играчи могу да уђу у тајне зоне где их чекају наградна обавештења.

Овако богата понуда, наравно, пуно и кошта, тако да је цена компактa око 120 динара.

ПОВРАТАК У ЖИВОТ

Где си нестала кад сам био
сагорео и сломљен
зурио сам кроз прозор а
дани су цурили
где си нестала када сам био
повређен и беспомоћан
јер ме окруживало оно што
си рекла и учинила
а за то време везивала си се
за речи неког другог
умирући од жеље да
верујеш у оно што чујеш

Ја сам зурио право у
блиставо сунце
изгубљен у мислима и
изгубљен у времену
а семење живота и семење
промене било је већ
засађено
напољу је падала тамна и
спора киша
док сам ја мислио о тој
опасној и недољивој
прошлости

Кренуо сам на небеску
вожњу кроз нашу тишину
знао сам да је стигло време
да се убије прошлост и да се
вратим у живот
кренуо сам на небеску
вожњу кроз нашу тишину
знао сам да је чекање
почело
Упутио сам се право... према
блиставом сунцу

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ

Текст и музика: Дејвид Гилмур
Изводе: Pink Floyd

COMING BACK TO LIFE

Where were you when I was
burned and broken
while the days slipped by from
my widow watching
where were you when I was
hurt and I was helpless
because the things you say
and the things you do
surround me
while you were hanging
yourself on someone else's
words
dying to believe in what you
heard
I was staring straight into the
shining sun
lost in thought and lost in time
while the seeds of life and
seeds of change were planted
outside the rain fell dark and
slow
while I pondered on this
dangerous but irresistible past
time
I took a heavenly ride through
our silence
I knew the moment had
arrived
for killing the past and coming
back to life
I took a heavenly ride through
our silence
I knew the waiting had begun
I headed straight... into the
shining sun

МУЗИЧКА ПОШТА

✉ Поштована редакцијо,
Желео бих да сазнам
дискографију и кратку биографију
групе „Aerosmith”.

Милован из Ниша

У лето 1970. године Стивен
Тајлер (рођен 26. марта 1948. го-
дине, право презиме Таларико)
срео је на одмору Џоа Перија
(рођен 10. септембра 1950) који
је радио као продавац сладоле-
да. Пери је у то време свирао
гитару у бенду „The Jam”, па је
позвао Стивена да им се при-
дружи. Када су први пут насту-
пили заједно, одлучили су да
оснују трио по угледу на тада
познати састав „Cream”. Позва-
ли су басисту Тома Хамилтона, а
Тајлер је певао и свирао бубње-
ве. Затим је пристигао још један
гитариста Брад Витфорд, а када
је за бубњеве сео Џон Крамер,
група „Aerosmith” најзад је упот-
пуњена. Преселили су се у Бос-
тон и почели да стичу углед со-
лидне хард рок групе.

Први албум „Aerosmith” су об-
јавили 1973. године, а затим су
кренули на турнеју као предгру-
па „Mahavishnu orchestra”. Са

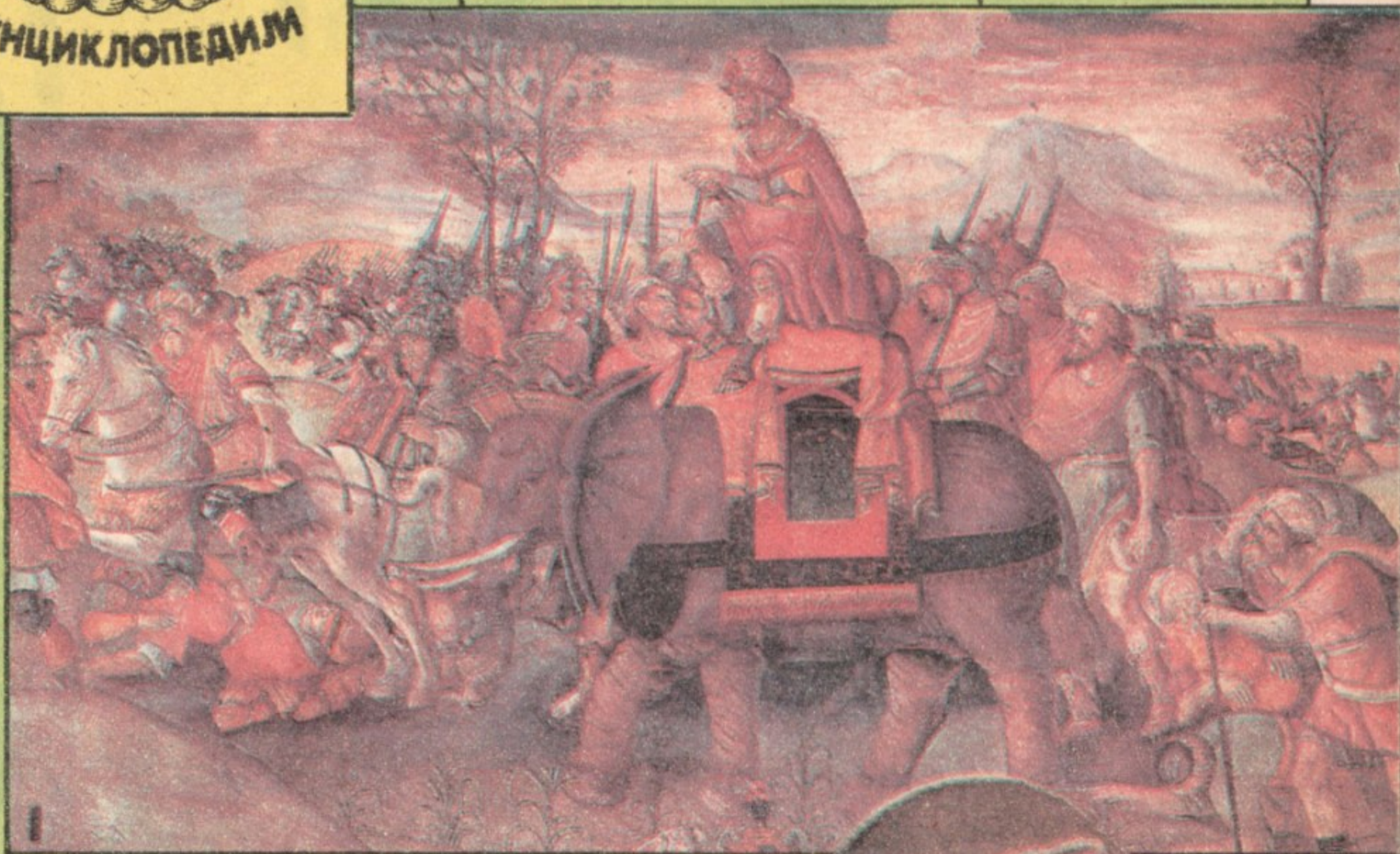

другим албумом „Get Your Wings“ (1974) постигли су популарност у целој Америци. Убрзо издају плочу „Toys in the attic“ (1975) са којом се пуних годину дана задржавају на листи. Плоча има и успешне синглове „Dream On“ и „Walk This way“. Следећи албуми „Rocks“ (1976), „Draw the line“, као и дупли концертни „Live! Bootleg“ (1979) достиже милионске тираже. Учествоују у снимању филма „Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band“ за који обрађују песму Битлса „Come together“. Децембра 1979. Пери, због неспоразума са Тајлером, напушта састав и оснива „The Joe Perry Project“ са којима објављује два албума. На његово место у „Aerosmith“ долази Џими Креспо. Група објављује албуме „Night in the Ruts“ (1980), „Aerosmith's Greatest Hits“ (1981), „Rock in A Hard Place“ (1982.). Фебруара 1980. групу напушта Витфорд и оснива састав „Whitford-St. Holmes Band“. Фебруара 1984. Пери и Витфорд се појављују на концерту „Aerosmith“ и одлучују да поново наставе заједно. Годину дана касније објављују албум „Done with Mirrors“, а 1986. „Classics Live!“ Са реперима RUN D.M.C. праве необичну верзију своје песме „Walk this way“ и опет, постижу успех. Следе плоче „Permanent vacation“ (1987), компилација „Gems“ (1988), „Pump“ (1989) и „Get A Grip“ (1993).

ТАЈНА НЕУСТРАШИВИХ СЛОНОВА

Битка код Кане у војним енциклопедијама наводи се као „пример за одлучну победу постигнуту опкољавањем непријатељског центра с акцијама на крилима“, али за ширу публику Ханибал ће остати човек који је преко два циновска планинска венца превео слонове и уз њихову помоћ растурио непобедиве римске легије.

Одакле слонове картагинском војсковођи Ханибалу кад је 218. године пре наше ере из родног града на северној обали Африке кренуо да са својим трупама храбрих ратника и 50 дебелокожаца освоји Италију и тако потврди да је Картагина најјача војна и економска сила Средоземља у старом веку? Према најновијим истраживањима која је извео енглески историчар Дерек Елџир, животиње су морале бити из Кеније! Ова земља на истоку Африке, на обали Индијског океана и Викторијиног језера, готово цела је пространа висораван просечне висине 1500 – 1800 метара, са које се уздижу угашени вулкани високи и преко 5000 метара, тако да су били прилагођени на живот у планини без чега се не може замислити њихов прелазак преко Пиринеја (преко 3000 m) и Алпа (преко 4000 m).

До Картагине, данашњи Тунис, стигли су источном, па северном обалом Африке, препешачивши на десетине хиљада километара. Краћим путем, кроз Сахару, нису могли због одсуства вегетације. Одатле су наставили према

Гибралтару где су прешли у Европу, па кроз целу Шпанију, савладали Пиринеје, форсирали сплавовима Рону у Француској, али даљи њихов пут за научнике остао је загонетка. Ни до данас није утврђено где су Ханибал и слонове прешли Алпе. Истина, и кроз овај планински венац постоји стаза која се зове „Ханибалов пут“, али за њено име нема никаквих веродостојних доказа.

Негде почетком шездесетих година један енглески новинар хтео је то да провери из прве руке, па је с француске стране кренуо преко Алпа са циркуским слоном Јумбом. Кротком цину из арене поверен је задатак да понови пут својих прослављених предака. Нажалост, покушај није успео: Јумбо очигледно није био ратник у срцу и енергично се окренуо налево круг пред првом кривудаваом стазом...

Од 50 слонове колико је кренуло на пут 13 је страдало у реци Рони, а 29 у Алпима тако да се Ханибал, у ствари, борио у Италији са врло мало животиња. Али, и оне су биле довољне да се римске легије распрше пред непознатим

„зверовима“. Ханибал је победио код Тицина и Требије, 217. на Тразименском језеру, а 216. пре наше ере код Кане у Апулији чиме је пут према Риму био отворен. „Hannibal ante portas“, узвикивали су у паничном страху стари Римљани, кад се картагински војсковођа приближио са својом војском Риму. Али, одвојен од Картагине и без снабдевања, није успео да уђе у њега. Уместо тога похитао је у помоћ своме брату Хаздрубалу који је трпео поразе на афричком фронту. Зато се ова реченица „Ханибал пред вратима“ употребљава да означи блиску опасност.

Пошто га је Сципион Африканац Старији поразио у бици код Заме у северној Африци, 201. године пре наше ере, Ханибал је морао да закључи неповољан мир, а Картагина се одрекла својих поседа изван Африке и тиме постала зависна од Рима. Велики војсковођа завршио је живот у прогонству у Битинији, у Малој Азији, где се сазнавши да битинијски краљ Прусије намерава да га преда његовим смртним непријатељима Римљанима, отровао.

ЈОВА ЈОВАНОВИЋ И УРОШ ПРЕДИЋ ДЕЦИ

Давне 1902. године у часопису за децу „Невен“, који је издавао Јован Јовановић Змај, први пут су виђени цртежи рађени руком Уроша Предића. После пуне 92 године досад необјављени цртежи, скице и портрети појављују се у књизи „СПОМЕНАК“

КАКО СУ УПОЗНАЛИ ДВА ЗМАЈА

МОЛИТВЕ НАШЕ МАЛЕ ДАНИЦЕ

Главним новосадским со-
каком ишао је, одлучним
кораком, седамдесетого-
дишњи Јова Јовановић, Зма-
јован, како су га често звали и
како се у заглављу свог „Не-
вена“ потписивао. Био је зим-
ски дан 1902. године, препод-
не, негде иза „вруштука“ и
улице су биле пуне света.
Змајову, чувеног и драгог су-
грађанина, заустављали су
Новосађани на сваких неко-
лико корака: да га поздраве,
упитају за здравље или савет,
а понеки тек да са њим про-
говоре неколико речи. Иначе,
озбиљан и ужурбан, у дугом
капиту, са обавезним полуци-
линдром и штапом којим се
при ходу помагао, чика Јова
би се редом заустављао и
сваком одговорио. У таквим
тренуцима сам себи је најви-
ше лично на господина докто-
ра Перу из песме о болесној
лутки, па би се зато покатакд
наглас насмејао. Додуше, не
тако често. Јер, Змајован није
био срећан човек. Његова
жена Ружа деца Мирко, Тија-
на, Јована, Југ и Смиљка
одавно већ нису били са
њим. Патњу су му ублажава-

Добро јутро, добри бого!
Ја сам мала;
Ја ти не знам ништа рећи,
Само: Фала!
Фала што је зора тако
Лепа, мила!
Фала, што ме мајка моја
Пољубила!

Фала што нам отац добар
За нас ради!
Фала што нам кора леба
Тако слади!

Фала што се играт' могу
С братом малим!
Фала, што ти могу за све
Да зафалим!

Кад ја спавам, око мене
Анђелчићи мали лете.
Ој, анђели, браћо моја,
Зар ме дању не волете?
Ој, анђели, златокрили,
Које сневам сваке ноћи,
Научите мене малу
Којим путем ваља поћи.
Којом стазом ваља ићи,
Кад изађем из кућера,
Да ми нога не поклизне,
Да не сретнем каквог звера.

Да не згазим ситна мрава,
Да не паднем у пролеме;
Да Српкиња будем права
Да не згрешим богу моме.
Да се тице опет врате,
Да процвета опет цвеће;
Да изучим књигу малу, —
Да дорастем и до веће.

Да из ока моје мајке
Никад сузе не полете;
Да јој увек чујем речи:
„Мило моје, добро дете!“

Јован Јовановић Змај

ли пријатељи којих је било пуно и због којих му је, кад год би из Каменице долазио у Београд или Нови Сад, дан био кратак.

Журним кораком ушао је чика Јова у штампарију господина Пајевића, у којој је штампан „Невен“ – Човек од речи, поуздан и поштен, власник је већ чекао чика-Јову. Пошто су се брзо и лако договорили о пословима, разговор је потекао у домаће воде. Пајевићева штампарија била је једно од места где се песник осећао као код куће. Зато се с уживањем препуштао разговору са својим пријатељем и скоро попустио пред његовим наваљивањем да заједно пођу Пајевићевој кући на ручак: „Уосталом, ја сам вас већ најавио и зато о томе више нема збора!“ Змај је већ био готов да попусти, а онда је уследила одлучујућа реченица: „Доћи ће и господин Предић, наш сликар. Јуче је стигао из Београда.“

Јова Јовановић је одавно желео да упозна Уроша Предића. Искрено се дивио његовом делу и радовао се сваком његовом успеху. Сетио се прве слике која је привукла његову пажњу: „Портрет набурене девојчице“ за који је талентовани двадесетогодишњи студент бечке академије Урош Предић добио чувену Гунделову награду. Када је први пут видео ту слику, Змајови се учинило да му је веома позната, као да је баш у њу гледао док је писао једну своју песму. Од тада је прошло много, ево већ 25 година, и чика Јова ће најзад упознати сада већ чувеног Уроша Предића, пред чијим су се сликама на Светској изложби у Паризу 1889. године тискале гомиле посетилаца, док се читав свет дивио кули француског инжењера Александра Гистава Ајфела.

Пред кућом штампара Пајевића зауставио се фијакер из кога је брзим кораком изашао елегантан господин средњих година. Заставши на

тренутак пред вратима и држећи у једној руци блок пун разних цртежа, Урош Предић није био начисто да ли је погрешно што је на ручак са чувеним Змајем понео тај блок. Није желео да се намеће, а ипак му се учинило (можда није имао право) да неки од тих цртежа изгледају као да су вођени руком сликара који воли Змајеве песме.

Врата су се отворила и Урош Предић се нашао пред старим чика-Јовом. И тако, реч по реч, скоро је разговор текао као да се познају одувек. Поучен дугим годинама, својим лекарским искуством и љубављу према људима, Змајова је одмах схватио да пред собом има отворену и искрену душу. Такође је знао да је тамо у Београду, па и у Старом Бечеју и у Орловату, Урош затрпан послом. Портрети рађени његовом руком високо су цењени у најбољим уметничким круговима, па је и иначе озбиљан, вредан и студиозан сликар радио без престанка. Ипак, надао се Змајова, можда би његов нови познаник могао понеким цртежом да оплемени његов „Невен“. Није ни слутио да и Урош Предић размишља о томе.

А онда је неко предложио да погледају цртеже које је донео Урош Предић. Сlike су се ређале једна за другом, а готово свака је личила на понеког јунака из Змајевих песама. И тада је, не могавши више да чека, скромни чика Јова замолио Уроша Предића да неки од тих цртежа објави у „Невену“. Предлог је дочекао са великом радошћу, али то није било све: Предић је рекао да ће радо илустровати нове чика-Јовине песме. Сликарска змај пружио је руку песничком Змају.

Наредне две године, до чика-Јовине смрти, цртежи Уроша Предића красили су стране Змајовиног „Невена“.

Измислила:
Љиљана Бољановић

НАРУЏБЕНИЦА

Овом наруџбеницом неопозиво наручујем књигу
СПОМЕНАК

по цени од 25 динара

(ПРЕЗИМЕ И ИМЕ)

(адреса – место – поштански број)

(телефон – кућни)

(број личне карте)

(потпис наручиоца)

По пријему наруџбенице, књигу ћемо вам послати поузећем. Поштарина није урачуната у цену књиге. Наружбенице слати на адресу: ИПП „ДИВИТ“ – књижара „БУРА ЈАКШИЋ“ – Македонска 25, 11000 Београд.

Највећи „Забавников“

■ ■ ■ ■ ■ фото-конкурс

**СВИ СУ
– НАЈЛЕПШИ**

У нашу редакцију почела су да стижу писма с фотографијама ваших љубимаца. Изгледа да су, по приспелим сликама, и даље најпопуларнији пси. Углавном су то фотографије које сте ви снимали пре него што је наш конкурс и расписан. Потрудите се и узмите апарат и овековечите ваше мазе. Зар не мислите да сви треба да виде како то они изгледају и чују по чему се разликују од осталих.

Да вас подсетимо! У „Забавнику“ број 2221 расписали смо фото-конкурс и позвали не само наше читаоце него и оне који можда не читају али воле „Забавник“ да нам пошаљу снимке својих љубимаца. Те фотографије треба да прати и краћи текст.

Свака три месеца изабраћемо најфотографију. На крају године, од четири фотографије посебан жири изабраће најлепшег и најшармантнијег љубимца. А ту титулу понеће онај који, судећи по фотографији и тексту, освоји срца жирија. То неће бити лак посао јер нам већ приспеле фотографије показују да су, изгледа, сви љубимци – најлепши.

Победник неће бити овенчан само славом већ и – новцем.

И даље чекамо ваша писма и фотографије ваших љубимаца.

ЗЛИ

СВЕШТЕНИК

Х. П. Лавкрафт

Уређује
др Зоран Живковић

У таванску собу увео ме је човек интелигентног изгледа и озбиљног држања, у ненападљивој одећи и с гвозденосивом брадом, који ми је говорио овако:

„Да, он је овде становао – али не препоручујем вам да ишта предузимате. Радозналост чини људе неодговорним. Ми никад не залазимо овамо ноћу, а собу одржавамо у оваквом стању само зато што је то била његова воља. Знате шта је он учинио? То грозно друштво најзад је преузело власт и ми не знамо где је сахрањен. Том друштву ни закон, нити било шта друго, није могао да стане на пут.”

„Надам се да нећете остати после сутона. И преклињем вас да оставите на миру ону стварчицу на столу – ону која личи на кутију шибица. Не знамо шта је то, али наслућујемо да је у некој вези са оним што је он учинио. Чак избегавамо да дуже нетремице гледамо у том правцу.”

После извесног времена овај човек ме је оставио самог у тој соби у поткровљу. Била је врло стара и прашњава, имала је само једноставан намештај, али њена уредност је показивала да ту није становао неки житељ сиротињских учерица. Постојала је у њој полица препуна теолошких и класичних књига као и друга са расправама о магији – Парацелзус, Албертус Магнус, Тритхемиус, Хермес Трисмегистус, Борелус – и са књигама писаним чудним алфаветом тако да наслове нисам могао да дешифрујем. Намештај је, рекох, био веома једноставан. У соби су постојала и врата, али она су водила само у нишу. Изаћи из собе било је могуће само кроз отвор на поду до кога је водило грубо, стрмо степениште. Прозори су били од округлих, дебелих стаклених плочица, а црне храстове греде указивале су на невероватну старост. Очигледно, ова кућа је припадала Старом

свету. Тада сам мислио да знам где се налазим, али сад не могу да се сетим шта сам то знао. У сваком случају, тај град није био Лондон. ЧИНИ ми се да је то био неки лучки градић.

Онај мали предмет на столу оставио је снажан утисак на мене. Тада као да сам знао шта с тим треба да се ради јер сам извукао из џепа електричну светиљку – или нешто што је тако изгледало – и нервозно пробао да ли се пали и гаси. Светлост није била бела него љубичаста и мање је личила на праву светлост а више на некакво радиоактивно бомбардовање. Сећам се да то нисам сматрао обичном батеријском лампом – заиста, имао сам обичну батеријску лампу у другом џепу.

Смрачивало се и стари кровови и димњаци напољу изгледали су веома чудно кроз таква прозорска окна. Најзад сам скупио храброст и дохватио тај мали предмет на столу, усправио га и наслонио на једну књигу, а онда на њега упериио зраке необичног светла. Та светлост је сада више личила на кишу или град малих љубичастих честица него на континуирани зрак. Док су честице ударале по стакластој површини у центру чудне направе, чинило се да изазивају пуцкетање налик на звук варница које пролећу кроз вакуумску цев. Тамна стакласта површина почела је ружичасто да се жари, а један мутни бели облик као да је почињао да се формира у средини. Тад сам приметио да нисам сам у соби па сам пројектор вратио у џеп.

Али, придошлица није проговарао – нити сам уопште чуо икакав звук следећих неколико тренутака. Све је било игра сенки која као да је била виђена са огромне даљине и крозу неку измаглицу – иако су, истовремено, и тај први и сви који су касније пристигли изгледали и веома крупни и блиски, као да су истовремено и близу и далеко, према некој ненормалној геометрији.

Дошљак је био витак, таман човек осредње висине, обучен у одећу свештеника англиканске цркве. Изгледао је око тридесет година стар, са потамнелом, маслинастом кожом и прилично dobrим цртама лица, али неуобичајено високим челом. Његова црна коса била је добро подшишана и уредно очешљана, био је уредно обријан мада се јачина браде наслућивала по плавичастој боји испод коже на вилицы. Носио је наочари без оквира, али са челичним држачем. Његова грађа и доње црте лица биле су као код других свештеника које сам виђао, али имао је чело у огромној мери више, имао је тамнију пут и изгледао је интелигентније – такође, у једном скривенијем и префињенијем смислу, и више зао. У том тренутку, пошто је управо упалио петролејку слабог сјаја, изгледао је нервозан.

Пре него што сам ишта схватио, почео је да баца све своје магијске књиге у камин смештен на истој страни собе на којој су били прозори (где је зид био под јаким нагибом), а који до тада нисам приметио. Пламенови почеше жудно да прождиру књиге извијајући се у чудним бојама и ширећи неописиво непријатне мирисе док су црвоточне корице књига и листови са чудним хијероглифима подледали разорном елементу.

Одједном сам видео да има и других у соби – били су то људи озбиљног изгледа у свештеничкој одећи, а један од њих имао је траке и панталоне као бискуп. Иако нисам могао да чујем ништа, видео сам да они доносе неку одлуку од огромног значаја за прводошлог. Чинило се да га мрзе и да га се боје истовремено, али као да је и он према њима гајио иста осећања. Његово лице постало је суморно; видео сам да му се десна шака тресе док је покушавао да дохвати наслон столице. Бискуп је показао према празној полици и камину – где су пламенови замирили у безобличној угљенисаној маси. Чинило се да осећа неубичајно гађење.

Прводошли се затим иронично насмешио и посегнуо левом руком према малом предмету на столу. Тада као да су се сви уплашили. Свештеници пођоше један за другим, као процесија, кроз пролаз у поду окрећући се успут и правећи претеће гестове. Последњи оде бискуп.

Прводошли приђе тада јед-

ном ормару на унутрашњој страни собе и извуче намотај конопца. Пењући се на столицу, причврстио је један крај конопца за куку у великој истакнутој централној греди од црне храстовине, а од другог краја почео је да прави омчу. Увиђајући да ће се обесити, ступио сам напред да га одвратим или спасем. Видео ме је и прекинуо своје припреме, те се загледао у мене са некаквим изразом тријумфа који ме је збунио и узнемирио. Полако је сишао са столице и почео да мили према мени са изразом правог вучјег кежења на свом тамном танкоустом лицу.

Имао сам осећај да сам унеколико, у смртној опасности, па сам као оружје за одбрану, извукао онај пројектор зрака. Не знам зашто сам мислио да то може да ми помогне. Укључио сам га и уперо право у његово лице које је почело да сјаји најпре виолетном а затим ружичастом светлошћу. Његов израз вучјег одушевљења почео је да узмиче пред изразом дубоког страха – устукнуо је, али не ишчезавајући сасвим. Стао је, а онда, дивље млатарајући рукама почео да се тетурат унатраг. Видео сам да се примиче отвору за силазак кроз под. Викнуо сам покушавајући да га упозорим, али ме није чуо. Следећег часа омакао се унатраг кроз отвор и не-стао са видика.

Није ми било лако да се приближим том отвору, а кад сам се приближио, нисам видео никакво сломљено тело доле. Уместо тога видео сам врелу људи који су се пењали, држећи фењере, уз степенице; магија тишине била је разбијена и ја сам опет чуо звуке и видео фигуре као нормалне, тродимензионалне. Било је јасно да је гомила била нечим привучена. Јесу ли то били звуци које ја нисам чуо?

Ускоро ме приметише двојица људи, они који су се највише приближили. Та двојица (прости сељаци, видело се) застадоше као одузети. Проломи се гласан крик једнога од њих. „Аааааррхх!... Зар он то постаде? Опет“.

Тад су се сви окренули и дали се у панично бекство. Сви, заправо, сем једног. Кад је гомила нестала видео сам оног сивобрадог који ме је ту и довео – али није изгледао сам са светиљком у руци. Гледао је у мене забезекнуто, отворених уста, али није изгледао уплашен. Онда је по-

чео да се пење степеницама, па ми се придружио на тавану. Проговорио је:

„Значи, нисте оставили оно на миру. Жао ми је. Знам шта се догодило. То се већ једном десило, али се тај човек уплашио и убио из ватреног оружја. Није требало да наведете њега да се врати. Знате шта он жели. Али, не смете се уплашити као што се онај уплашио. Десило вам се нешто веома чудно и страшно, али није одмакло до те мере да би оштетило ваш ум и вашу личност. Ако останете хладнокрвни и ако пристанете да начините извесне радикалне промене у свом животу, можете одмах да наставите да уживате у задовољствима света и у плодовима ваших студија. Али, не можете овде становати – а мислим да нећете желети ни да се вратите у Лондон. Ја бих вам препоручио Америку.“

„Не смете више ништа покушавати са том – ствари. Ништа се сад не може вратити у почетно стање. Ствари би само постале још горе ако бисте ишта покушали, или икога призивали. Нисте настрадали онолико колико је то могло да се деси, али морате сместа да одете одавде и да се никад више не вратите. И било би добро да захвалите небу што процес није отишао даље...“

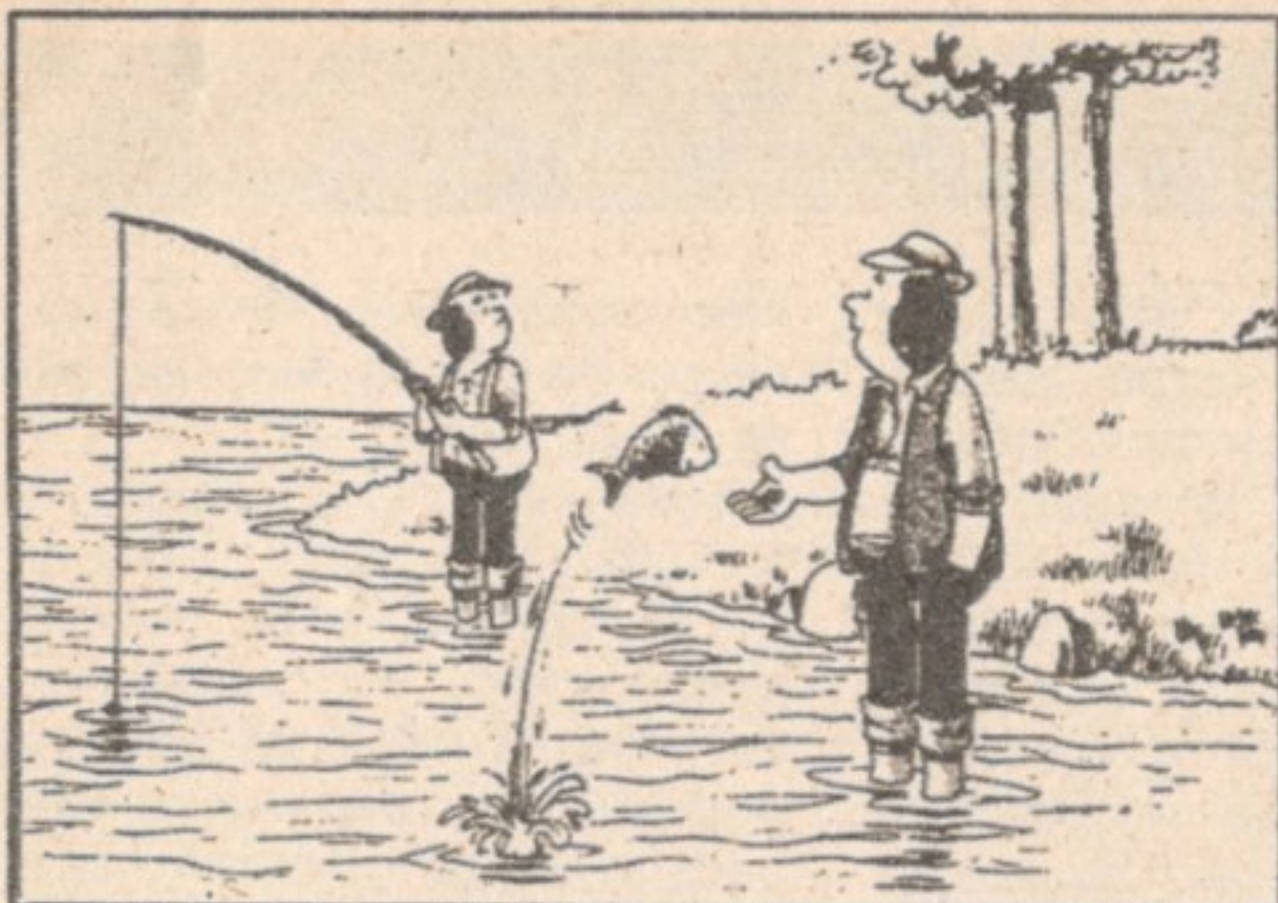
„Припремићу вас најотворенијим речима које имам. Догодила се извесна промена – у вашем личном изгледу. Он то увек изазове. Али, у новој земљи моћи ћете да се навикнете на то. На другом крају ове собе постоји огледало и ја ћу вас повести тамо. Биће то шок за вас иако нећете видети ништа.“

Тресао сам се од страха и брадоња је малтене морао да ме придржава док ме је водио преко собе до огледала. У слободној руци држао је не ону слабију лампу са којом је дошао, него ону јачу, са стола. И ево шта сам видео:

Витког, тамног човека осредње висине, обученог у одећу свештеника англиканске цркве који је изгледао као да му је око тридесет година, са наочарима без оквира, али са челичним држачем, које су светлукале испод чела тамног и маслинастог, неуобичајено високог.

То је био тај ћутљиви прводошли који је спалио своје књиге.

А мени је преостало да до краја живота будем, по спољашњем изгледу, тај човек.

АУТОР: СЛАВКО БОВАН	ТЕКСТ КАРИКА- ТУРЕ	ШАХИСТ ГЛИГОРЖИ	ТАКМИ- ЧЕЊЕ У БРЗИНИ	ШВАЦАР. СМУЧАР ПАУЛ
УЛАЗ У ПРОБАВНИ СИСТЕМ	У	С	Т	А
ЧИГРА	З	В	Р	К
МЕКАНО	М	Е	К	О
ПРАСТАЦ ИТАЛИЈЕ	И	Т	А	Л
АЛТ	СТРУЧ- ЊАЦИ ЗА ПРАКТИ- ЧАН РАД	ЛОПУНИ, СВЕОБУ- ХВАТНИ СУКОБ НАРОДА	РЕДИТЕЉ КУСТУ- РИЦА	ГРАДИЋ У СЛОВЕ- НИЈИ
А	П	Т	Е	Б
БЕСКРИ- ЛАЦ	Р	О	К	А
ДВОСТРУ- КИ ПОТЕЗ У ШАХУ	А	Т	ВРСТА ПРЕСЛИЦЕ ЈЕЗИКУ ЛАСУ	К
КОЊ	А	Т	К	О
ФИНСКИ НАЦИО- НАЛНИ ЕП	К	А	В	А
ТЕЖАК РАД, КУЛУК (мн.)	Т	Л	Е	УКУВАН ПАРАДАЈЗ ПРОЈЕКТ ЕЛЕКТРО- ДА
ДРУГО, ОСТАЛО	И	Ч	О	ВРСТА МАЈМУНА ГРЧКО СЛОВО
Ч.К.	Љ	М	Б	К
ГРАД У ФРАН- ЦУСКОЈ	А	Р	А	С
ПЕСНИК ТАГОРЕ	Р	А	Б	И
ГЛУМИЦА РИНА	И	Т	А	П

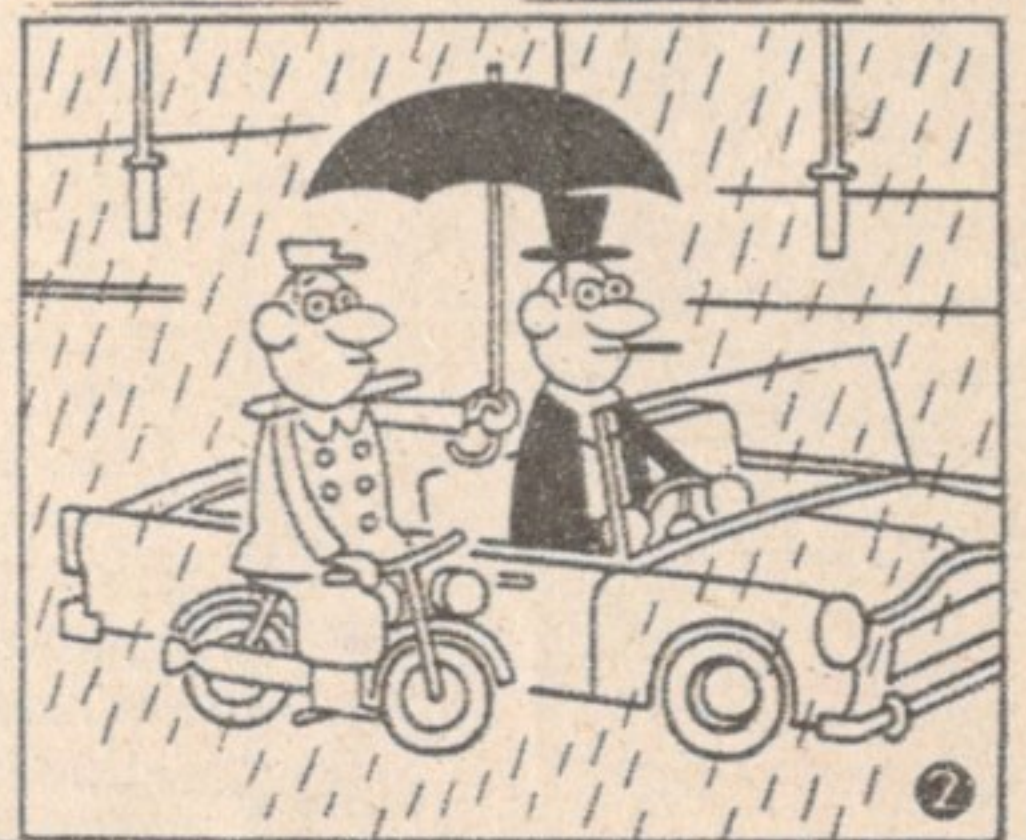
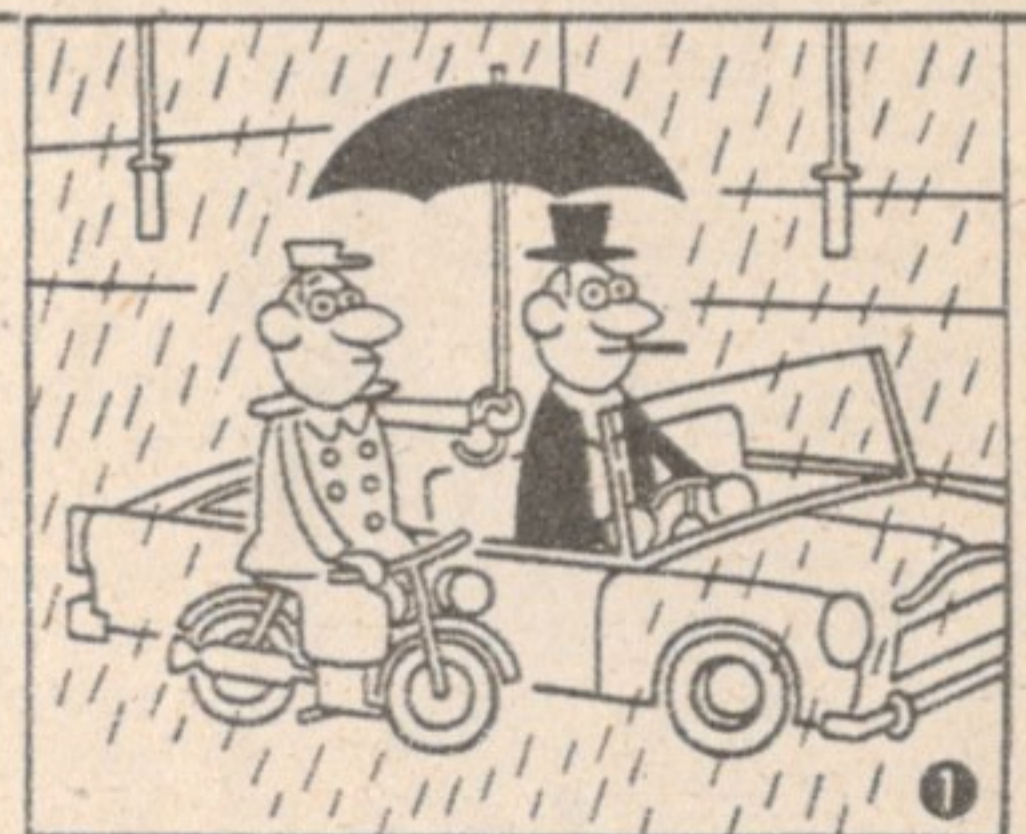
РЕГИСТАРСКИ БРОЈ

Жељко пита пријатеља Драгана који се број налази на регистарској табlici његовог аутомобила, а овај одговара:

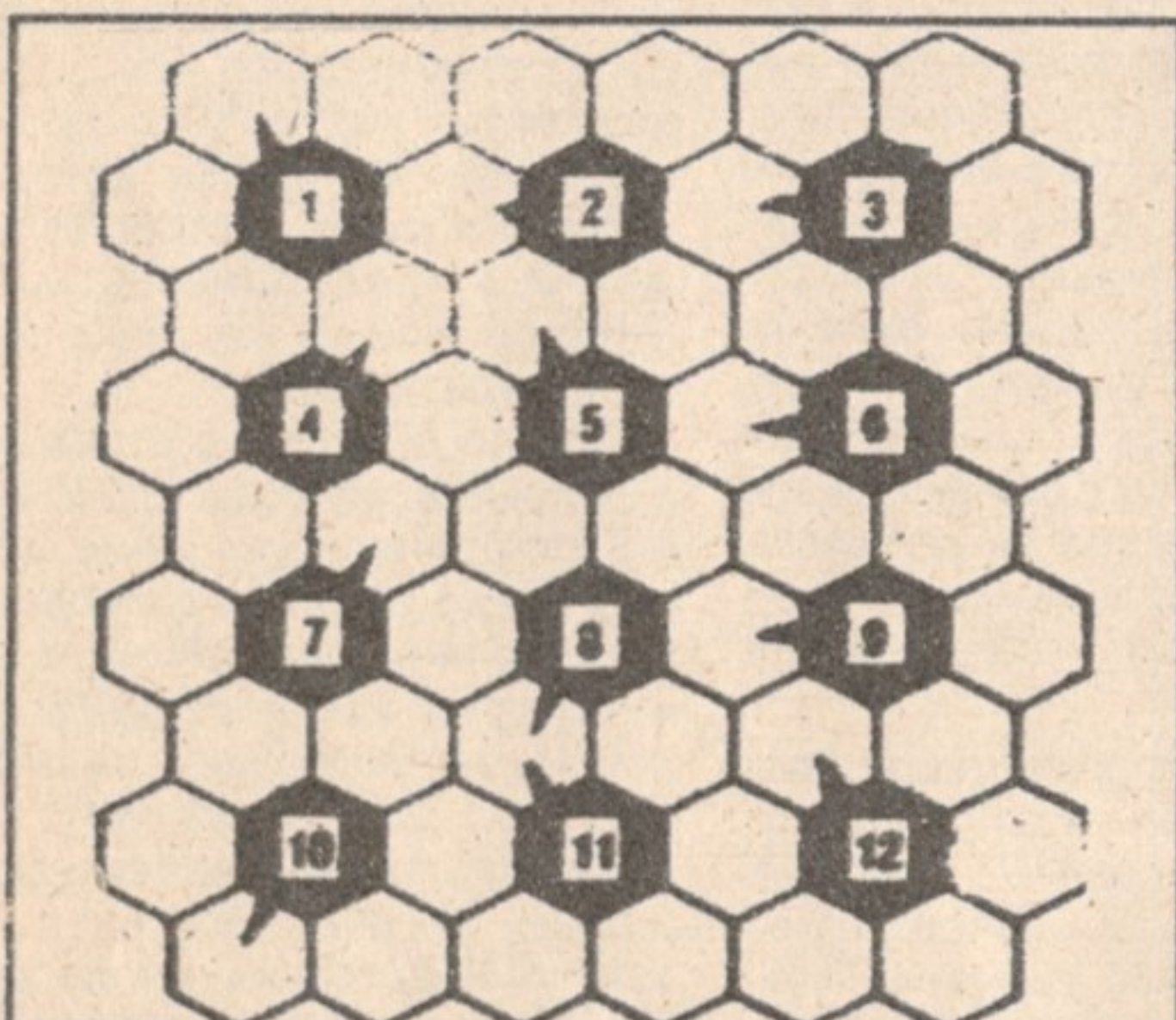
- Регистарски број има 5 цифара. Прва цифра је збир треће и четврте; друга је трећина прве; трећа је квадрат друге више један; четврта је половина друге, а пета је збир друге и четврте. Збир свих цифара је 17.

Покушајте одгонетнути овај проблем.

РАЗЛИКЕ

СЛИКОВНИ КРИПТОГРАМ

Појмови се уписују у смеру казаљке на сату, а почињу од стрелице.

1. Вага, терезија, 2. Слатки сок који излучују биљке, 3. Врста листопадног дрвета, 4. Муза комедије, 5. Летелица на реактивни погон, 6. Вршак кугле, 7. Ићи у лов, хватати, 8. Угоститељски објекти, 9. Део цвета, 10. Воћњак засађен шљивама, 11. Журити, 12. Со сирћетне киселине.

А, ВИ, ВИК, ЈА, КА, КАН, КЕ, ЛА, ЛА, ЛИ, ЛИ, ЛО, ЛО, НЕК, ПО, РА, ТА, ТА, ТА, ТА, ТА, ТА, ТА, ТАТ, ТЕ, ТИ, ТИ, ТИ, ТО, ХИ, ХО, ЦА, ЦЕ,

ОСМОСМЕРКА

У лику заокружите 32 елемента. Неискоришћена слова, читана редом, дају коначно решење - један метал.

АКТИНИЈУМ, АЛУМИНИЈУМ, АМЕРИЦИЈУМ, АНТИМОН, АРГОН, АРСЕН, БАРИЈУМ, БЕРИЛИЈУМ, БИЗМУТ, БРОМ, ЕРБИЈУМ, ЖИВА, ЗЛАТО, ИРИДИЈУМ, КАДМИЈУМ, КАЛИЈУМ, КСЕНОН, ЛАНТАН, ЛИТИЈУМ, МАГНЕЗИЈУМ, МАНГАН, МЕНДЕЉЕВИЈУМ, МОЛИБДЕН, НИКАЛ, НИТОН, НОБЕЛИЈУМ, ОЛОВО, ОСМИЈУМ, СИЛИЦИЈУМ, ТЕРБИЈУМ, ХЛОР, ЦИНК.

Н	А	Г	Н	А	М	Н	Е	С	Р	А	Н	О	М	И	Т	Н	А
О	К	О	И	М	У	Ј	И	В	Е	Љ	Е	Д	Н	Е	М	Л	М
Б	Т	Л	Т	Б	Ј	Л	К	С	Е	Н	О	Н	Р	К	У	А	Е
Е	И	О	О	А	И	А	В	И	Ж	Т	Е	Б	А	М	Ј	Н	Р
Л	Н	В	Н	Ц	Л	Ц	А	М	У	Ј	И	Д	И	Р	И	Т	И
И	И	О	И	И	И	З	К	М	Н	Ј	М	Н	Б	К	Т	А	Ц
Ј	Ј	Ј	Ј	Н	Р	А	З	О	У	И	И	Р	А	И	И	И	И
У	У	У	К	Р	Е	И	Г	М	Ј	Ј	О	Л	Р	О	Л	Х	Ј
М	М	У	Ј	И	Б	Р	Е	У	У	М	У	Ј	И	М	С	О	У
М	У	Ј	И	Р	А	Б	М	М	А	Г	Н	Е	З	И	Ј	У	М

Псећа туга преголема

СКИПЕР

ИГЛОМ
САМ
ПРОБИО
ГУМЕНИ
ЗАПУШАЧ
НА

БОЧИЦИ

И ВЕЋ САМ ХТЕО ДА СМРТОНОСНУ ТЕЧНОСТ

УСИСАМ У ШПРИЦ

КАДА ЈЕ СТАРИ СКИПЕР

ПОДИГАО ГЛАВУ

И ЦИНГО

М ој познаник Џек Сандерс имао је два пса: Џинга и Скипера. Једног дана на рукама је донео Џинга који је — Џек није знао како — налетео на бодљикаву жицу и на

њој распарао бедро. Рана је била и дубока и дугачка. И док сам му ја, уз саму рану, убризгавао благ анестетик, снажни бели бултеријер само је једном кратко зацвилео а онда се предао својој судбини.

За то време његов нераздвајни друг у животу и игри, један доброћудни корги (енглеска пасмина настала укрштањем) нежно му је грицкао уво. Био је то необичан приказ: два по свему различита пса на истом столу за прегледе и ситне хируршке захвате. Али, пошто сам знао за њихово пријатељство, није ми сметало што је њихов власник на сто ставио оба пса.

Корги је већ имао једанаест година што се примећивало по његовим крутим покретима. И вид му је био знатно ослабљен. Бултеријер је, напротив, имао тек три године и био је пун снаге. Када би корни само мало јаче грицнуо уво свог пријатеља, Џинго би се само окренуо и пажљиво узео његову главу међу зубе. Била је то права другарска игра слична игри деце.

Злослутно Жутило

Десет дана касније Џек Сандерс је поново дошао са своја два пса да бих Џингу извадио конце. По Џеку се видело да је због нечега забринут. Иако му је рана потпуно зацелила, бултеријер је био безвољан, очи су му биле без сјаја. Чак ни убичајено задиркивање његовог другара Скипера није могло да га тргне из мртвила.

Пажљиво сам прегледао бултеријера. Измерио сам му температуру: 40,5 степењ. Очигледно је у питању била нека инфекција. Само каква, како да то утврдим? И док сам размишљао миловао сам га по

глави. У једном тренутку Џинго се мало пренуо и погледао право у мене. Брзо сам му подигао један очни капак: на његовој унутрашњој страни и у беоњачама видео се жућкаст одсјај.

— Џек — рекао сам — он има жутицу. Ту смо чак и ми, стари и искусни ветеринари, беспомоћни. Код ове болести смртност је веома велика...

Лице мог познаника укочило се од страха и очајања. Моје речи билу су сурове, али ја сам сматрао да је боље да га одмах упозорим. Знао сам да ће Џинго највероватније угинути за који дан. Дао сам му лек мада нисам веровао да ће му много помоћи. Ништа друго нисам могао да учиним. Скиперу сам убризгао вакцину против жутице.

Неколико дана касније Џек Сандерс се јавио телефоном.

— Џинго је умро прошле ноћи, докторе. — Употребрио је баш ту реч: умро. — Само сам то хтео да вам јавим. Знам да сте учинили све што сте могли. Хвала вам.

Сандерсови нису имали деце и сву своју нежност поклањали су својим псима.

— Веома ми је жао, Џек. Али, имате још Скипера. Стар је, додуше, али ће поживети још коју годину и бити вам утеха.

Не знам шта му је!

Једва да је прошло седам дана а Џек се поново јавио телефоном.

— Зовем вас због Скипера, докторе. Изгледа да ће и Скипер поћи за Џингом.

Чини ми се да ми се стомак окренуо.

— Али, то није могуће! Па ја сам му онда дао вакцину против жутице...

— Не знам шта му је, докторе. Једва се креће а храну готово и да не окуша. Бојим се да неће још дуго.

Истрчао сам из амбуланте и ускочио у кола. Кад сам ушао у кућу Сандерсових, корги се просто трбухом вукао по телиху. Брзо сам га дигао и положио на кухињски сто да бих га прегледао. На беоњачама као ни на унутрашњој страни капака ни трага од жутица. Температура му је била нормална.

— Ништа не могу да установим — казао сам најзад Сандерсовима. — Само, и сами знате, он није више млад...

— Да он то не тугује за Џингом, докторе? Шта мислите?

— Свакако да осећа да му више нема другара — одговорио сам. — Али, проћи ће га то...

Неколико дана касније срео сам Џека Сандерса на пијаци.

— Како је Скипер?

Џек само што није заплакао.

— Непромењено, докторе. Ништа не једе и силно је смршао.

Сутрадан сам отишао до Сандерсових. Дирнуло ме је стање у којем сам затекао Скипера. Лежао је склупчан у својој корпи и на све наше позиве ни главу није подигао. Као да се опростио од овог света.

Покушао сам да га оснажим витаминима и препаратима гвожђа, али он је из дана у дан све више пропадао.

Не вреди, докторе

Неких месец дана пошто је Џинго угнуо опет сам једном отишао до Сандерсових. Скипер је и даље готово непомишно лежао у својој корпи. Очи су му биле без икаквог израза. Зар је могуће да један пас толико тугује?

— Хајде, лепи мој! Покрени се бар мало — обратио сам му се...

Џек Сандерс тужно је одмахнуо главом.

— Не вреди, докторе! Једва да још излази из корпе, само кад мора... Знате, он је чист пас... И више не може да се држи на ногама. Шта... ви мислите?

Било ми је тешко, али могао сам само да му одговорим да ту помоћи више нема, да је то старачка изнемоглост у последњем стадијуму и да једном псу не би требало продужавати муке...

Џек је дуго размишљао и најзад, уз уздах, рекао:

— Па добро, докторе. Ако се до сутра у осам не јавимо, дођите и успавајте га.

Сутрадан поподне отишао сам до Сандерсових. Понео сам бочицу јаког анестетика да бих старом псу омогућио брз и безболан крај. Кад сам ступио у кухињу, угледао сам на поду једно бело дебелушкasto штене. Џекова жена тужно ми се осмехнула.

— Нисмо могли да поднесемо мисао да ћемо остати без и једног пса. Отишли смо јутрос до госпође Палмерс код које смо некад набавили Џинга. Њена керуша поново се оштенила па је имала још два штенета, бултеријера, на продају. Узели смо ово бело. И зваћемо га Џинго.

Узео сам штене у руке и оно је одмах почело да ме лиже. Пошто сам га помазио и спустио на под, извадио сам бочицу са средством за успављивање и отишао до угла где се налазила Скиперова корпа. Лежао је потпуно непомишно. Иглоу сам пробио гумени запушач и већ сам хтео да смртоносну течност усисам у шприц кад је Скипер подигао главу и скренуо је према штенету. Своје дотад беживотне очи уперу је у живо бело клупко које је са слашћу пило млеко из једне чинијице.

Стајао сам сасвим мирно, готово без даха, посматрајући Скиперове покушаје да устане. Просто се превалио преко ивице корпе да би затим, клецајући и тетуралујући се, кренуо према штенету. Био је сенка некадашњег Скипера. Једва сам поверовао својим очима док сам гледао како стари корги спушта њушку да би грицнуо уво малог, белог бултеријера.

Вратио сам бочицу и шприц у торбу и обратио се госпођи Сандерс:

— Донесите му мало хране.

На тањирцу је донела неколико комадића куваног меса. Скипер је једва имао снаге да узме један. У почетку је тај комадић држао у устима, а онда су његове вилице почеле да се покрећу...

У току своје тридесетогодишње праксе имао сам на хиљаде четвороногих пацијената. И сваком од њих поклоних сам део свог срца. Али, мислим да ме је баш случај Џинга и Скипера надахнуо да напишем књигу „Сви моји пси“.

Џејмс Хернот

Уређује: Вито Недељковић

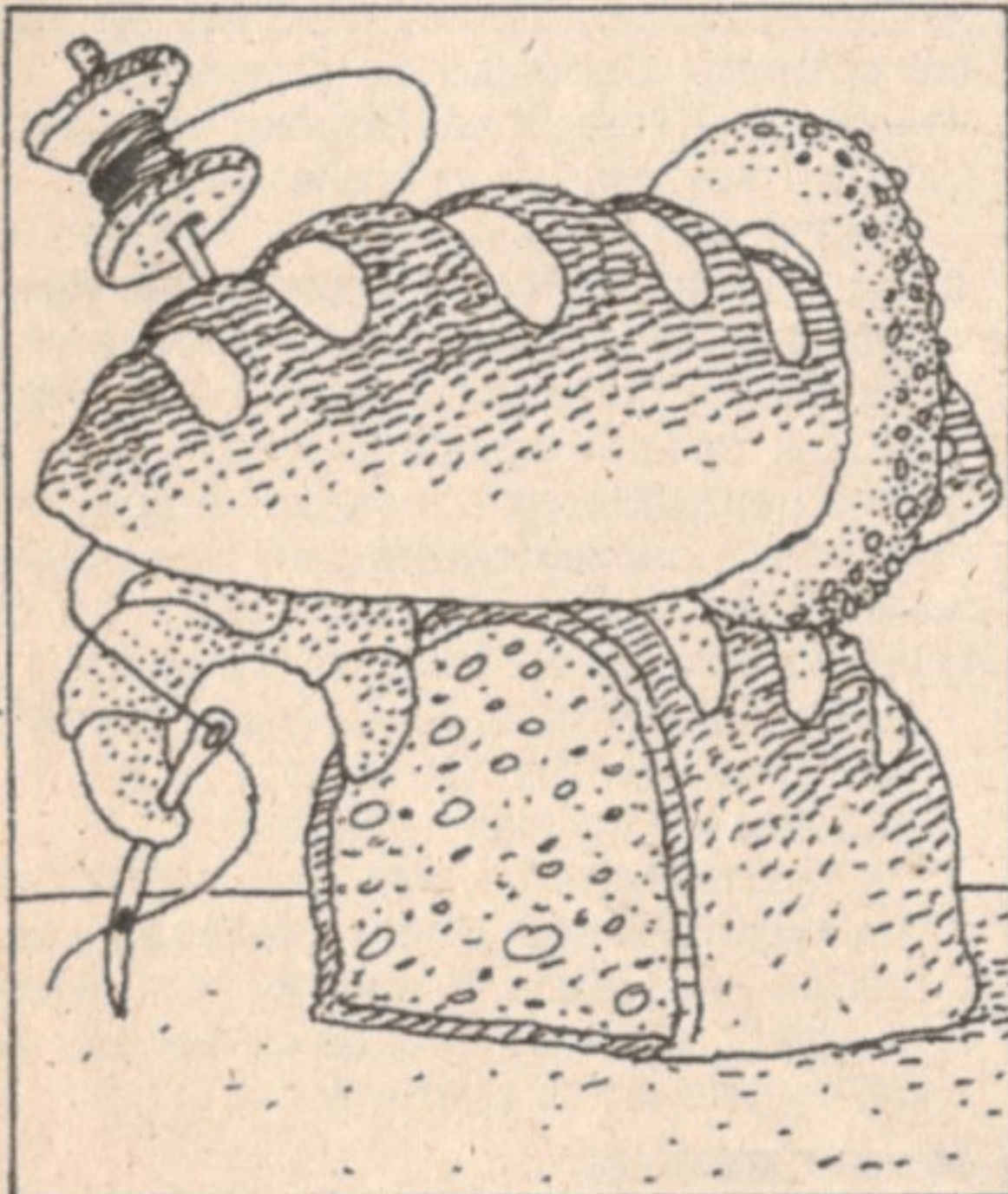
илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

Ако је веровати причи

Да ли је тачно да је славни проналазач Сингер направио шиваћу машину у затвору и то од остатака хлеба. Знам да звучи невероватно али, ако можете, проверите ово.

ДРАГАН ИЉЕШИЋ
Сомбор

Ако је веровати причи, тачно је да је модел шиваће машине Исак Сингер направио у затвору (није познато због чега је тамо био) од осушене средине хлеба, а за иглу му је наводно послужила риба кост. Кад се нашао на слободи за само десетак дана је направио праву машину, што га је коштало позајмљених 40 долара. Било је то 1851. године, и убрзо је настала велика и читавом свету позната Сингерова компанија. Његове машине биле су познате и по томе што су шиле брже и имале чврст и лак шав који се могао опарати само маказицама.

Гајим поморанцу

Још пре два месеца сам успела да из коштице поморанце добијем малу садницу која веома лепо напредује, али сам чула да ћу морати да је калемим

да би имала плодове. Да ли је то тачно, јер знам да се лимун не калемим. Реците ми и како се негује поморанца.

ДРАГАНА
Нови Бановци

За разлику од лимуна, поморанца која је изникла из семена мора да се калемим да би давала плодове. Не треба да те брине ако калем мирује дуже време, јер зна после тога да изненада крене да расте. Поморанца тражи песковиту, растреситу земљу с мало тресета и хумуса. У подне не сме да буде на јаком сунцу посебно ако је засађена у некој посуди, и не сме да се залива хладном водом јер може да дође до запаљења корена и сушења биљке. Најбоље је да вода буде млака (25-30°C). Ако листови почну да опадају у већој мери, онда је земља највероватније испошћена и треба је обогатити ђубривом или заменити. Биљку извадити и заједно са бусеном потопити у воду да се са биљке одстрани стара земља, па онда засадити у нову земљу.

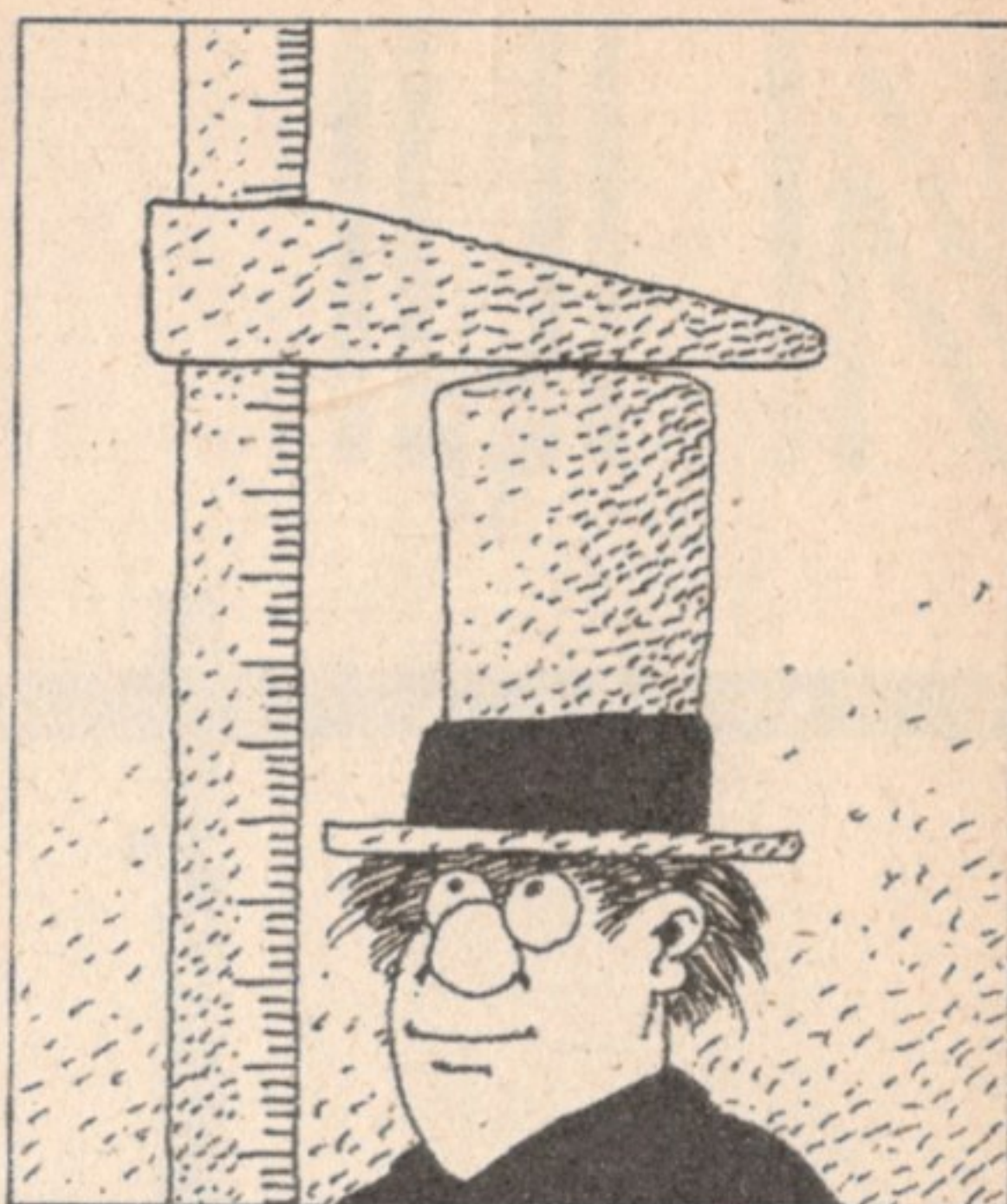
Држати се упутства

Пошто је сада време за припремање џемова и сокова од свежег воћа, што моја мама ради сваког лета и употребљава конзерванс, занима ме да ли је стварно толико штетан као што често пише или може да се чује.

САЊА
Краљево

Конзерванси су материје које се употребљавају у прехранбеној индустрији и домаћинству да би се спречило или успорило квариње намирница и да би се оне што дуже очувале за употребу. То могу бити конзерванси против микробиолошких промена на намирницама и они су по хемијском саставу бензојеве киселине њене соли, нитрити и нитрати. Затим достоје конзерванси против хемијских промена на намирницама као што су оксидација, полимеризација или хидролиза и најзад конзерванси који одржавају чврстоћу воћних плодова и спречавају њихово квариње.

Конзерванси нису штетни по здравље ако се примењују у малим, односно дозвољеним количинама и ако се намирницама додају само они за које је установљено да нису штетни за организам.

Не ради му хипофиза!

У нашем друштву смо скоро сви високи осим једног за ког често неко у шали каже: „Не ради му, изгледа, хипофиза!“. Желео бих да знам зашто је хипофиза тако значајна за раст?

ДОЦА
Вршац

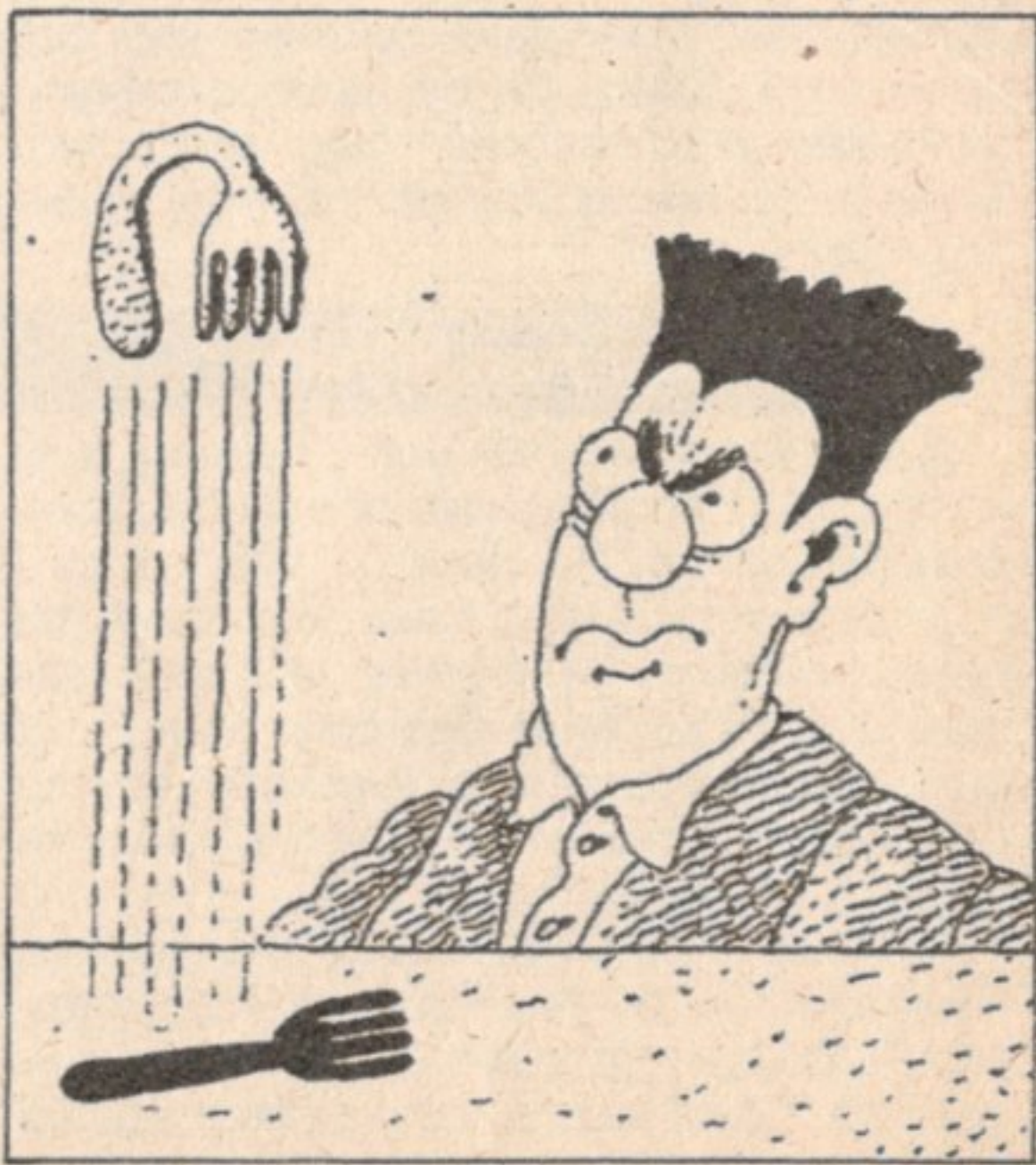
Висина раста зависи од рада четири врло важне жлезде у нашем организму: од штитне и грудне жлезде, хипофизе и полних жлезда. Када ове жлезде раде нормално и када постоји одговарајућа равнотежа између њихових деловања, нормалан је и сам раст. Хипофиза подстиче раст костију и ако ова жлезда делује претерано, руке и ноге расту превише, а шаке и стопала постају веома велики. Уколико хипофиза недовољно ради, човек остаје изразито ниског раста.

Психотроника

Шта је психотроника и у чему се разликује, ако се уопште и разликује од парапсихологије. Реците ми и где потада видовитост?

МАГДАЛЕНА
Рашка

Психотроника је способност која се развила на основу парапсихолошких моћи којима је могуће открити физичка

обољења, што значи да је уско повезана са парапсихологијом, граном психологије.

Парапсихологија се бави истраживањем парапсихолошких појава, то јест опажањем и акцијом људи са натприродним психичким способностима. Те појаве деле се у две главне групе. У прву спадају екстрасензорна опажања као што су телепатија (преношење мисли) и видовитост. Другу групу чине феномени психокинезе (покретање предмета неком телесном енергијом, без до-тицања).

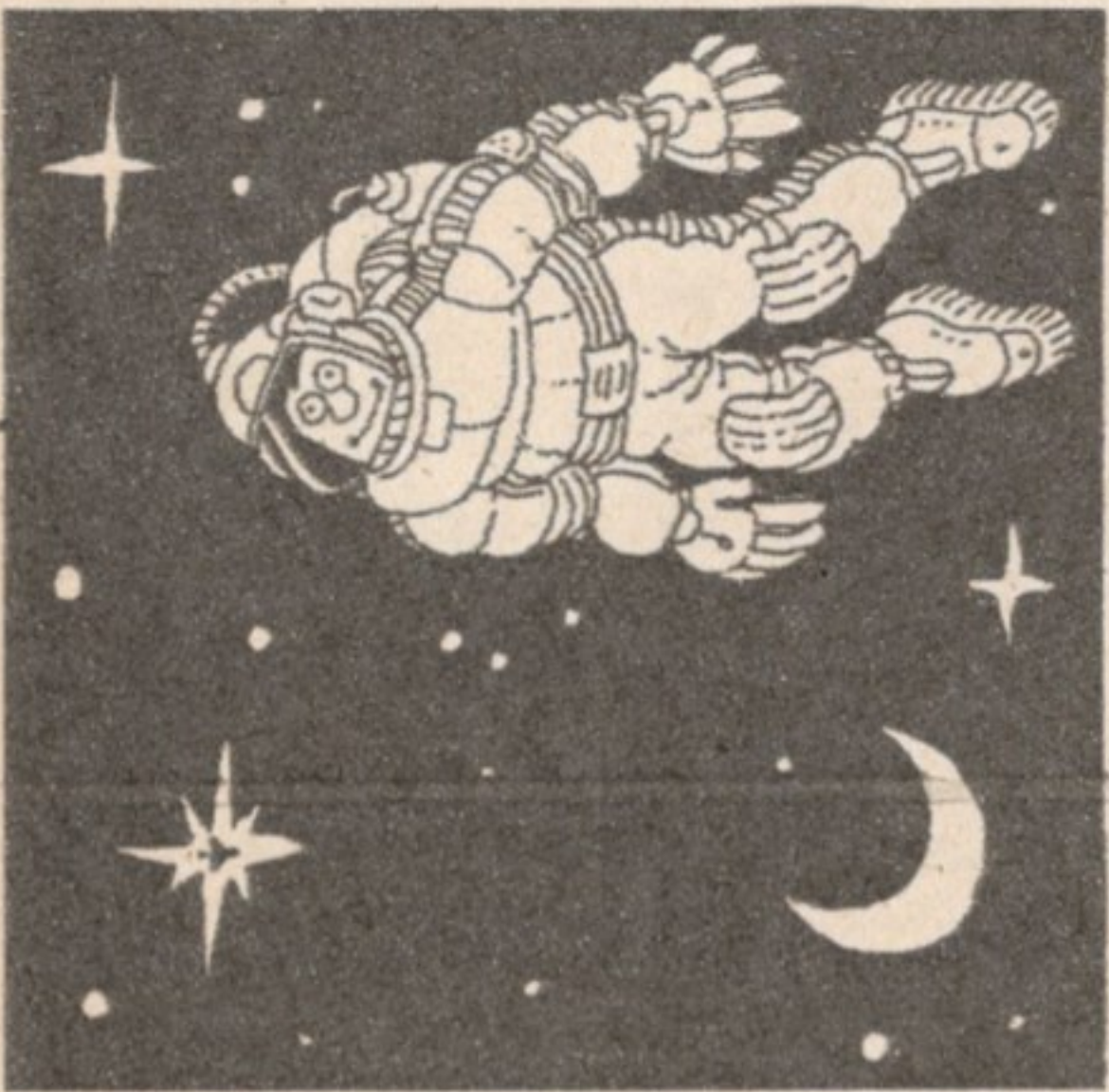
Парапсихичке појаве и способности, данас веома гласно рекламиране и најчешће злоупотребљене, нису у потпуности објашњене и још увек се истражују.

Свемирска дијета

Да ли је тачно да је човек у свемиру лак као перце и да тамо нема разлике између дебелих и мршавих, сви су јако лаки као да су држали најоштрију дијету.

МАРИЈАНА
Сопот

Кад је у питању тежина свемирских путника у свемирском броду, она се разликује у зависности где се човек налази на свом путу за свемир. При поласку ракете са свемирским бродом, астронаут је и до четири пута тежи од своје уобичајене тежине, да би кад се нађе у орбити, остао без тежине због потирања Земљине тежине. Занимљиво је напоменути да је човек на Месецу лакши шест пута, тако да онај са 80 килограма има 15. Човек исте тежине на удаљености од Земље седам хиљада километара тежи четири пута мање, значи био би тежак 20 килограма.

ВРЛО ПОВОЉНО!

продаје, сервисира и откупљује:

- Amiga 500, 500 plus, 600, 600 HD и 1200,
- Commodore 64 G, 64 II и 128,
- Disk drive 3,5" и 5,25", касетофоне, мишеве, џојстик, модуле, каблове и друго

ТРИМ д.о.о.
Кајмакчаланска 42
Београд
Тел. 011/421-203
Факс: 011/155-294

Лидија Ђурић, Боке Радака
4/22, 23300 Кикинда – 13 година,
воли музику и дружење, сакупља писма, постере, налепнице и разгледнице.

Андрија Јовановић, Улица кестенова 11, 11000 Београд – воли животиње и природу.

РЕШЕЊА:

ЕНИГМАТИКА

Скандинавка: уста, зврк, меко, Италија, то, а алтер, бреза, рокада, оаза, ат, коловрат, Калевала, ње, тлаке, ајвар, ино, чакма, и, чи, Кен, алтер, Арас, осмоза, Рабиндрант, Ита, танцари; Саће: кантар, нектар, топола, Талија, ракета, калота, ловити, хотели, латица, шљивик, хитати, ацетат; Осмосмерка: бакар; Регистарски број: 62-513; А,Б,В,Г питалице: 16, 2а, 3г, 4б, 5б, 6г, 7а, 8а, 9в, 10б; Испуњаљка: Алиса Марић (аноним, лопата, именар, сељаци, Андрић); Спојите пар: Јекини-Нигерија, Лалас-САД, Куман-Норвешка, Фелер-Немачка, Бебето-Бразил, Бађо-Италија, Радучоју-Румунија, Бонер-Ирска, Зубизарета-Шпанија, Сотер-Швајцарска; Помицаљка: ријал и круна; За бистро-оке: звездица; Укрштеница за стрпљење: Синиша Михајловић, Лоара, изоставити, онкологија, Витал, Балс, гађани, Сици, ока, Арти, Арпо, ам, допаст, ецера, патока, анласери, оолит, АКУ, Оната, теријер, мое, ртак, Кристи, азалеја, р, аерофаг, тасови, аденом, претрчавање, опонирати, ЕКГ, калуси, Осет, тесан, та, Парис, рестлови, Ири; Мала укрштеница: Брус Вилис, радионица, Ален Делон, дискоси, е, а, нов, јак, НЛО, Ивана. Енигматске стране припрема ЕД "Ђорђе Натошевић", Сомбор.

РЕШЕЊЕ КРИМИ – КВИЗА

Гредини је изјавио да не познаје кучу у којој се догодило убиство. Необјашњиво је како су се његови отисци нашли само на слушалици и на квати једне собе. Марију је било сумњиво то што се Гредини упутио право у собу у којој је лежао леш, а није покушао да отвори још нана врата у кући.

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника одговорних за садржину.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК БРОЈ 2225

YU ISSN 0032-339X

Први број «Политикиног Забавника» изашао је 28. фебруара 1939. године

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси
Директор «ПОЛИТИКЕ»
Хаџи Драган Антић

Издаје НП ПОЛИТИКА Д.О.О.
11000 Београд, Македонска 29

Штампа графичко предузеће
«Штампарија Политика»

Председник комисије «ПОЛИТИКА»
др Живорад Миловић

Уредник сатире
Мирјана Маринковић
Ликовно графички уредник
Соња Јашовић

Редакција
Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милошевић, Вера Милићевић, Весна Милић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрновић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић

Техничка редакција
Душан Глушац, Радоје Савић,
Зоран Петканић и Радана Весовић

Секретаријат
Зорица Филиповић
Дописници «ПОЛИТИКЕ» из иностранства:
Борко Ђвезденовић (Москва), Дарко Рибничар (Париз), Душан Пешић (Њујорк), Мирослав Стојановић (Бон), Душан Симић (Лондон), Слободан Александрић (Рим), Петар Илић (Пекинг), Радислав Бук (Атина), Жарко Ракић (Беч)

Редакција «ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК»
Македонска 31, 11001 Београд,
Поштански фах 124.

Телефони: секретаријат 3224-471,
редакција 3224-483, техничка редакција
3226-620, централа 3224-191 и 3225-761,
претплата: 3228-776.

Маркетинг агенција: Македонска 31/1,
телефон 3220-645.

Рукописи, фотодокументи и цртежи се не враћају.

На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Претплата за нашу земљу
1 месец 7,80.– 3 месеца 23,40.– 6 месеци 46,80.–

Претплата на жиро рачун број
4081-603-342104, уз обавезну назнаку НП
«ПОЛИТИКА» — ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ
«ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК»

ОБАВЕШТЕЊЕ ПРЕТПЛАТНИЦИМА
ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО ПОЛУГОДИШЊА:
USD 40.–, DEM 90.–, SEK 380.–, FRF 210.–, CHF 70.–

Претплата се врши преко фирме
«EINS PLUS ZWEI» GmbH, FRANKFURT/M
у противвредности валута USD или DEM, и то:
DEUTSCHE BANK AG, Fr/M. (BLZ 50070010)

За DEM – КОНТО – 092430800
За USD – КОНТО – 05092430801

Код уплате обавезно навести – «Сврха плаћања»
ПРЕТПЛАТА НА «ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК» – откуп дуга.

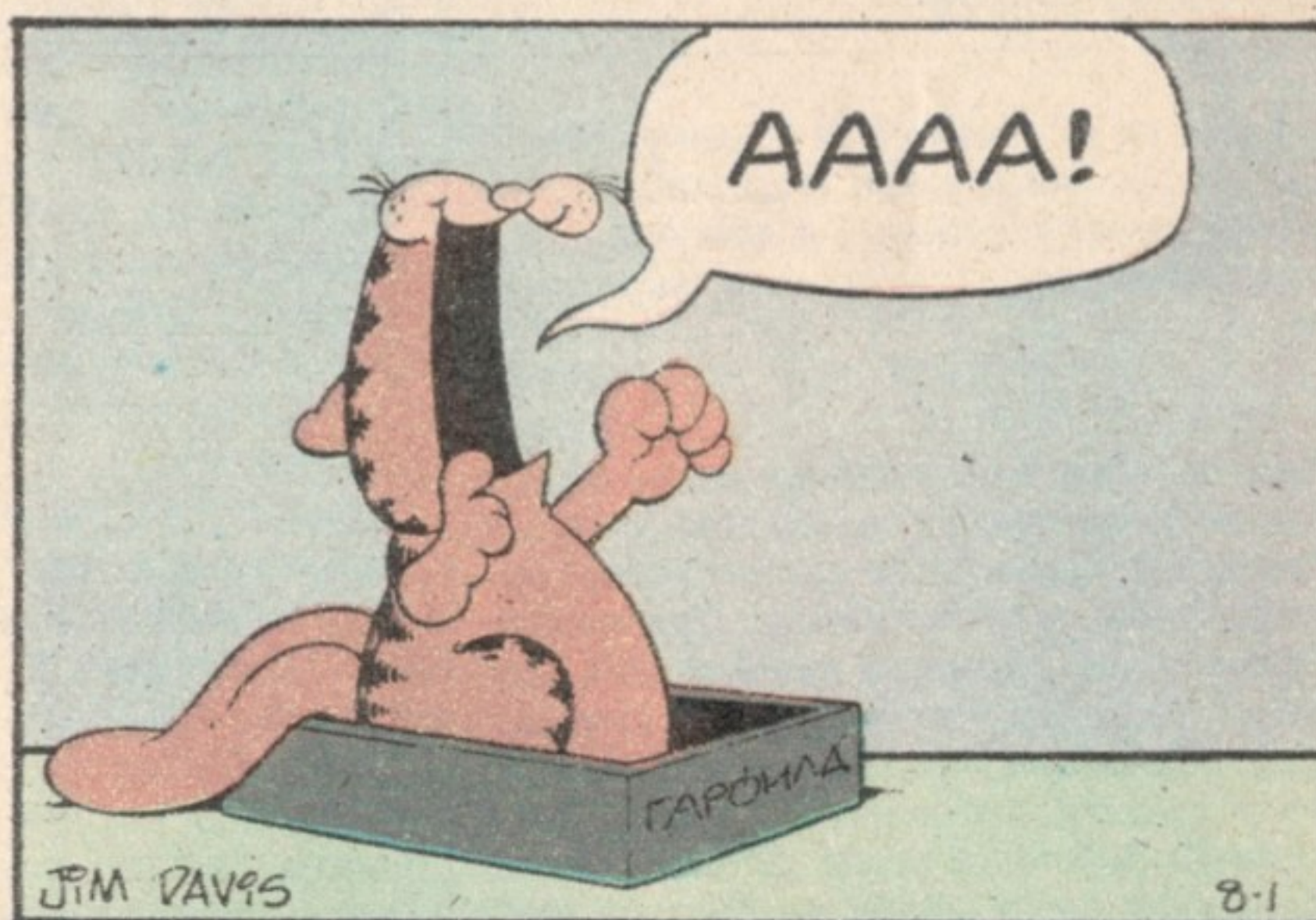
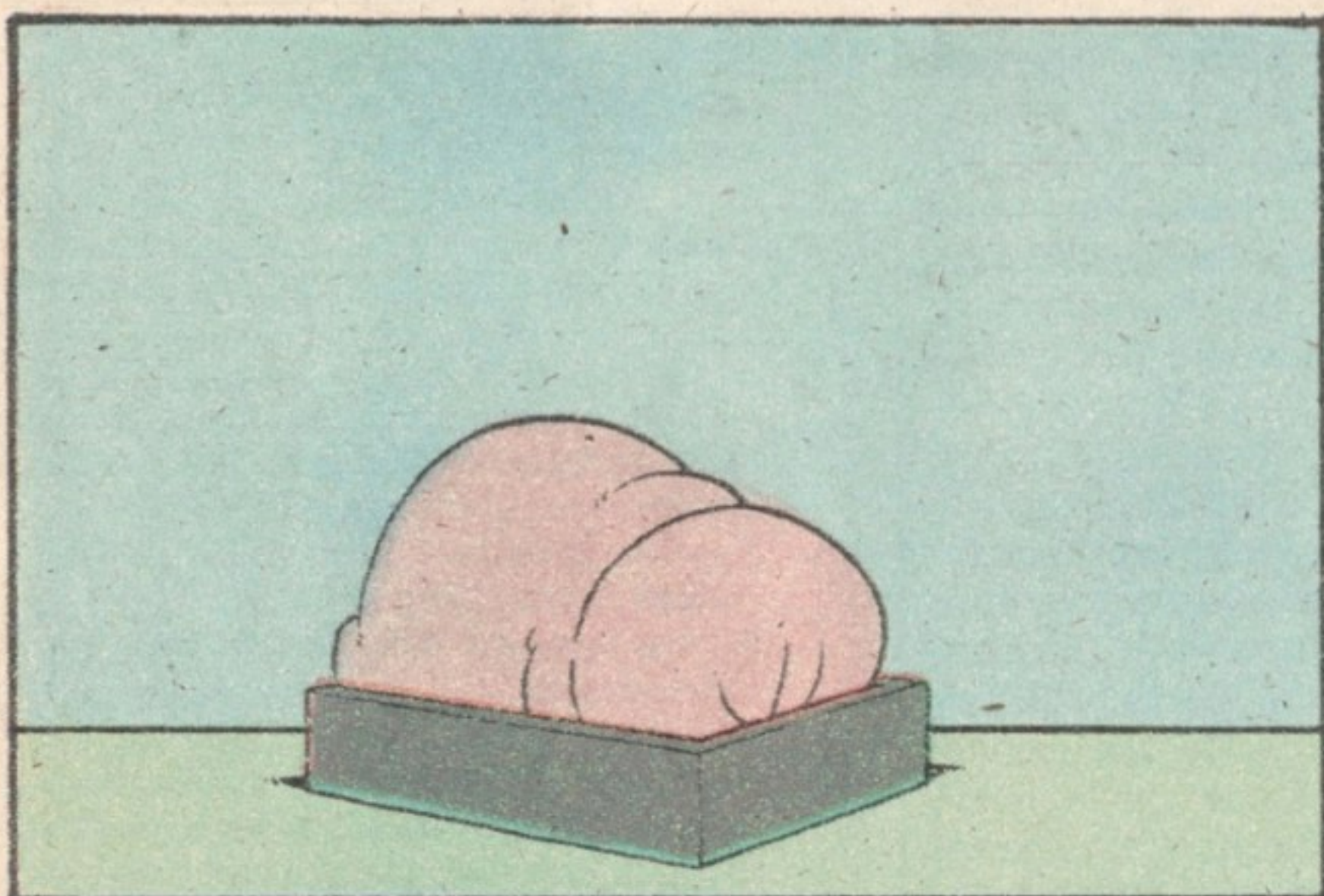
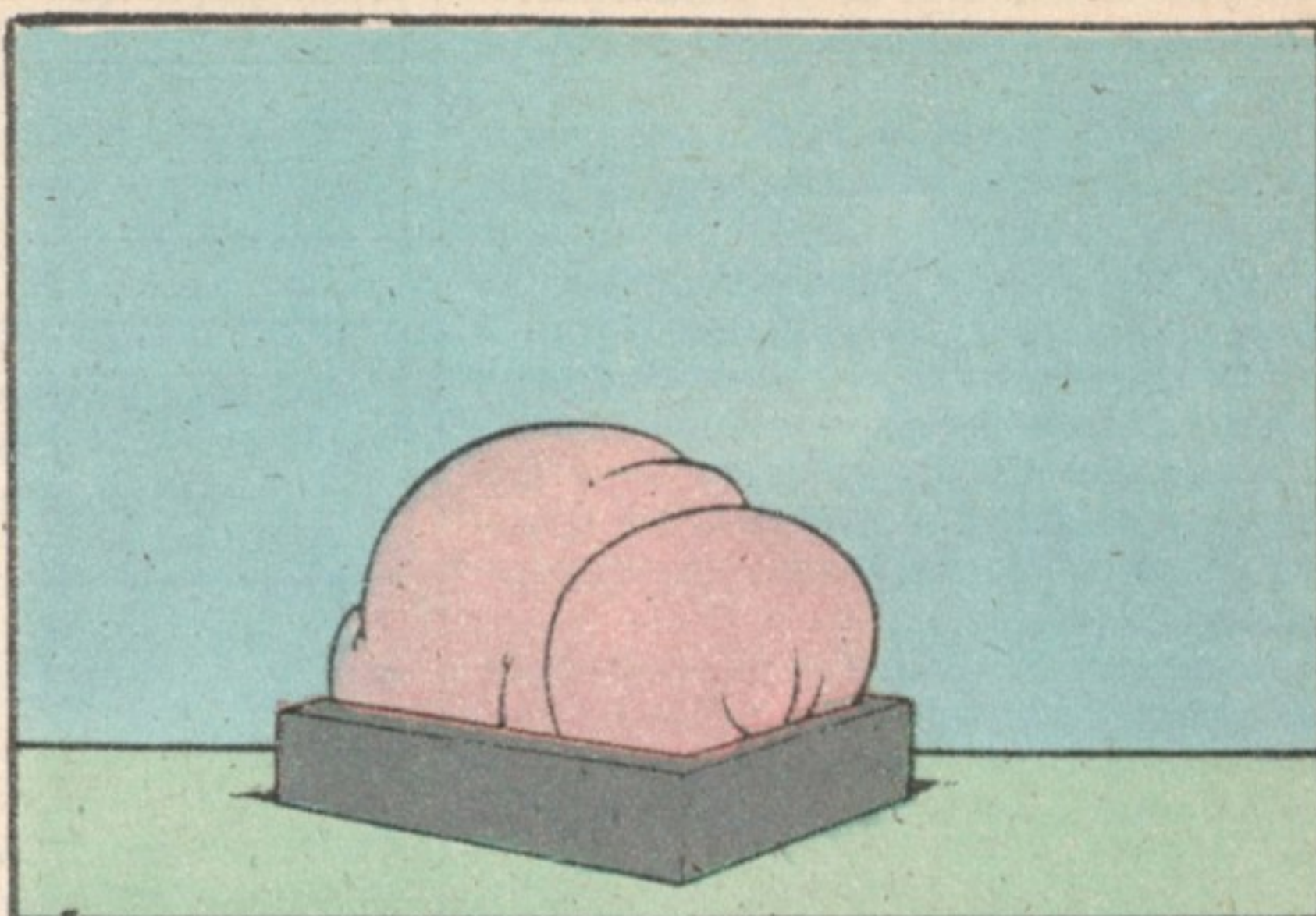
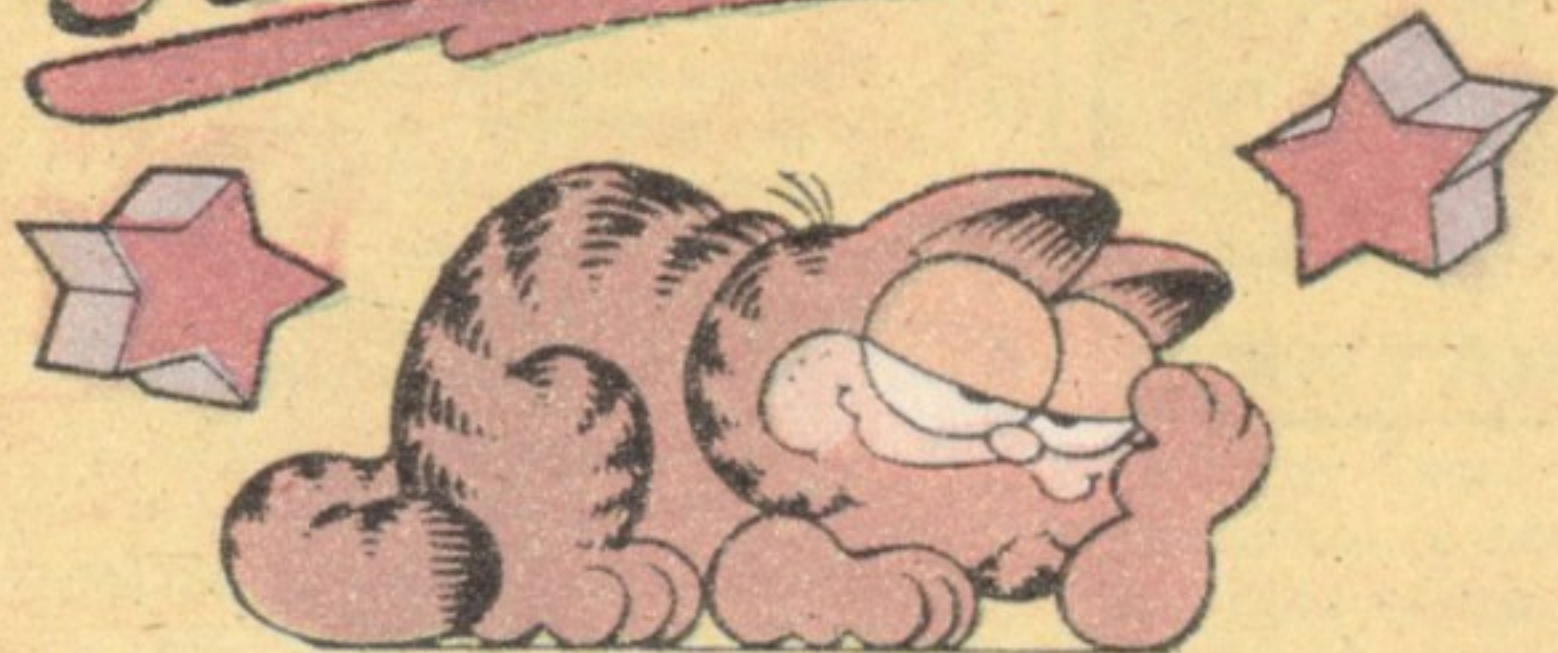
Копију уплате обавезно послати на факс бр.
++ 381 11 3228 776 или на адресу:

Предузеће «ПОЛИТИКА»
11000 Београд, 29. новембра 24, Југославија

Годишњу претплату на лист не примамо.
Трошкови АВАО превоза плаћају се посебно, независно од претплатне цене листа.

By Jim Davis

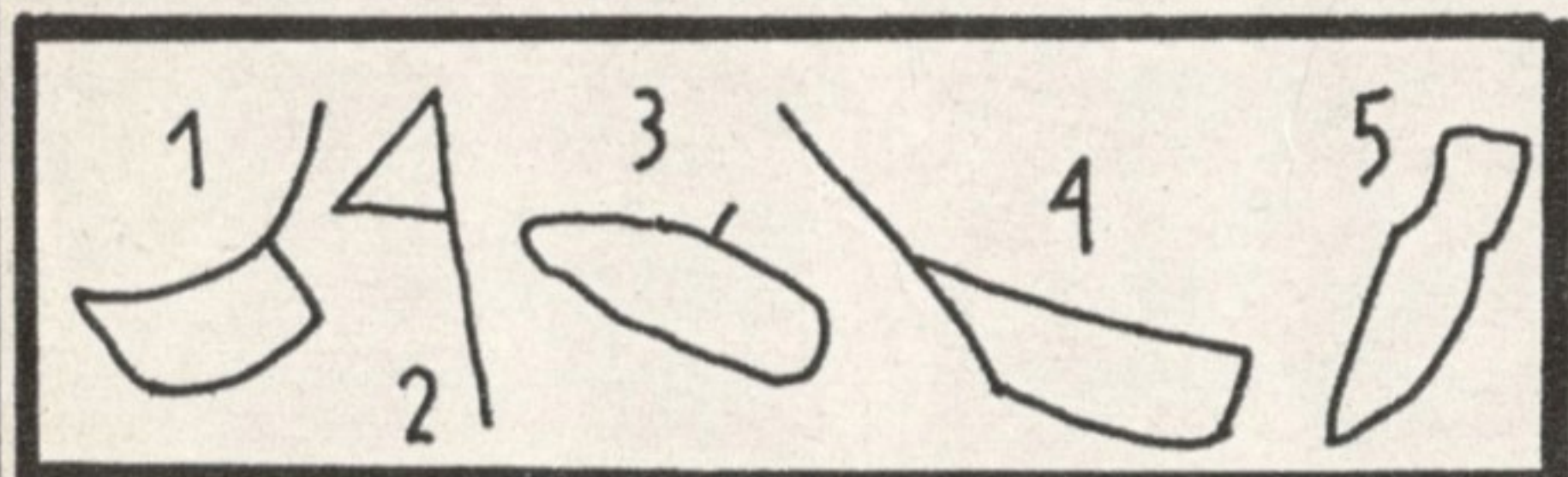
ГАРФИЛД

СКРИВАЛИЦА

ДВА од ПЕТ издвојених предмета крију се и на цртежу.
Који су то предмети и где се налазе?

Миодраг Секерезовић

Решење: 1 – у ливцу испод диносауруса; 4 – у стени изнад жене и главе

„Забавникове” игре

ШТА ИМ (НИ) ЈЕ ЗАЈЕДНИЧКО?

Међу појмовима из сваке групе треба да пронађете онај који се разликује од остала три.

1. ПЕРЛОН СВИЛА ДРАЛОН НАЈЛОН	2. БОГОМОЉКА ЈЕЛЕНАК СВИТАЦ БАЛЕГАР	3. ЛЕЈВЕР БОРГ МЕКИНРО ЖИВОЈИНОВИЋ	3. АЈНЦ ПОКЕР ШАХ ПРЕФЕРАНС
--	--	---	--------------------------------------

Тачни одговори: 1. свила – није вештачко влакно; 2. богомољка – није тараконина; 3. живојиновић – није никад био победник; 4. шах – није картаска игра.

Сви појмови из исте групе имају нешто заједничко. Откријте шта.

1. ТОСКАНИНИ БЕРНШТАЈН КАРАЈАН МЕХТА	2. ВИОЛА ВИОЛИНА ВИОЛОНЧЕЛО КОНТРАБАС	3. ВЕСЛАЊЕ КАЈАК ЈЕДРЕЊЕ ВАТЕРПОЛО	4. РОТКВА РЕПА ЦВЕКЛА ШАРГАРЕПА
---	--	---	--

Тачни одговори: 1. дигренти; 2. гудачки инструменти; 3. спортан на води; 4. пољопривредне културе чији плодови расту у земљи.

НАСТАВИТЕ НИЗ

На крају сваког низа упишите појам који недостаје.

1. ЕДИНБУРГ ЛОНДОН КАРДИФ	2. ГОДИНА ДЕЦЕНИЈА ВЕК	3. УРУГВАЈ ИТАЛИЈА ИТАЛИЈА	4. МИЛИГРАМ ЦЕНТИГРАМ ДЕЦИГРАМ
---------------------------------	------------------------------	----------------------------------	--------------------------------------

Тачни одговори: 1. Белфаст (главни градови покрајина које чине Велику Британију); 2. миленијум; 3. Уругвај (држава на прва четири фудбалска „мондијала”; 4. грам

